

ADATTÁR

A Dobokai völgy helynevei

Az erdélyi helynévgyűjtés a külső körülmények miatt az utóbbi negyedszázad alatt jó ideig szinte teljesen a levéltári kutatómunkára szorítkozott. Mikor aztán 1941 tavaszától a jelenkori, helyszíni gyűjtéshez is hozzá lehetett fogni, az Erdélyi Tudományos Intézet Magyar Nyelvészeti Osztályának munkatervéhez igazodva, előbb Kalotaszeg, majd a tőle keletebbre fekvő területek helynévanyagának összegyűjtéséhez kezdtünk hozzá. Minthogy pedig ezzel egyidőben Erdély más részein is megindult a helyszíni gyűjtő-munka, remélni lehetett, hogy a munkatársak számának várható növekedésével a gyűjtés üteme is meggyorsul, és így belátható időn belül hozzájutunk a vizsgált területek megközelítőleg teljes helynévanyagához. A cél kezdetől fogva az volt, hogy egyes patak- és folyóvölgyek, illetőleg néprajzi szempontból viszonylag egységesnek tartott területek helynévanyagának összegyűjtése és adattárakban való közzététele révén nyersanyagot szolgáltatassunk különösen az utolsó háromnegy évszázad helynévanyagának ismeretét nélkülöző magyar helynévkutatás számára. Mindig ott lebegett s a mai kedvezőtlen kutatási viszonyok ellenére is állhatatosan ott lebeg szemünk előtt a messzi cél: a sok kisebb-nagyobb helynév-monográfiára alapított erdélyi helynév-szótár és az összefoglaló helynév-feldolgozás megvalósításának távoli feladata. Az új szempontú magyar helynévgyűjtésnek abban a – sajnos – kezdeti állapotában, melyben pillanatnyilag élünk, az anyag összehordásra és közkinccsé tételére kell fordítanunk erőnk legnagyobb részét. Minthogy a magyar nyelvterület más pontjairól még annyi összehasonlító helynévanyag sem áll rendelkezésünkre, mint amennyit az erdélyi kutatás már eddig kiadványokban közzétett, egyelőre csak tapogatózva lehetett és lehet itt-ott kísérletet tenni a helynévanyagunk ugyancsak részlet-monográfiákban való feldolgozására. Itt is ugyanaz a helyzet, mint a magyar néprajzi gyűjtés egész területén: elképesztő anyagiánnyal küzdünk s ha ezen az alapvető hiányon nem segítünk, a kutatás nem haladhat megbízható léptekkel előre.

A szolnokdobokamegyei Dobokai völgy¹ helyneveinek itt közreadandó gyűjteménye is egyik eredménye annak a nagy erdélyi gyűjtési tervnek, amelyre már többször is hivatkozás történt.² E terv megvalósítását ma egyelőre személyi okokon, kiváló munkatársam, Gergely Béla halálán, tanítványaim szétszóródásán kívül nem utolsó sorban a rendkívüli politikai, pénzügyi és ellátási viszonyok okozta kutatási nehézségek is gátolják, hátráltatják. Remélhető azonban, hogy a helyzet tisztázódása után sikerül majd a terv megvalósítása érdekében a kutatást a Kisszamos jobb partján kezdődő mezőségi részeken, de továbbmenőleg Erdély más vidékein is folytatni. Az összefoglaló eredményekre törekvő helynévkutató az eddigi és ezután végzendő helynévgyűjtő munka nyersanyagának közlése nélkül éppen úgy nem lehet el, mint ahogy nem boldogul a történész oklevéltárak, az irodalomtörténész meg a nyelvész pontos szövegkiadványok, a néprajzos a tárgyi vagy szellemi jelenségek egyszerű összegyűjtése és adatszerű közlése, a régész az ásatások meg leletek minél részletesebb és pontosabb leírásainak százai, ezrei nélkül.

Bár maga az itt közreadandó helynévanyag tehát csak egy nagyobb gyűjtési terv kiszakított részlete, közzétételét már az is indokolttá teszi, hogy a Dobokai völgy a magyarság egyik legrégebbi erdélyi szállásterülete. E patak völgynek már a XIV. század elején megállapítható sűrű települtsége is arra mutat, hogy a magyarság a vidék ismeretlen népiségű ó- és középkori lakói után vagy mellé telepedve itt a honfoglalás idején hamarosan megjelent.³ A dobokai vár már a XII. században jelentős királyi közigazgatási terület volt: ispánjai e században szerepelnek a királyi méltóságviselők névsorában.³ Doboka, illetőleg a dobokai vár korai keletkezése s a vártartomány megszervezése⁴ után a XIV. század elején már nemcsak a Dobokai völgyben ma meglévő községek teljes sorát, ú. m. Lónapoklostelke (1306), Magyarköblös (1306), Páncélcseh (1314), Kendilóna (1315), Récekeresztúr (1320), Szentkatolna (1320), Szótelke (1320)

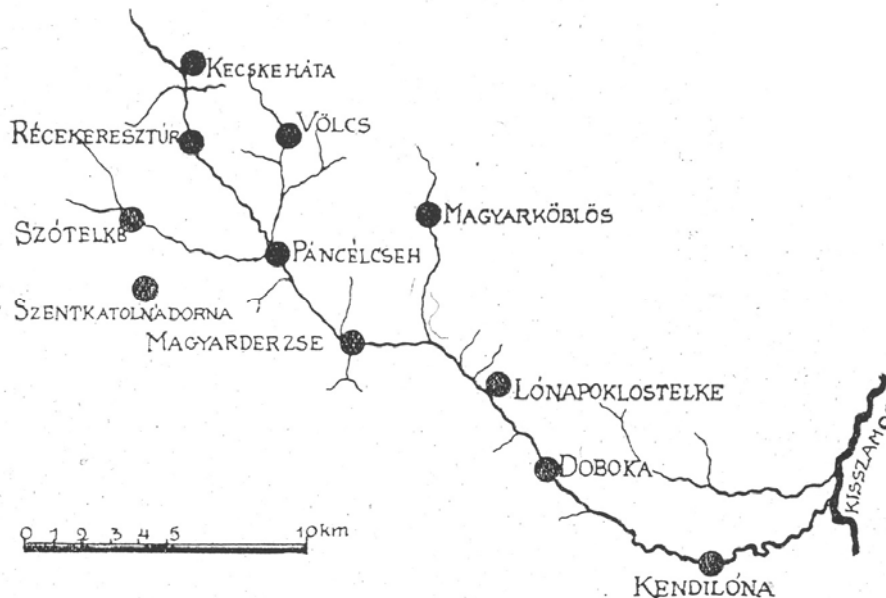
¹ Megjegyzendő, hogy a megyék közigazgatási határainak az utóbbi negyedszázadban végrehajtott többszöri változtatásából eredhető zavarok elkerülése céljából mindig az 1913. évi Helységnévtár megye-beosztását alkalmazom.

² Vö. Mikecs László, Új erdélyi tudomány (Jegyzetek az ETI működéséhez): EM. 1944. 513–4 és ETF. 190. sz. 16–7. – Utaltam már erre a MNnyv. IV (1942), 477 és a Gergely Béla hagyatékának felhasználásával közzétett „A kolozsmegyei Borsavölgy helynevei” című kiadvány bevezetésében is [8–9. l.].

³ Vö. Makkai László, Erdély története. Bp., 1944. 37 k. – Uő., Szolnok Doboka magyarsága: Az EME XVII. vándorgyűlésének emlékkönyve. Kvár, 1943. 67 k. és ETF. 151. sz., valamint az ott idézett irodalom.

⁴ Vö. Crettier Károly, A dobokai vár: Közlemények az Erdélyi Nemzeti Múzeum Érem- és Régiségtárából 1943 (III. 2), 197 k. és kny.

és Magyarderzse (1340)¹ községet említik, hanem az azóta eltűnt, illetőleg megállapíthatólag a ma is meglévő községekbe felszívódott következő településeket: Benetét (1306), Ambrustelkét (1312), Hont- vagy Hunttelkét (1314), Mikestelkét (1314), Inakházát (1315), Berketelkét (1320), Boroszlót (1320), Fikácstelkét (1320), Palotát (1320), Rigótelkét (1320), és Tibatelkét (1320) is. A század végén fordul elő először az oklevelekben Völcs (1378) és egy kisebb, korán elpusztult

A Dobokai völgy mai községei

Kendilóna határában az eltűnt Fintarésze, a magyarderzseiben Benete, a magyarköblösiben Berek-, Fikács-, Pös-, Rigó- és Tibatelke, valamint Boroszló meg Palota, a páncélcsehben Mikestelke és a récekeresztúriban Ambrus(telke) helyét egészen pontosan nem lehetett meghatározni és e térképen rögzíteni. Az egykor e völgyben említett, s valószínűleg Páncélcseh határába olvadt Hunt- vagy Honttelke, valamint a kendilónai határban említett Fintarésze helyének a későbbi helynév-anyagban nem található semmi nyoma, s így e térképen való jelzésük ugyancsak nem kísérelhető meg.

település: Fintarésze (1392) is; csak a következő századokban szerepel Kecskéháta (1461) és a később közigazgatásilag Szentkatolnával összeolvadt Dorna (1550).² Minthogy a vizsgált völgy egész történeti

¹ Ez utolsónak Árpád-kori temploma van [vö. Entz Géza, Szolnok-Doboka vármegye középkori művészeti emlékei: Az EME XVII. vándorgyűlésének emlékkönyve. Kvár, 1943 59 k. és a térképmelléklet. – Uő., Szolnok-Doboka műemlékei: Szolnok-Doboka magyarsága (Szerk. Szabó T. Attila). Dész-Kvár, 1944. 190 k. és a térképmelléklet].

² (-) -be tett évszámok az első okleveles említés évét jelölik.

helynévanyagára is tekintettel kellett lennem, ebben az adattárban sem elégedhettem meg csak a máig fennmaradt településekre vonatkozó adatok közlésével, hanem mintegy előkészületül egy erdélyi történeti helységnévtárra a ma rendelkezésre álló adatok felhasználásával ezúttal is tisztázni igyekeztem az eltűnt települések valószínű helyét, megszűnésük hozzávetőleges idejét és körülményeit is.

Ahelyett, hogy a gyűjtés meg a közlés módjára vonatkozó, már többször is kifejtett nézeteim elismételném, ez alkalommal csak az anyaggyűjtésben való osztozkodás kérdésével kapcsolatban kell megjegyeznem, hogy a történeti anyagot legnagyobb részében magam gyűjtöttem. Némi történeti helynévanyagot köszönök az útmutatásaim, sőt részben saját kutatómunkám révén előkerült anyagból gyűjtő Tomai Lászlónak; ő mint tanítványom és egyetemi intézetem volt gyakornoka mindig készségesen segített az anyaggyűjtés sok időt és fáradságot kívánó munkájában.¹ Mint azt az egyes települések 1942. évi helynévanyagának közlése után mindig külön is jelzem, a jelenkori helynévkincs összegyűjtése teljes egészében korán és végzetes hirtelenséggel elhunyt tanítványom és munkatársam, Gergely Béla odadó és fáradságot nem ismerő munkájának eredménye. Tőle származik néhány falu református anyakönyvből és a telekkönyvi térképábrázolatokról lejegyzett adatok gyűjteménye is. Egyebekben az egész történeti helynévanyag, az összes lapalji jegyzetek és történeti utalások tőlem valók. Ilyen utalásokat és megjegyzéseket még Gergely 1942. évi adatainak szövegébe is iktattam be a nélkül, hogy jeleztem volna e jegyzeteknek tőlem való származását. Ezek azonban legtöbbször lényegében nem módosítják Gergely megjegyzéseit, csak kiegészítik, történeti adatokkal támogatják őket, illetőleg itt-ott rámutatnak a lejegyzett népi vélekedések valószínűtlenségeire.

A települések sorrendjében az abc-rendet, a helynévadatok közlésében természetesen az évek egymásutánját követtem. Az eltűnt, illetőleg más ma is meglévő községek összeolvadt településeire az eltérő betűfajtaból szedett és *-gal jelzett címszókkal utaltam. A történeti anyagot itt is betű szerint, a népnyelvi adatokat fonetikus lejegyzésben közöljük. Mint előbbi kiadványainkban, úgy itt is a vegyes lakosságú települések esetében a jelenkori magyar adatok mellett a román alakokat, a tiszta román lakosságú községek helynévkincse esetében kizárólag a román adatokat is közöljük, s így bizonyára használható anyagot nyújtunk a román helynévkutatók számára is. Az egyes helynévadatok után ()-be, rendszeren rövidített

¹ Az ő gyűjtéséből való itt Dobokának 1721- és 1834-ből, Kecsehátának, Lónapoklostelkének, Magyarderzsének, valamint Récekeresztúrnak 1834-ből való helynévanyaga.

alakban a hely milyenségére, illetőleg a gazdálkodás jellegére vonatkozó jegyzetek, []-be meg a forrásidézetek kerültek.¹ A ~ a magyar és román helynévadatok, a : az ugyanabból a nyelvből való alakváltozatok között áll. A térképázlatokon látható számok az 1942-i gyűjtés sorszámozott helynévadataira utalnak.

Mint másutt, úgy e közlésemben is a történeti adatok összegyűjtésekor az eredeti forrás, illetőleg fényképhasonmása használatára törekedtem. Ennek megkönnyítéséért köszönetet kell mondanom Jakó Zsigmondnak; ő nagy levéltári tájékozottságával a középkori adatok felkutatásában, illetőleg ellenőrzésében mindig előzékenyen segítségemre volt. A jelenkori adatokat rögzítő egységes térképázlatok elkészítésért Ambrus Géza középiskolai tanár, volt egyetemi gyakornoknak, a Dobokai völgy térképázlatáért meg K. Sebestyén József heraldikus, egyetemi könyvtártsztnak tartozom köszönettel.

*Ambrus(telke)

1312, 1370: *Ambrus* [Kádár II, 25. – BánffyOkl. I, 29]. 1366: *Amburyustelke* [Kádár, i. h.].

E település, melyet a jelzett időpontokban önálló községként (possessio) említenek, a mai Kecskéháta és Récekeresztúr táján felelhetett. Ez utóbbi község határában ugyanis 1722-ben *magyar Ambrus* és *Ola Ambrus*, 1731-ben *lá Ámbrus*, 1813-ban *Doszu Ambreusuluj* nevű helyeket említenek, sőt még 1942-ben, a helyszíni gyűjtés alkalmával is Gergely egy *Ambreuš*, másként *Ambreušul unguresk* helynév mellett itt ezeket a helynév-adatokat jegyezte le: *Doszu Ambreušuluj*, *Fatsa Ambreušuluj*, *Fintína Ambreušuluj*. Mindannyi a határnak Kecskéhátával szomszédos részében lévő területre vonatkozó helynév [L. alább a hivatkozott községek helynév-anyagában]. 1898-ban a Kecskéhátáról közölt *Ambreus* és *Fácze Ambrusuluj* helynév mellett jegyzetben még ez áll: „Ambrus egykor falu helye” [Kádár IV, 265]. Minthogy Ambrust a XIV. században valóban e tájról való telepü-

¹ A forrásidézetekben alkalmazott rövidítésekre nézve l. „A kolozsmegyeyi Borsavölgy helynevei” rövidítéseit. Az ott alkalmazott rövidítéseken kívül itt még a következőket használom: *ErdHnt.* = Az erdélyi részek helynévtára. Összeállította B. L. Kvár, 1899. – *Jakó, Dézsma* = Jakó Zsigmond, Adatok a dézsma fejedelemségkori adminisztrációjához Erdélyi Történelmi Adatok V. 2. Kvár, 1945. – A ()-ben levő meg másfajta rövidítések a következők: *á.* = árok, *e.* = erdő, *fr.* = falurész, *gyü.* = gyümölcsös, *h.* = híd, *irt.* = irtás, *k.* = kaszáló, *ke.* = kenderföld, *l.* = legelő, *lt.* = levéltár, *ma.* = malom, *n.* = nevű, nevezetű, *n. h.* = nevű v. nevezetű hely, *p.* = patak, *poss.* = possessio, *pred.* = predium, *p.* = puszta, *r.* = rét, román., *sz.* = szántó, *szó.* = szőlő, *te.* = temető, *tkl.* = terméketlen, *u.* = utca, *viz. jk.* = vizitációs (egyházlátogatási) jegyzőkönyv.

lésekkel együtt sorolják fel, nagy valószínűséggel állítható, hogy ez az ismeretlen időpontban elpusztult vagy elnéptelenedett település Récekeresztúr és Kecskéháta határának már előbb jelzett érintkezési pontján feküdt. Hogy éppen hol, azt közelebbi helyszíni vizsgálattal lehetne meghatározni. Az 1722-i récekeresztúri adatokból esetleg még a település egykori népiség-állapotára is következtethetünk. Az a körülmény, hogy a récekeresztúri határ kérdéses része csak egy vékony földszávon kapcsolódik hozzá a határ tözséhez [l. ott a térképet], arra mutat, hogy e határrészlet eredetileg valóban nem is tartozott a récekeresztúri határhoz. Valószínű azonban az is, hogy a többi szomszédos község (Csernek, Kiskalocsa, Kecskéháta) mai határából is tartozott még kisebb-nagyobb területrészt a XIV. századi Ambrus külső területéhez. Gergely jegyzeteiben legalább is azt látom, hogy a fennebb már idézett récekeresztúri *Ambreušul unguresk* helynév mellett Kiskalocsán van egy *Ambreušul romînesk* nevű határrész is [L. még előbb az 1722-i adatokat].

***Benete**

Először 1306-ban *Benete*, másodszor 1568-ban *Benethe* alakban említik mint birtokot [Kádár II, 147]. Az 1306-i oklevélben Kend (ma: Magyarszarvaskend) Paptelke és Esztény határának kijáratásakor egy ponton a határvonalat *Benete* határáig (ad metas *Benete*) menőnek mondják [Dl. 28574/EM.]. Ebben az adatban is egy önálló településre utaló vonatkozást láthatunk. Kádár vélekedése szerint is ez az adat elpusztult község emlékét tartotta fenn. – Magyarderzse határában 1652 óta valóban ismerünk ilyen helynevet, illetőleg ennek összetett alakjait. Legutóbb, 1942-ben Gergely itt a *Benete* ~ *Ben'eta* forma mellett több összetételben jegyezte le [L. alább a magyarderzsei helynévanyagban]. Ha tehát Benete a középkorban valóban önálló település volt, elpusztulásával, illetőleg önállósága megszűnésével a magyarderzsei határ gyarapodott.

***Berketelke**

E településről az első adat 1320-ból maradt reánk; ekkor a cím szóbeli alakban említik [Kádár II, 153]. 1331 után ilyen formában többé nem fordul elő [i. h.]. Kádár vélekedése szerint Magyarköblös határában feküdt és vele is olvadt össze. E feltevést valószínűsítik

¹ Kádár II. 153 e település névváltozataként sorolja fel 1455-ből, nyilván átírt alakban, a *Berekszeg* formát is. Minthogy azonban az eredeti, 1435-ből való oklevélben ezzel a helységnévvel csak a „Gregorius de *Berekzeg*” személynévi kapcsolatban találkozunk [vö. Dl. 27298/EM], véleményem szerint az azonosításnak nincs kellő alapja.

ez utóbbi község határából ismert következő helynévi adatok: 1639: *Berke pataka. Berke szilvája* [Kádár IV. 469 és alább Magyarköblös helynevei közt]. 1654: *Berke oldala* [i. h. 470]. 1942: *Bërke~Bert'a* (sz., k., e.). *Bërke árka ~ Päräu Bert'i* (à.). *Bërke kútytya ~ Fîntîna Bert'i* (kút). *Bërke fenék ~ Fundu Bert'i* [L. alább Magyarköblös helynevei közt]. Az egykori Berketelke helyét tehát a magyarköblösi határnak Páncélceh és Völcs felé eső részén kell keresnünk, ott, ahol az előbb felsorolt helynevek jelzette terület fekszik [vö. alább a magyarköblösi térkép vázlat 36, 38–40. számú helyével].

*Boroszló

E települést egyszer említik 1320-ban *Borozlouu* olv. Boroszlóu alakban [Kádár II, 245]. Az első említéskor a Sombor-nemzetség birtoka [i. h.]. Valószínűnek látszik, hogy e kis és egyszeri előfordulás után többet külön nem említett település Magyarköblös határába olvadt bele. Itt ugyanis később is ilyen határrész-nevekkel találkozunk: 1639: *Boroszlob(an)* (sz.). *Boroszlo retin* (sz.). 1775: A *Boroszloba*. Iratvány (k.). A *Boroszloba* (k.). 1860: *Kis Boroszlo* (sz., k.). 1899: *kis* és *nagy Boroszlo*. 1942 : *Nagyburuzló ~ Bruzlău mare* (l., sz.). A falusiak szerint itt régen település volt. *Kizsburuzló ~ Bruzlău m'ik* (l., sz.). – A település emléke tehát még ma is él a szájhagyományban.

DOBOKA

1208–35: comes de *Doboka* [Váradi Reg. *304, 181].¹ 1265: Jobbagiones castri de *Dobka* [HazaiOkl. VI, 135]. 1279: ville de Castri de *Doboka Dobokawarfolua* uocate [i. h. 240]. 1306: *Dubucha* [DI. 28574/EM. – Kádár III, 319]. 1315: villa *Doboka* [BánffyOkl. I, 288]. 1513: oppidum *Doboka* [KárolyiOkl. III, 88]. 1524: poss. *Doboka* [TelekiOkl. II, 393]. 1588-9: *Doboka* [Jakó, Dézsma 37]. 1808: *Doboka ~ Debuka* [Lipszky]. 1831, 1837, 1839, 1899: *Doboka ~ Debika* [Lenk – Hodor, Doboka megye esm. 611 – ConsTrans. – ErdHnt.]. 1909, 1921 : *Doboka ~ Dăbâca* [MoldTog. – MartIstr.]. 1942: *Doboka ~ Dobika* [Gergely Béla gyűjt.].

1590: Az Dobokan valo Iuer alath valo Egy hold feold mely vagon az terben az tulso Iuer alath [JósHb. Fasc. III. No. 34]. – 1606/1818: az Körtvelyes Áj Torokban (r.) [SzékNemMúz. Apor It.]. – 1626: az nagy völgyben (sz.). az Mogiorosban (sz.). az Bércz alat

¹ Kádár III, 319 e forrásnak Endlicher-féle kiadására hivatkozva a község nevét *Dubukai* alakban közli, de ezt a kiadásnak Lipcsében 1931-ben megjelent változatlan lenyomatában nem találom [vö. Rerum Hung. Monumenta Arpadiana. Edidit Steph. Ladislaus Endlicher. Sankt Gallen, 1849. Unveränderte Neudruck. 716 l.] és nem lelek ilyen alakot a Karácsonyi-Borovszky-féle kiadásban (1903) sem.

(sz.). az Réten (k.) [OL. Gr. Teleki lt. Földváry oszt.]. – 1643: Az Rigo szegben (sz.). Az mogiorosban az ket arok keozott (sz.). Az Borsai utban Doboka felől (sz.). Az Szena fuben az Lonai ut mellett az Bercz alat... e ŷ felol az Borsai határ... vicinussi (sz.). Az Lonai ut alatt az Kortuelyes aŷban (k.). Az nagŷ oron alol (k.). Az Bűdos kuttnal (k.). az Bűdos kut felett Doboka felol... egy felol az orzagh uttia... szomzedsagaiban (k). Az derek retben (k.). Az Lonai hatar szelben (sz.). Az nagŷ volgyben (sz.). Az fuzes mellett az uton felli l (sz.). Az teren alatt (sz.). Az czete Dombon tul az masodik labban (sz.) [JósHb. Fasc. III. No. 45].¹ – 1679/1808: a Vár Köves oldal mellett (sessio) [Bf. I]. – 1716: Az Falu vegin az Porgoláth kapu mellet (sz.). az Csorgón alól (sz.). Az Csere halomban)... vicinussa egy felől az Losárdi határ szely (sz.). Az Tővis között való hoszszu föld (sz.). Az Fűz erdónél az Utón földül (sz.). A Réten kender föld nevű szánto föld (sz.). az patakon véggel által mégyen (sz.). Az Losardra menő ut mellet az oldalon (sz.). Az Stubej nevű helyben (sz.). Az uton alól az Lonai Határ szelyben (sz.). – Az Borsa felé valo forduloban: az Bál dog felé kimenő Porkolat kert. Az hoszszu Domb meget (sz.). Az hoszszu Dombon alol (sz.). Az uton alol az Patakra menő lábban (sz.). Az Magyaros nevű helyben (sz.). Az Borsai Berczen... vicinussa egy felől az Borsai hatarhely (sz.). Az Csonkáson fellyül (sz.). Az Csonkáson alol (sz.). Az Nagy forgáso(an) (sz.). Az Széna fűben az árok vegin (k.). Az Bűd[ös] kuttnál (k.). Az Borsa fele menő Lonai uton alol (k.). Az Lonai hátár (!) szellyb(en) az uton fellyül (k.). Az Csonkáson alol az Szakadáson (k.). – Az Csorgonál egy pusztá Szőlő hegy mellyet most szántának. Maro nevű hely fele más Pusztá szöllő hegy. Ezen alol az Szakadáson ugyan egy puszt[ta]² szöllő hegy [JósHb. Fasc. III. No. 68]. – 1721: az Pap Széna fűviben (k.) [MúzRadák]. – 1733: az Alsó Fordulóra: Az Lonai határ szélb(en) az ország utyán feljül (sz.). Losárd felé fenn (sz.). A két arok között (sz.). A réten (sz.). A Csűrös kerten feljül (sz.). A Sarközi Diofajánn feljül (sz.). – Az Hor-

¹ Uo. a No. 45 alatt lévő másolatból a fenti helyneveket a következő alakban jegyeztem ki Az rigo szeszben (sz.). Az magyarosba(n) az ket arok kózót (sz). Az borsaj ütba(n) doboka felől (sz. Az Szena fwjbe(n) az Lonaj út mellett az bercz alat (k.). Az Lonaj ut alat az kórtueles ayban (k.). Az nagj Oron alol (k.). Az bűdős küttnal (k.). az bwdős kut felett Doboka felől (k.). Az derek retben (k.) Az nagj uoldgyben (sz) Az czéte dombon tul az masodik labban(n) (sz.). – az teren az eszak felol (sz.). – Az előbb idézett helyen No. 4. és 40 jelzet alatt ugyanennek a forrásnak másolatait olvashatjuk a helynév-alakok azonban csak egészen lényegtelen írásváltozatokban különböznek az itt fennebb közölt helynév-alakoktól.

² A []-be tett részek az eredeti forrás szövegének rongáltsága miatti hiányt pótolják.

gasban (sz.). A rosa réten (k.). A Csonkason feljül valo lab föld feljül a Bértzen Válasz ut fele menő ország utya (sz.). A Magyarosb(an) (sz.). A Bodon kutnál (sz.). A Falu végénn a tatár házán kívül valo láb föld (sz.). Boldog Aszszonj Templománn kívül a Sántzon alol (sz.). A Magyaros Pataka mellett (sz.). A Szena fű torkában a rét mellett (sz.). Pe groape la boldiga (sz.). A patak mellett (k.). Fel a Vápáb(an) (k.). egy darab pusztá szölő az Szölöhegy n. h.-ben... szölőből csinált szántó földje szomszédásokban. Malom vagjon a Berekb(en) a Dobokai Patakonn két kövű... mikor szárazság nintsen, akkor vagjon reditusotskája, de ha az vagyon mint a Njáronnis nem forog és oljkor semmi proventus nem redundal belöle. Az Borsa felöl valo falu végin az széna füre járo szekér ut... vicinitasokb(an) (sz.). A Fejér Kutnál (sz.). A Csonkás felett (sz.). A Lonára járo ország utya. A Losard felé járo ország utya. A Csonkásnál (sz.). A Vápán (sz.). La Vad (sz.). La Styüb(an) (sz.). La Csorgo tsz.). Dobokai Patak. Az Lonai hatar s élnél (k.). La Fontina Alba (sz.). La Csonkás az Erdő... közt. in kalje Csonkasuluj (sz.). Linga kálje Borsi (sz.). Pe groape (k.). Losard felé Linga Gardul Czarini (sz.). La kaja Losárduluj (sz.). A Szölönél (sz.). In ritt la Pod (k.). In kapul Szatuluj az Ur Láb földénn feljül (sz.). La rit (k.). La kapul Csonkásuluj (k.). A Borsai határ felé az hegyen (sz.). La Szereture (sz.). Pe linga rit (sz.). In fonatz (sz.). In Ruptura (sz.). La v. In horgas (sz.). La karare Borsi (sz.). Gye in tsosz (!) gye kalye Morouluj (k.). In fonátz la kapul Csonkásuluj (r.). La Gardul czarini la Szereture (sz. I. A Medvés vegib(en) a medvére járo szekér ut... szomszédásokb(an) egy kis irtovany (k.). La magjarosin in (!) szusz gje labul Domnuluj (sz.). In Koaszte (k.). A Sarközi földé szélén (sz.). A reten (sz.). az Dumbra (!) n. erdő és Dobokai Patak szomszédásokb(an) egj kis irotván (k.). La Sye (sz.). Linga aluj (!) Kun István (sz.). Linga labu kónji pe boldiga (sz.). Pe groape a Santzban (sz.). Gye kete (!) Borsa linga Vaje (sz.). Ugyan ott (t. i. az előbbi helynél) az erdőnél la Szoszszo (!) dimb (sz.). La mogjoros (sz.). In face gye kete Losárd (sz.). Tövikes (sz.). Imasul gya (!) le (!) Sie (sz.). a Porgolat Kertre nyúl veggel (sz.). La kapul Csonkasuluj a Csonkás Pataka... vicinitasokban (sz.). Linga Tufoj (!) csonkásuluj (sz.). La ruptur (sz.). Boeremb(en ?) (sz.). A rét szelin a nagj borozda alatt (sz.). A Csonkáson feljül valo lab föld feljül a Bérczen Valasz utfele menő ország utya (sz.). Medves (e.). La Merugus (sz.). Csonkás (e.). Quaszte (!) Luntsi n. cseres [Bf. I.] – 1754: Dobokán fellyül a Kopátz /:alias ovány:/ Domb nevű helység [OL. i. h.]. – a Bádok felől jövő ország utya. a' Temető. – A' Losárd felől valo Fordulol(an): A' Losárd felé menő útra jó veggel edgy darab (sz.). A' Rétben (k.). a' patak. – A' Borsa felől valo Fordulora:

A' Magyaroson (sz.). Az Eszakban való Réten (k.). A' Csonkásba (k.). – vagyon égy darab Magyaros erdő a' Falun felyül a' Bádoki Törvényfa alatt, melynek... alsó véginek terminussa a' kősziklán felyül valo út, hol régen a határ kert volt... mely magyaros erdőből a Parochia körül valo kert procuráltatik. Poklostelke felé a Verőfényen Medvésháta n. h. magett vagyon égy Jarab (! darab) gazos hely mely ennek előtte szántóföld volt [Conscr. III, 45].¹ – 1755: Borsa felöll valo forduloban az Falun aloll a' térben (sz.). La Dimbuluj Fejjszés (e., irt, gyü.). Fejszes Dombja n. Erdő [SzékNemMúz. Apor It.]. – 1759: Az Északos vagy Borsa felé valo Forduloban: A Falu mellett (sz.). In Pojeny Bádok felé (sz., k.)... fejjül az Erdő szomszédi. Gye a szupra Peduri la Akasztéjile Bádokuluj (sz.) alol az Erdő, fejjül a Bádoki Határ szomszédi. A Borsai Hidnál egy felöl a Borsára járo ország uttya más felől az árok. A Borsai uton tul. In Rit La Styubej nevü helyben (sz.). A Falu mellett a Rétkben (sz.). La Padure Borosoje egy Irtovány (k.). La Fontine Albe (sz.). Mogjoros árkánál (sz.). A Széna fűbeli Rétek derekán (k.). Pe Pereu Tsonkásuluj (sz.). – A Verőfényen avagy Losárd felől valo Forduloban: A Keresztnél la Drumu Krutsi (sz.). A Falu vegin (sz.). A Rétkben (sz.). A Tatár nevü helyben la Tsergeu (sz.). A Babos Uram Malma iránt (sz.). A Bérczen Losárd felől (sz.). A Losárdra járo Ország uttya mellett (sz.). A Losárdra járo gyalog ösvény mellett (sz.). Az Akasztófa mellett (sz.). A Lonai utban (sz.). A Rétkben melly neveztetik Vlasin Rétknek (sz.). A Rétkben Lona felől (k.) a Patak felől Földvári rész kaszálo a széna fű felől az árok szomszédi. A Lonára járo utban (k.). A Borsa felé valo szena fűben la Krutse Báb... fejjül a Válaszut ut féle (!) járo ut szomszédi (k.). A Tsonkásban (k.). A Keresztnél la Dimb (sz.). A Szöllőknél (sz.). A Tsorgonál (sz.). In Gura Funaczuluj (k.) [Hodor lev.]. – 1761: a Geczi Irotványa Lá Pojáná Máre lá Szptyin (k.). A Vendégfogadon tul lévő Sessio [SzékNemMúz. Apor It.]. – 1763: Sánccz nevü helyben. A Falun fejjül a Bádoki² ut mellett azon hely mely Bornyus kertnek hivattatik. A Fejér kutnál Magyaros árkánál (sz.). a határ szélben az Északban (sz.). a Branyistyának egy részit. a Széna fűvek derekában lévő kaszálo. a Nagy rétkben (r.). a Nagy rétk(en) a Vlássin Rettye félét. Babos Uramék malmán fejjül. A Branyistya mellet lévő kert. a Sánccz mellet. A Határ szélben a nagy Lábnak... az Eszakban (sz.). a Pojenyban (sz.). A fejér kutnál (sz.). Magyar árkánál (sz.). a Széna Fű közepib(en) (k.).

¹ A vallatásos birtokösszeírás tanúi: Michaél Babós (64), Joannes Szabó (36), Griga Ignat (80), Stephanus Ördög (56), Martinus Jakab (50), Krisán Juon (86) és Falkusán Márk (68).

² Ugyanabban a forrásban másutt *Bádoki* alakban is.

[Hodor lev.]. – 1764: a Csorgonál (sz.). Krutsa (sz.). a Falun alol a Lona felé le járó patak mellett (sz.). a Csonkáson. Gropa. a Széna Fű torkába. a bé kertelt Réten. a Széna Fűvek végib(en) (k.). Fejérkut (k.). a Nagy Rét mellett (sz.). a' Petrás Higygyán alol (sz.). a Dellelőb(en) (sz.). Borsa felől való Fordulob(an)... Horgos (sz.). a Patak mellett a Réten (sz.). a Déllőb(en) (sz.). a Tordai nevezetet viselő Dia fákon alol (sz.). a Szereturáb(an) (sz.). a Határ közb(en) (k.). a Styubén alól (sz.). a Domb megett (sz.). a Széna Fűről le járó patak. a Széna Fűven a Gődőrb(en) a Csorgon tul (sz.). Also a Szakadás. a Krutsánál. a Dombon tul (sz.). az Also Rétb(en) (k.). az Krutsa Dombjánál (sz.) [SzékNemzMúz. Apor lt.]. – 1766: a Brányistyán tul a Bádokban járó uton alol – indivise maradott pusztá Erdőtskét. – a Boldog Aszszony Kápolnájától fogva a Várig fekvő M. G. Urak lábja tsak nem benn a Curiaban vagyon. – A Poklostelki Torokban a Határszelben (sz.). a Vár oldalában vagyis vulgo Bugyigo nevezetű láb. a Pojin nevezetű Tábla. a Pap erdejének allya. Boldigában lévő Láb. a Bádoki Határ szélen a Tetőn az Eccla Erdejének Napkelet felől való részin fenn a Tetőn lévő nagy Halomtól fogva fenn a Bértzen mindenütt ad orientem és végződött a Borsai Akasztófán innét lévő Halomtól még egy Puska lövésnyire innet a hol egy Ujj Halmotska erigáltatott. Dumbráva (e.). Medvés szelin. Vagyon az Szabo János Háza mellett egy Vidrutz nevezetett viselő Házhely mely bé kerteltetett a Mlgos Groff Földvári Ferentz Ur Őrdög rész Medgyes kertib(en) de azon kívül a Megyes kert mellett alol az Harang Lábnál egy Darab Helyetske mely Falu közönséges Földiből fogattatott fel. – az Poklostelke felől való Falu végin az Medvés nevezetű erdőre járó ut. az Medvésről le jövő árok. a Boros Erdejének az Ecclesia erdeje felől való részétől... a Magyarosban lévő három árokig. a Csonkás Napkelet felől való végétől Borsa felé fel járó Ősvenyen. a Magyaros arkaba. a Csonkás nevű Erdő. a Magyaros allyán lévő hármás árok. a Csonkás árka. a Csonkás végiben. az agyagos Patak. az also Csonkás nevezetű Cseplesz Erdő árka. a Csonkás also árkánál kezdődvén az ottan a Pap Nyillya mellett le huzott borozdától... Doboka felé a nagy rétnék szintén felső végéig. A nagy ország uttya mellett melly Lónára megyen a Verő fényen. a nagy Rét felső szelin... a Styubej nevezetű árokig, a Lonai Patakon tul. Medves nevű Erdő. A Sáncz nevű helyben (sz.). A Falun felyül a Bádoki út mellet (sz.). A Fejérkutnál (sz.). A Magyaros árkánál (sz.). A Határ szélb(en) az Eszakban (sz.). A Határ szélb(en) a Nagy lábnak negyed része (sz.). A Dobokai széna fű allyáb(an) a térb(en) egy darab rét [Hodor lt. – Mikó lt. Reg. III. Fasc. XVIII. 57]. – 1767: Dobokának Nap Nyugotra az Badak felől való Oldalában

fenn az hegyen (házhely). a Falunak Borsa felé nyuló Nagy Uttzájának. – A Verőfényen lévő Határba: La Sie (sz.,k). La Pér (sz.). A Felső Horgasba (sz.). A Közelső Horgasban (sz.). Az Alsó Horgasban (sz.). In Gyál (sz.)... Nap Keletről az ide való, es Losárdi Határok között a Bértzen el menő ország Uttya... (szomszédságában). Intru Határ linge Drum (sz.)... Nyugotr(ól) a Lona felé menő ország Uttya... (szomszédságában). Intre Paro (sz.). In Kopatz Dimbu (sz.). La Poduluj Petrás (sz.). In Kapete Rituluj la Funtine albe peszte vale in Face (sz.)... Nap Keletről a Lona felé menő ország Uttya, Nap Nyugotr(ol)... az ott lévő Patak szomsz(édja). In Kapete Rituluj gyin Sosz de Szat la Poduluj Persa Gábor (sz.). In Branyistye (k.). Gyin Szusz de Szát (k.). La Lonára (! k.)..., (szomszédja) Délről a Várodala. Gregyinye mori (k.)... Nap Keletről az ország Uttya; Nap Nyugotról... a Dumbráva n. Erdő a szomszédgyai. De Mora a luj Babos din Sosz (k.). La Nuku Tordai (sz.). La Stubéj (sz.). La Kalye Lusarduluj (sz.).¹ La Horgas tsel din Szusz (sz.). La Csorgo (sz.). La Szarátüre (sz.). La More a luj Babos in Face (sz.). Gyin Szusz de Sie (sz.). La Oltovany (sz.). Linge Sie Krisánuluj (sz.). Din Sosz de Csorgo (sz.). Linge Kale Morouluj (sz.). La Szeretüre (sz.). In Gyal la Kastély (sz.). La Czigle (sz.). La Sie Pusztie (sz.). Linge Gregyinye a Luj Perse Togyere (sz.). Din Szusz de Oltovány (sz.). Din Sosz de Kale Losardiloj (!) in Gyál (sz.)... Nap Keletről az ott el menő Ország Uttya (szomszéd ágában). Gyin Sosz de Csorgo (sz.). Intre Hatare (sz.). – Az Eszkan lévo (!) Forduloban: Gyin Szusz de Szát (sz.). In Ritu Gyin Sosz de Szát (sz.). In Ritu Popi (sz.). Gye a Szupre Csonkásuluj (sz.). Szub Csonkás (sz.). Gyea Szupre Peduri aluj Boros in Rezole (!) n. Erdőb(en) vagynak imitt amott Irtovány szánto földek. Dupe Berk (sz.)... Nap Nyugotrol... a Faluból le folyo Patak szomszédságiban. Pe Santzu (sz.)... Eszakrol... Dumbravitze n. Erdő szomszédságiban. La Funtine Albe (k.). Ritu intru Maláj (k.). In Grape (k.). In Kapu Csonkásuluj (k.). In Dosz La Dumbrave in Nyislok... vagyon egy Csere és más féle Bokrokból álló Erdő. La Gyilkos Hágo... Csere, Gyertyán, Magyaro és más féle fakból álló Bokros Erdő... Nap Nyugotról... az idevaló és Badoki Határok között a Bértzen el menő ország uttya a szomszédgya. La Pedure aluj Boros in Rezale (e.). [Hodor lev. – Mikó lt. Conscr. Bonorum C. J. Rhédei].² – 1768:...

¹ A másutt szereplő *La Drumu Lusarduluj*-jal valószínűleg azonos helyet jelölhet.

² A Rhédei-féle vallatásos birtokösszeírás tanúi: Martinus Jakab (65), Anton Györgyi (90), Meszesán Tyifor (18), Mezei Juon (50), Persa Vonu (60) és Gabor (36), Falkosán Juon (46), Pop Togyer (64), Koszte Togyer (65) és Krisán Gyorgye (49).

menénk el az... Dobokai Határon az Verőfényes oldalon és Részen az K. Lona felé le járó Ország utnak az Dobokai Falusi Lakosok által hit szerint való kijáratására... a Horgos nevezetű hely [Mikó lt Reg. III. Fasc. XVIII. 64]. – 1768 körül: a Losárdra faluból ki járó út mellett egy Dombon situált oláhok Keresztinél a ... Losá di Bértzre ki nyúlo ormós élben... fellyebb a Tzet halmán alól Losárd felé gondolva [i. h.]. – 1772: Ezen Dombráva nevezetű helyben lévő darab Erdő,¹ melynek szomszédi Délről az Dobokai Erdők között fel járó, és az Poklos telkére menő utban belé szakado ut, Eszakrol az Földvári Rész Erdő, Nap nyugotrol a Poklos telkére járó ország uttya, Nap keletről pedig... a' Nagy árok végire menő ut. – ezen utrizált Erdő (t. i. az előbbi) mellett levő Pojana Badokului nevű Erdős, mellyet most az Bádokiak birnak, az Dobokai határhoz tartozott, hanem valami nyom fel nem vételért esett az Bádokiak birodalmukban [i. h. 82]. – 1774: a Losardi ut mellett a Kereszten feljúl lévő Szántó Föld. a Lonyára (!) nevezetű helyen a Váron alól [Hodor lev.]. – 1780: ...elmentünk... Dobokának a' Bádok felől valo rész Határára a' Dombráva nevezetű Nagy Erdő(ne)k Fel ő vége felé a' nagy árok Felső végéhez az Poklostelke felé járó nagy utban [Mikó lt. Reg. III. Fasc. XIX. 119]. – 1782: a' Medvésre járó Vt. az Medvés nevezetű erdő [i. h. Fasc. XVIII. 310]. – 1783: Az Csonkás felet vallo széna fűb(en) az nyomás felől vallo végib(en). Az Gódrón levő széna fűb(en) (sz.). Az Csonkásan fejlül vallo Tabláb(an) az bérczen (sz.). az Styubéjnél az borsai utan alat (sz.) [i. h. Fasc. XIX. 134]. – 1798: gye lá fintine álbá in zos (k.). Dumbráva (e.). Dosz... és in specie így mondom gyelá Jázu Beboresztyilor gyin szusz pe linge vale (sz.). La ritu távorului. Lá kápetu melenyistyilor tselor lunuz (k.). Brányistya és linge Pojana Kintsenyilor (e.). Nemes Refformáta Ecclesia Erdejét, mely közönsegesen Pedure Popinak neveztetik. a vár oldalában vagy is vulgo Bugyigo (!) n. láb. Pojén n. tábla. a Brányistya mellett a Bádok felé járó utnál. Boldigaban lévő láb. a Borsai akasztó fán innét lévő Halom. az Ecclesia Erdeje... a Magyarosban árkában Csonkás (e.). a Magyaros alján. a Csokás. Csonkás árka. a Csonkás végiben. a Gartz alatt lévő málé föld. a Borsa Harasztya. az agyagos Patak. az Also Csonkás n. Cseplesz erdő árka. a Csonkás Also árkánál... a Pap Nyíla mellett. a Nagy Rét. Styubéj. Medvés. Jona Kutya [Szék Nemz. Múz. Apor lt.]. – 1805: az úgy nevezett régi Kő Ház után valo

¹ A vallatás egyik tanúja, Persa Togyerás (40) ezt vallja: „az utrizált Erdő mellyik Falu Határához tartozzék, minthogy én azt közösnek értem és mint a Bádokiak, mint pedig az Dobokaiak egy aránt élték, meg mondani nem tudom ...”

Lo Kertbe a' Sántz mellett (sz.). a' Borsa felé valo Fordulob(an) a' Csonkás alatt a' Fejér kútnál felyül égy nagy Tóvise barázda... szomszédóságiban (sz.). Szénafű allyán a' Terb(en) nevű Hellyen égy rét. a' Losárdi Fordulob(an) a' Losárdi ösvénynél (sz.) [Hodor lev.]. – 1820: az ugy nevezet Lonára nevű helybe (telek). Lá Kályá Lusergyuluj (sz.). Lá Kobuleo (sz.). Ritu gyin face (sz.). Ritu gyin dosz (sz.). Lá Perovu Meriánuluj (sz.). La Pedurá luj Boros (sz.). Finátzu Léki gyin dosz (sz.). A Dumbrovába (e.). A Gyilkos alatt (e.). A Medvésben (e.). Brányistya, vulgo Tyéla vij. a Verőfényen ki járó régi sikátor. Pereu gyelá vie [Mikó lt. Reg. III. Fasc. XVIII. 307. – Szék Nemz. Múz. Apor lt.]. – 1821: a Borsa felől valo Forduloban: a Csonkás felett (sz.). la Kálye Borsi (sz.). la Pulhák (sz.). gye a' supra Csonkasuluj la Petren'sel (k.). Pe Grape (k.). pe Kaszte Baloguluj (k.). la Padure luj Boros (k.). la Parvo (!) Csonkasuluj gyin zsos (k.). a Verőfényi Fordulon : la Gregina (!) Rhedai gyin szusz (sz.). La Drumu Luserdgyuluj (sz.). – Dumbráva (e.). [Mikó lt. Reg. III. Fasc. XVIII. 322]. – 1822: a' Brányistya nevezetű helyen... egy darabb Irotvány Gyűmöltsős. – A Losárd felől valo Forduloban: Szubt Vie (sz.). Lá Kályá Luserdului a Hegyen (sz.). In Kápu szátuluj (sz.). La Pod az utan fejjül (sz.). La Kerare Luserdenyilor (sz.).¹ – A Borsa felől valo Forduloban: Lá Brányistye (sz.). Intre Peráje (sz.). Lá Styubej in Rit (sz.). La Styubej az utak közt (sz.). Szubt Rezeru Simonki (sz.). Szubt gyálu Borsí (sz.). – Lá Pereu Csonkásulúi (sz.). La Szpiny (sz.). Lá Mará lui Mágner² (k.). Lá Mará Bobosetyilor (k.). Lá Mará lui Mágner in fátze (k.). lá finatze Pe Grape (k.) [i. h. 301. – Hodor lev.]. – 1824: A Verőfényen lévő Fordulon: A Losárdra menő utan felyül (sz.). A Bobosel malmán alol a Térben... Keletről a Lonára le járó ország út, nap nyugatról a Dobokárol le járó patak szomszédollyák (sz.). – Az Eszkan levő Fordulon: A Csonkás felet (sz.). A Balag Ur Lábján felyül (sz.). A Magyarosan felyül (sz.). A Falun felyül (sz.). A Styubéjan innet (sz.). – A Grapa nevezetű helyen (k.). A Csonkasan felyül Petrinsely nevű helyen (k.) [Mikó lt. Reg. III. Fasc. XVIII]. – 1825: a' Malomra jaro Uton fellyül (telek). a falunak Poklostelke felől valo végébe a Lunára nevű helyen a falun le folyo Patak mellet (telek), a Babosék Irotványa³ nevezetű helyen (k.) [i. h. 207, 299, 313]. – 1826: lévő... Babos István ő Kegy(e)lmének... a' Babosék Iratványa nevezetű Hellyen... egy darab allodialis... kaszálloja. A Pojén nevű Iratványb(an) (sz.). A Pusztá

¹ Ugyanabban a forrásban alább *La Kerare Luserdului* alakban is.

² Ilyen nevű birtokos család már a XVIII. században is volt e faluban [vö. Kádár III, 332 kk.].

³ Uo. a 314. sz. iratban az utótag *iratványa* alakban.

Házhely (sz.). A Domb meget lévő szántó, de szakadékos és gyenge föld (sz.). A Mágner Urak Malmánál (k.). Lá Meleiny (sz.). Pe Gyál lévő sován sztremojna (sz.). A Réten (ke.). A Csonkásb(an) lévő sztremojna (sz.). Lá Kalyá Borsi (sz.). Szup Pedurá Popi égy darabotska sztremojna (sz.). A Csonkásb(an) (e.). In Dumbráve (e.) [i. h. 303, 315]. – 1828: a' verőfényi forduloba (sz.). az Eszkon lévő forduloba a' Csonkás nevű helybe... egy darab jo Erdője [i. h. 318]. – 1830: a Lonára nevű helybe... egy Örökös fél antiqua Sessio [i. h. 306]. – 1831: a Gyümölsős irtoványok sorában egy iratvannyát. – a Csonkás nevű helyen égy darab Erdőt, az azzal égy ki terjedésbe lévő kaszállóval. a Kerteken felyül (sz.). A Kis iratvány (gyü.). Vajna Szöllője alatt (sz.) [i. h. Fasc. XVIII]. – 1834: Dobokán a Borsa felé ki menő Uttza felső Során (telek). A Csürös kerten fejül (veteményeskert). a falu also résziben... a Borsára ki menő Utza also Során (fogadó hely). a Bádok felé ki jár Uttzába(n) (telek). a falunak Bádok felől valo résziben (ua.). a falu Bádok felől valo felső résziben (ua.). a Falunak Verőfényes résziben a Losárdra ki menő Uttza also Során... a Patak és az Utza között (ua.). a falu derekában a Nagy Uttza Also során égyik végivel a Patakra rugo (ua.). a Falunak Bádok felől valo résziben Ki járo Uttzába(n) (ua.). a Falu felső végiben az Esztényben járo Uttzának Alsó Során... egy felől... a Patak (szomszédságában) (ua.). a Falu közepiben a Nagy Uttza also Során (Curia), a Vár alatt (ua.). a Falunak felső végiben a Vár alatt – égy felől a Vár oldalaj (ua.). a falunak Lunára nevezetű résziben (ua.). a Bádok felé kí járo Utza felső végiben a Nap Nyugati Soron (ua.) – Gyá szuprá Csonkásului (sz.). In Szpiny (sz.). Lá Mará tse Bobosászke gyin Szusz (sz.). Ugyan ott (t. i. La Mará tse Bobosászke gyin Szusz) a hegy alat... a hegyen járo ut Szomszédságiban (sz.). In fátze pedré (?) Mará postyi alol az Ut (sz.). A Rétbe... a patak felől (sz.). In fátze lá Mará lui Bobos (sz.). Szubt gyál pídu (?) Mará lui Mágner (sz.). Szubt Csonkás (sz.). In fátze lá Kerará Morí Bobosesty (sz.). Gyá Szuprá Csonkásului (sz.). Lá Kerará Morí Csej Bobosésty (sz.). Gyá szuprá Mori tsej Bobosesty (sz.). Lá Kerará Morí Bobosesty (sz.). In fátze (sz.). Lá Csonkás (sz.). Pe gyálu Borsá... (szomszédja) fejül a Hegy tető (sz.). Pe Dimbu Krutsi (sz.). Lá fátza (sz.). Lá Gurá finátzelor a Reformáta Ecclesia... között (sz.). Gyin szusz gye Kolibgy... az Oláh Ecclesia szántojak szomszédságiban (sz.). Gyá Szuprá Csonkásului fejül a Borsai Határ Szél (sz.). Lá Kerará Morí Bobosesty... más felől a hegytető között (sz.). A Babos Malmán fejül (sz.). Lá Fínátze Szubt Csonkás (sz.). Lá Mará tse Bobosászke (sz.). A hegy tetőn (sz.). Lá fátze gyin Szusz gye Mará Bobosászke (sz.). Ugyan ott (t. i. Lá fátze gyin

Szusz gye Mará Bobosászke) fellyebb lá Keráre (sz.). – a' Felső Fordulob(an)¹: Lá Brányistye (sz.). In kápu Szátuluí alol az ut (sz.). Lá Kállya Luserdjului (sz.). A fenn hagyot (!) Ország utan fejül, alol (szomszédja) az ut (sz.). Rítu gyelá Mará tse bétrine (sz.). In fátze (sz.). Gyá Szuprá vii Pusztii alol (szomszédgya) a Pusztá Szöölő (sz.). Pe Grope (sz.). Pe Grape (sz.). In Petrinzel (sz.). Gyá Szuprá Vii tsei pusztii (sz.). Gyá Szuprá vii Postyi (! sz.). Pe Dimbu Krutsi (sz.). In Rit (sz.). Lá via Krisenyilor (sz.). Lá Dimbu Krutsi (sz.). Szubt Csurgeu (sz.). Lá Podu lui Gevriilla (sz.). Lá Dimbu Krutsi... alol (szomszédja) a köz temető (sz.). In Rít gye kite (!) fátze (sz.). Gyelá Drum gyin SZUSZ (SZ.). Lá viá Krisenyilor (sz.). pe virvu gyalului fejül (szomszédgya) a Losardi határ (sz.). Lá Dímbu Krutsi alol (szomszédja) az Oláh Ecclesia (sz.). – az Also Forduloban²: Lá Brányistya Telityae (? sz.). In Kapu Szátuluí (sz) Lá Styubej Az Arok... között (sz.). A Rétbe az Ország utan alol (sz.). Lá Kállya Borsí (sz.). Gyá Szuprá Peduri lui Boros (sz.). Dupe Szát (sí.). In Gurá Styubejului (sz.). Lá Bortá Bologului az utan alol (sz.). Lá Bortá Bologului az utan fejül (sz.). Szubt Piátze (sz.). Pe Megyerus (sz.). Lá Megyerus (sz). Lá Pereu lui Marián (sz.), Lá Styubii (sz.). Lá Styubeu in Rit (sz). Lá Pereu lui Merián (sz.). Szubt Pedura Popi (sz.). – Lá Mará tse Bobosászke ... az Ország utíg (k.). az utan által Délre Az ut hoszába (k.). Finátzu gyi pe Kaszte (k.). Gyá Szuprá Finátzul Liki (k.). Pe Grape (k.). In Petrinzei (k.). Gyá Szuprá Csonkásului (k.). In Petrinzel (k.) In Fátze (k.). Szubt Csonkás (k.). Lá fátze In Rit... a Reformáta Ecclesia Szánto, és Kaszaloja szomszédágiban (k.). Lá Kolibgy... a Reformata Ecclesia alodialis Kaszálók szomszédágiban (k.). Ugyan ott (t. i. Lá Kolibgy) az északba (szomszédja) A Reformáta és Oláh Ecclesia égy felöl (k.). Szubt Kasztá Bologului (szomszédja) az Oláh Ecclesia... égy felöl (k.). Lá Csonkás... az Erdő között van (k). In fátze lá vie (k.). Lá Csurgeu (k.). Lá Gurá finátzelor ... a Ref(ormátus) Ecclesia Szánto és Kaszálójak között (k.). Szubt Pedurá Popi ... a Ref. Ecclesia Kaszálójak között (k.). Lá Fátze (k.). Lá Petrinzesel (k.). A Verofénybe(n) (k.). Lá gurá finátzului az ut... között (k.). Lá Gurá Finátzului fejobb (k.). Lá Kapu Csonkásului (k.). Lá Megyerus (k.). Lá Kállya Borsi Az Unita, és Reformáta Ecclesia Kaszálóik között (k.). In Rit lá gurá finátzelor (k.). Ugyan ott (t. i. In Rit lá gurá finátzelor) az Utan fejül (k.). Pe grape in finátze (k.). Lá Dímbu Krutsi (k.). Lá Csurgeu (k.). Gyelá Styubéj gyin Szusz (k.). Szubt Ptyátre (k.) In fátze gyin szusz gye Mará Bobosászke (k.). Ugyan ott (t. i. In fátze gyin szusz gye Mará

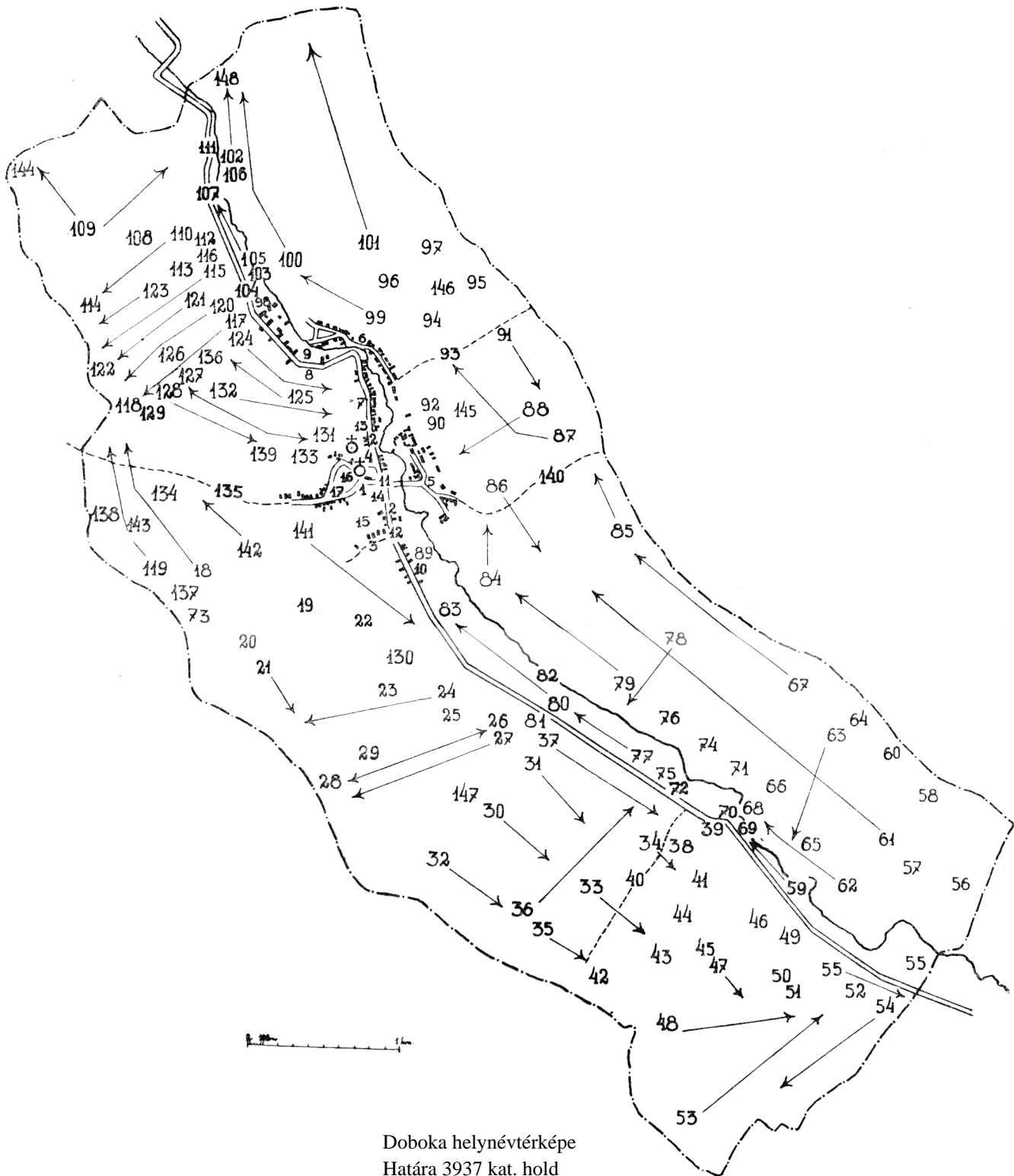
¹⁻² Ugyanabban a forrásban más helyen a fordulókat a Felső vagy Verofényes Fordulo, illetőleg Az Alsó vagy Borsa felöl valo Fordulo alakban említik.

Bobosászke) fellyebb lá Szeretore (k.). La Finátze (k.). In Rít (k.). – Lá Dumbráve (e.). Lá Gyilkos... e rosz Cseplesz ki pusztult Erdő még veszőnek valo sem (e.). Lá Csonkás... le vágot Cseplesz Bokros Erdő (e.). In Medves... Tövíses erdős helyly (e.). In Dumbrevitze... e rosz Cseplesz még veszőnek valo sem (e.). Szubt Gyilkos... rosz Bokros Cziher apro veszőnek valo (e.). In Csonkás... elegyes Karo, és veszőnek, Tölgy, és Gyertyános (e.) [Hodor lev.]. – 1836: a Dios nevű Irotványban... két Nyil Gyümölsős [Mikó lt. Reg. III. Fasc. XVIII. 312]. – 1837: a Pojána vagy Irotvány¹ nevű Hellyen égy felöll a Méltosagos Groff Rhédei Adám... Brányistyája és Gyümölsősse... szomszédtságokban égy darab Gyümölsősse [i. h. 302]. – 1838: az ugy nevezett Babosék Irotványa nevű Hellyen... Gyümölsős kaszallo... a Babos István Allodialis kaszalloik Szomszédtságokban [i. h. 320]. – 1844: a' Bádokba feljáró út [Hodor lev.]. – 1845: a' patak. a' Brányistya nevű erdőre járó Út és a' patak között (gyü.). Csonkás alatt (méhes kert). A' Dobokai és Poklostelki határ között vagon az ugy nevezett Berekbeli fogadó. a Falú felső résziben (ma.). – Az Észkon lévő Fordulóban: A' Falun felyül lévő föld (sz.). A Domboknál való a' Boros felől (sz.). A' Rétkben a' Josinczi rész (sz.). Az uton felyül (sz.). A' Falun alól a' Rétkben (sz.). A' Magyarosnál az uton felyül (sz.). Az uton alól ugyan a' Magyarosban (sz.). A' Csonkásban (sz.). A' Csonkás alatt (sz.). A' Csonkás felett v. Csonkáson felyül (sz.). A Gropán (sz.). A' Rétkbeli kis föld (sz.). A' Vár oldalon (sz.). Az Árkok között (sz.). A' Borsai ut mellett. – A' Verőfényen lévő Fordulóban: A' Lonai Határ szélben a' Verőfényen (sz.). A' Babosék Malmán alól (sz.). A' Babosék Malmán felyül (sz.). A' Babosék Malmánál fenn a' hegyen (sz.). A' Lónai Határ felől felyül az uton (sz.), A' Rétkben a' Magnerék Malmán alól (sz.). A' Retben a' Babosék Malma felől (sz.). Pojána Kincsenyilorba (sz.). A' Brányistyánál levő zab föld (sz.). A' Keresztnél (sz.). A' Rét szélben a' G. Kornis malmán alól (sz.). A' Horgosbeli Láb föld (sz.). A' Sáncok között (sz.). A' Josinczi Szölője alatt (sz.). Az Udvar feletti sancolt Tanorokon felyül (sz.). A' Bésánczolt Tanorok (sz.). Az Oltoványosnál (sz.). Az Udvar Kerten felyül (sz.). A' Vajna Szölője alatt (sz.). A' Verőfényen a' Falu vegin (sz.). A' Brányistya előtt (k.). A' Pojána Kincsenyilorban (k.). a' Diosban. – A' Hargasban (sz.). A' La Zsie Vajni n. Lábban (sz.). Az O rádán felyül lévő Lábban (sz.). A' Magner Malmához járó Úton (sz.). A' Verőfényi réti Lábban Borsó, Lencse, Lenmag, A' Panczélcsehi Lábban (zab). A' Sánczos Rétkben (ke.). A' Falu végén lévő Lábban (ku.). A' Verőfényi Középső Rétken (ku.). A' Fűzfás rét (ke., k.). A' Jo'sin-

¹ Ugyanabban a forrásban másutt *la Pojeny* alakban is.

czi rész felső rét (k.). A Jósinczi rész alsó rét (k.). A' Rhedei rész alsó rét (k.). Az Oldalon lévő Széna fű (k.). A' Gropán (k.). A' Kis Csonkás tetején (k.). A' Malom rét (k.). Lá Kaszte Bologuluj (k.). A' Boros Erdője alatt (k.). A' Pap Erdőjénél (k.). A' Brányistya felett való Szálas erdő. A' Nagy Dumbráva Szálas erdő. A' Gyilkosnál lévő Cseplesz. A' Dumbraviczá aprós erdő. A' Méhes Kertnél Szálas erdő. A Csonkás aprós erdő. A' Medvésbeli tövisses nyíl (e.). A' Kis János féle aprós Erdő (e.) [Mikó lt. Gr. Mikó Imréné Rhédei Mária összeírása]. – 1876: az also nyíl erdő [A dési ref. egyházm. lt.]. – 1878: a' középső nyíl erdő [uo. Viz. jk. 51]. – 1886: Berek. Borosnál. Brányistya. Csonkás. Dumbráva. Északi tér. Gropa. Magyarós. Pap erdője. Verőfényi oldalak. Verőfényi tér. Vije Vajni [Telekkönyvi vázl.]. – 1935: Boroș. Braniște. Cioncaș. Dumbrava. Fața. Groapa. Magheruș. Pădurea popii. Șes în dos. Șes în față. Vie [Uo.]¹ –1942: 1. Ulitsa, d'in d'al (u.). 2. Ulitsa mare (u.). 3. Uliçoara la Borșa (u.). 4. A sáncon ~ Pă șants. 5. Ulitsa păstă vale d'in žos (u.). 6. Ulitsa păstă vale d'in sus (u.). 7. Fîntîna în kapu satului (kút). 8. Fîntîna Lonări. A Lonárában [9] lévő kút. 9. Lonára ~ Lonară [fr.]. 10. Ciligrád ~ Tsiligrad. Állítólag egy nemrég meghalt ember nevezte így el ezt a falurészt. 11. Podu daskalului (h.). 12. Podu Fătoji (h.). Egy ottlakó emberről nevezték el. 13. Fèrecegi kertye ~ Gred'ina Fertsăgoje (kert). 14. Fîntîna satului (kút). 15. Ulitsa la temet'eș (u.). 16. Meggyes ~ Męd'eș (kert.). 17. Boldîga (ua.). 18. Pap erdeje ~ Păduřea popi (e.). 19. Dîmbu lui Karoi (sz.). 20. Păduřea lui Boroș: Goroșiș (e.). 21. Pt'atră (l.). 22. Șt'ubei (sz.). 23. Dîmbu lui Floskoș (sz.). Floskoș volt egy ma már nem élő román ember mellékneve. 24. Kal'ea Borși (sz.). 25. Drumu Kăli Borși (út). 26. Gropa Măd'erușului (sz.). 27. Magyarós ~ La măd'eruș (sz.). 28. Păraș Măd'erușului (á.). 29. Păraș Kristoltsanului (sz.). 30. Kiscsonkás ~ Čonkașul čel m'ik (e.). 31. Kiscsonkás alatt ~ Su Čonkașul čel m'ik. 32. Kiscsonkás felett ~ D'asupra Čonkașului čel m'ik (sz.). 33. Naccsonkás ~ Čonkașul čel mare (e.). 34. Naccsonkás alatt ~ Su Čonkașul čel mare (sz.). 35. Naccsonkás felett ~ D'asupra Čonkașului čel mare (sz.). 36. Păraș Čonkașului: Stupt'ina. A Kis- és Naccsonkás közötti árok neve. 37. Rîturile ku șants d'in suz d'e drum (sz., k.). Régen vízlevezető árkok voltak benne. 38. Fîntîna lui Gligor. Câmpian Gergelyről elnevezett kút. 39. Podu lui Gligor. Ugyannak keresztnevét viselő híd. 40. Csonkás úttya ~ Drumu Čonkașului (út). 41. Borta ~ La bortă. Itt bodonkút volt (vö. r. *bortă* 'fatözzsel bélelt, földbeásott forrás; bodonkút'). 42. Petrințele (e.). Sok vadpetrezselyem

¹ Kádár III. 340–1 is közöl 1501, 1589, 1658, 1768 és 1898-ból néhány helynevet, a XVI. századiakat nyilván jórészt átírt alakban.

Doboka helynévtérképe
Határa 3937 kat. hold

terem benne. 43. Csonkás vége ~ Kapātu Čonkašuluĭ (k.). 44. Berlešt' (sz.). Berle a Muntean-család csúfneve. 45. Szénafű úttya ~ Drumu la Fînatsă (út). 46. Dîmbu kolibd'ilor (sz., k.). 47. Dîmbu Fînatselor: Dîmbu Olt'anuluĭ (k.). 48. Szénafű ~ Fînatsă (k., sz.). 49. Kománda ~ La komandă (sz.). 50. Košt'ea Kondrătaji (sz.). Az utótag egy Fălcușanné nevű asszony gúnyneve volt. 51. Košt'ea Pol'ekuluĭ (sz.). Az utótag egy Meseșan nevű ember gúnyneve volt. 52. Gropa: Gropa Fînatselor (k.). 53. Părău gropt'i (patak). 54. Pusztá ~ Îm pustă. „A fost pustă la oi” (= pusztá volt a juhoknál) – mondta a közlő. 55. Határközi rétek ~ Rît între hotară (k., sz.). 56. Fatsa ȝameñilor (sz.). 57. Lónajjak legelője ~ Pășuina Loñeñilor (l.). 58. Tabla Kupșoie (l.). A Cupșa-család Lozsárdon él. 59. Geci réttye ~ Rîtu la Gețsi (sz.). A Geci név egy Perșa Simon nevű román gúnyneve volt. E nevet Perșa, állítólag, egy ilyen nevű bikáról kapta, mert ez egyszer elgázolta. 60. Malom feletti tábla ~ Tabla d'asupra mori (sz.). 61. Fácaji legelő ~ Pășuina îm Fatsă (l.). 62. Malomnál ~ Tabla d'ela moară (sz.). 63. Csörgő árka ~ Părău Čurgăuluĭ. A Csörgőből [64] eredő árok. L. még a 78. helynevet. 64. Csörgő ~ Čurgău (kút). 65. Fîntîna ȝalelor (gyü.). 66. Luhărișt'e (sz., k.). 10–15 évvel ezelőtt lóherés volt itt. 67. Horgos ~ Horgoš (sz.). 68. Alsómalom ~ Moara d'in žos: Moara luĭ Čahoĭ (ma.). 69. Malomút ~ Drumu mori. Az Alsómalomba vezető szekérút. 70. Malomréttye ~ Rîtu d'ela moară. 71. La soku (sz.). Egy bodzafa volt itt. 72. Csákóji rét ~ Rîtu la ȝaz: Rîtu la gîrla (k.). Vö. r. *gîrla* 'szakadás'. 73. Cigla ~ La tsîgla (e.). 74. Bártacinos tábla ~ Tabla d'ela bortočin (sz.). 75. Gocojé ~ Kotu luĭ Gotsoĭ (k., sz.). Câmpan Elek mellékneve Gocoj volt. 76. Árkok közt ~ Între păraie (sz.). Két árok között fekvő terület. 77. Rîturile ku șants d'in žos d'e drum (k., sz.). 78. Csörgő árka ~ Părău Čurgăuluĭ (á.). L. az ugyanilyen alakú, de a határ más részét jelölő 63. szám alatti helynevet. 79. Közös ~ T'uzoš (sz.). 80. Bámfi réttye ~ Rîtu luĭ Bamfi (k., sz.). 81. Magyarósi híd ~ Podu Măd'erușuluĭ (h.). 82. Lónaji patak ~ Val'ea Dobăci (p.). 83. Tisler réttye ~ Rîtu luĭ Tișlăr (sz., k.). Volt zsidó tulajdonosáról nevezték el így. 84. Podu luĭ Găvrilă (k., sz.). 85. Dîmbu kruči (sz.). 86. Tabla Vărzăroĭi (sz.). Az utótag a r. *vărzar* 'étel' köznévből keletkezett gúnynév. 87. Žiĭa (sz., szö.). 88. Istók árka ~ Părău luĭ Iștok (á.). 89. Pap réttye ~ Rîtu popi: Kležiĭa popi (sz.). A református és a görög-katolikus egyház tulajdona. 90. Kertekem fejlül ~ Tabla d'in suz d'e gred'in (sz.). 91. Ovășașt'ina (sz.). 92. Tyerty felett ~ Tabla d'asupra t'ert'uluĭ (sz.). 93. Gáborút: Moróji út ~ Drumu luĭ Gabor: Kal'ea Morouluĭ. A tőszomszédos Moróba vezető út. 94. Brañișt'e (sz.). 95. Lónajjakkak az erdeje ~ Pă-

dușea Loñenilor (e.). Az erdő tulajdonosai a tőszomszédos Kendi-lónáról valók. 96. Stăvăriia (sz.). 97. Soč (e.). 98. Csónya híggya ~ Podu Čoñi (h.). 99. Malomódal ~ Koșt'ea mori (l.). 100. Vaszilioj ódala ~ Koșt'ea Vasilioiului (l.). 101. Medves ~ Međvešu (l.). 102. Berek ~ Bărku (sz.). 103. Mokănas csörgója ~ Čurgău Mokănașului (k., kút). 104. Csorgóji híd ~ Podu Čurgăului (h.). 105. Rét ódala ~ Koșt'ea rítului (e., k.). 106. Bikák réttye ~ Rîtu taurilor (k.). 107. Pikuleszi híggya ~ Podu Pikul'eși (h.). 108. Pikuleszi árka ~ Părău Pekul'eși (p.). 109. Tul az árkon ~ Peste Părău (e.). 110. Dumbráva ~ Dumbrava (e.). 111. Gábòr híggya ~ Podu lui Gabor. A ma is élő Kis Gáborról nevezték el ezt a hidat, mert egyszer itt verekedett. 112. Kozma híggya ~ Podu Kozmi (h.). 113. Kozma árka ~ Părău Kozmi (á.). 114. Fészezsombja ~ Dîmbu lui Feseș (e.). 115. Börtýë ~ Bort'ele (e., k.). 116. Pt'etriš (e.). 117. Dumbrăvitsa (e.). 118. Iertăoïu (sz., k.). 119. Gyilkos ~ D'ilkoš (e.). 120. Csónya árka ~ Părău Čoñi (á.). 121. Turnu (e.). 122. Gropa boierului (e.). 123. Sasău (e.). 124. Vár ódala ~ Koșt'ea četătsi (l.). 125. Vár ~ Četat'a (sz.). A vár alapfalának körvonalai még valamennyire látszanak, de az egész területet szántják.¹ 126. Bliduts (forrás). 127. Brañišt'e (sz.). 128. Kopăčeï (sz.). 129. Pojana Židrutsului (gyü.). 130. Boros ~ Boroš (sz., l.). 131. Brányistyeji árok ~ Părău Brañišt'i (á.). 132. Sănc ~ Šantsu (sz.). 133. Öltovány ~ Oltovañi (sz.). Régen itt gyümölcsös volt. 134. Pojeñ (sz.). 135. Bádoki út ~ Drumu Badokului. A tőszomszédos Bádokra vezető út. 136. Pojana Dumbrăvitsi: Pojana lutului (sz.). Agyagos hely. 137. Papi poján ~ Pojana popi (k.). A református egyházé. 138. Gyilkosi poján ~ Pojana D'ilkoșului (k.). 139. Kriptaji poján ~ Pojana la kriptă (sz.). Az egykor itt birtokos gr. Teleki-család kriptájánál levő föld. 140. Lozsárdi út ~ Drumu Lužerd'ului. A tőszomszédos Lozsárd felé vezető út. 141. Pulhák ~ Pulhak (sz.). 142. Kležiia popi (sz.). A református és a görög katolikus egyház tulajdona. 143. Răzore (e.). Ma már csak ritkán használt név. 144. Bádoki keresztek ~ Kručile Badokului (e.). 145. Pojana Kîncanului (sz.). 146. Părău Piști (á.). Állítólag a mostani bíró dédapjáról, Babos Istvánról nevezték el. 147. Koșt'ea Bologului (sz.). 148. Uărbăneșe (sz.) [Gergely Béla gyűjt.]²

¹ A vár alaprajzát, a várhegy képét és a reá vonatkozó megállapításokat l. Kádár IV, 335. – Makkai László, Belső-Szolnok és Doboka megye a középkorban Szolnok-Doboka magyarsága (szerk Szabó T. Attila). Dés-Kolozsvár, 1944. 64. – Crettier Károly, A dobokai vár: Közlemények az Erdélyi Nemzeti Múzeum Érem- és Régiségtárából III (1943), 159 kk. és kny. 14 l.

² Közlő: Babos Mihály (39) magyar és Câmpan Pásku (63) román nemzetiségű.

***Dorna**

1550: *Dorna* po sessio [Kádár VI, 357]. 1837: „*Dorna* (puszta)... E puszta Páncélcseh és M. Fodorháza határin terjedvén el két járásban (t. i. a válaszúti és nagyiklódi) esik” [Hodor, Doboka megye esm. 596-7].

Ez, a XVI. században, úgy látszik, még közigazgatási szempontból önálló település határa Magyarfodorháza, Nagyesküllő és Szentkatolna határába tagolódhatott bele. A nagyeskülli határ több régebbi helyneve [vö. Szabó–Gergely, A kolozsmegyei Borsa völgy helynevei 82–3,85, 155], a Magyarfodorházán 1942-ben végzett helynévgyűjtés *Dornajjak* ~ *Dorñén* (kisebb különálló település-rész) adata [i. h. 157] éppen úgy ezt bizonyítja, mint a szentkatolnai határból ismert következő két helynév: 1747: „*Dorna*” (sz.). 1788: „*Dorna* la Katalina” [Kádár VI, 3o5]. Maga a lakott rész azonban a magyarfodorházi határban maradhatott [l. itt fennebb, valamint alább Szentkatolnadorna 1942. évi helynevei között a 27. számút]. A puszta területe legnagyobb részének Szentkatolnával való közigazgatási egyesítése kifejeződik a századforduló táján megállapított Szentkatolnadorna községnevében. – Az, hogy e puszta 1837-ben Páncélcseh határán terjedt el, úgy értendő, hogy ez a puszta, az akkorában szintén puszta-sorban emlegetett Szentkatolnával [Hodor, i. m. 562–3] együtt részben Páncélcsehhez, részben meg Magyarfodorházához tartozott.

***Fikácsteleke**

Ezt az eltűnt települést először 1320-ban említik *Ficachteleke* alakban mint a Sombor-nemzetség birtokát. 1331 táján túl azonban az eddig ismert történeti forrásokból többé ki nem mutatható [vö. Kádár III, 452]. Valószínűnek látszik, hogy e település Magyarköblös határába olvadt bele, mert az 1631-ben és 1639-ben innen idézhető *Fitác*, *Fitác verme* és *Fitác kuttya* helynév alighanem e település nevének előtagját őrizte meg [l. i. h.-en, Kádár, IV, 469–70 és alább Magyarköblös helynevei között is].

***Fintarésze**

1392-ben a mai Kendilóna határába egy Fintarésze nevű rész-birtokot említenek (portio possessionaria *Finthareze* appellata in possessione... Lona vocata habita); ezen a rész-birtokon a jelzett időpontban egy elhagyott jobbágytelket (sessio deserta) is találtak [DI. 31114/EM.]. Ez az oklevél-részlet nyilván egy elpusztult kisebb tanya-szerű település emlékét tartotta fenn. Egyszeri említés

után, amikor már kétségtelenül a végleges eltűnés útján volt, többé nem is találunk reávonatkozó adatot. A kendilónai határból ismert régebbi helynévanyag sokkal szegényesebb [l. ott], hogysen határ-név alakjában találkozhatnánk később, a középkor végén és az újkorban valamilyen, e településünk emlékét fenntartó helynév-alakulással.

***Hunttelke**

Egy 1314. évi oklevél nyomán mint Páncélcsehhez tartozó földrészről említik [Kádár IV, 59]. Hogy mikor keletkezett, mikor tűnt el, illetőleg olvadt bele hihetőleg Páncélcseh határába, a reá vonatkozó egyetlen adatból nem dönthető el. Nevét kétségtelenül Hunt vagy Hont nevű birtokosáról kaphatta.

***Inakháza**

1370:... antiquarum et renovatarum, ac novarum metarum... cursus talis est, quod primo ex plaga septentrionali iuxta fluvium Lona vocatum in dicto monticulo Zazholm duas terreas metas magnas capitales reperissent, penes quas tres novas metas, quarum una a praedicta plaga septentrionali possessioni *Inakhaza* et alia possessioni Bunchyda, tertia vero possessioni Lona a parte occidentis separantes erexissent. Inde versus possessionem Walazwth paulum procedendo, unam metam de novo erexissent, inde ascendendo ad unam aciem, in qua longe eundo directe perveniret ad unum or, ubi iungeret duas metas, quarum unam renovassent... [Bánffy Okl. I, 293].¹ Cursus autem metarum... possessionis regalis Bonchyda vocatae a parte possessionis Lona protenderentur isto modo, quod prima meta inciperent in berch cuiusdam montis Zazholm vocatae, a plaga orientali adiacentis, ubi super eodem berch tres metas novas, prima earundem eidem possessioni Lona ab occidente et tertia possessioni *Inokhaza* vocatae a plaga septentrionali distinguentes erexissent, ab inde directe tendendo ad partem orientis transiret ad fluvium Wyzzomus vocatum et usque ipsum fluvium quatuor metas novas post sese consequenter inter ipsas possessiones Bonchyda et *Inokhaza* separantes erexissent, ibique saliendo ipsum fluvium Zomus, ad eandem plagam orientis protenderet ad quendam montem acutum, infra quoddam litus album existentem... [i. h. I, 300]. – 1345: Petrus filius Pauli de *Inokhaza* [DI. 27270/EM.]. 1373: poss. *Inokhaza* [DI. 27277/EM.]. 1467: *Inakhaza* [DI. 27329/EM.]. 1474 : *Inaktelke* [DI. 27350/EM.].

¹ Ugyanezt a forrást l. még a TelekiOkl. I, 165.

E település magvát kétségtelenül egy *Inok* nevű dobokai várjobbágy¹ telke képezte; erről egy 1315. évi, a dobokamegyei Lóna (ma: Kendilóna) határának kijárására vonatkozó oklevél így emlékezik meg: „...prope *domum Inok* iobagionis castris (t. i. a dobokai váré) iuxta fluvium Lona vocatum...” [BánffyOkl. I, 287–8. – TelekiOkl. I, 37]. Abból, hogy 1370 táján Inakháza a fennebb idézett határjáró oklevelek szövegének tanúsága szerint a (kendi)lónai határ Bonchida és Válaszút felőli részének kijáratásakor említették, bizonyosá teszi azt, hogy a kérdéses település egykori helyét nem benn a Dobokai völgyben, közvetlenül Doboka mellett kell keresnünk, hanem e völgynek a Kisszamos felé eső nyílásában vagy azon kívül a mai országút és a Kisszamos közötti területen, a Bonchida, (Kendi)lóna és Válaszút egykori, Dobokai völgy felőli határvonalától keletre a Dobokavagy Lónapataka két partján a Kisszamosig terjedő területen. – Maga a település egyébként ismeretlen okokból még a XV. század elején elpusztulhatott, mert 1410-ben mint pusztát említik [Kádár IV, 132]. Úgy látszik azonban, hogy e század közepe tájára megint élet kezdődött benne, mert 1467-ben Jakab nevű plébánosát említik [i. h.]. Végleges eltűnésének időpontját és körülményeit nem ismerjük.² Határát Bonchida, Kendilóna, illetőleg Válaszút lakói foglalhették a maguk határához.

KECSKEHÁTA

1461: *Kechkehath* [Kádár IV, 260]. 1470: *Kechkehath. Kechkehago* [DI. 27508-9/EM.].³ 1577: *Keczkehat* [Kádár, i. h.]. 1659: *Keczikehat* [uo.]. 1750: „*Kecskeháta*, így hívják az oláhok is” [uo.]. 1831: *Ketskeháta ~ Ketskehátá* [ConsTrans.]. 1837: *Kecskeháta* [Hodor, Doboka megye esm. 558]. 1877: *Kecskeháta ~ Kecskeháte* [ErdHnt.]. 1909: *Kecskeháta ~ Checichehata* [ErdHnt.]. 1942: *Kecskeháta ~ T'ěšt'ihata* [Gergely Béla gyűjt.].

1736: Felső forduló: In fundu Tamástelekuluj (sz.). La Curmetura (sz.). La Meridz (sz.). – Alsó forduló: La Lupoaj (sz.). La Kale

¹ Alighanem fia volt az a János, akit 1344-ben Inok fia János (Johannes filius Inok) néven dobokamegyei főbíróként (iudex nobilium) említ egy pecsétjével is ellátott oklevél [TelekiOkl. I, 131–2]. Ugyanennek nevét még két ugyanez évből való oklevél is fenntartotta [i. h. 135–6]. Egyébként az ő nevét és egy, hihetőleg rokonát (Inok Pál fia Péter) már egy 1343-ban, illetőleg 1345-ben kelt oklevélből is ismerjük [Kádár IV, 131].

² Mint a fenti adatokból látható, e települést utoljára és egyetlen egyszer *Inaktelke* néven is említik. Az oklevél szerkesztője itt *Inakháza* nevét a kolozsmegyei *Inaktelke* községnévvel cserélhette össze.

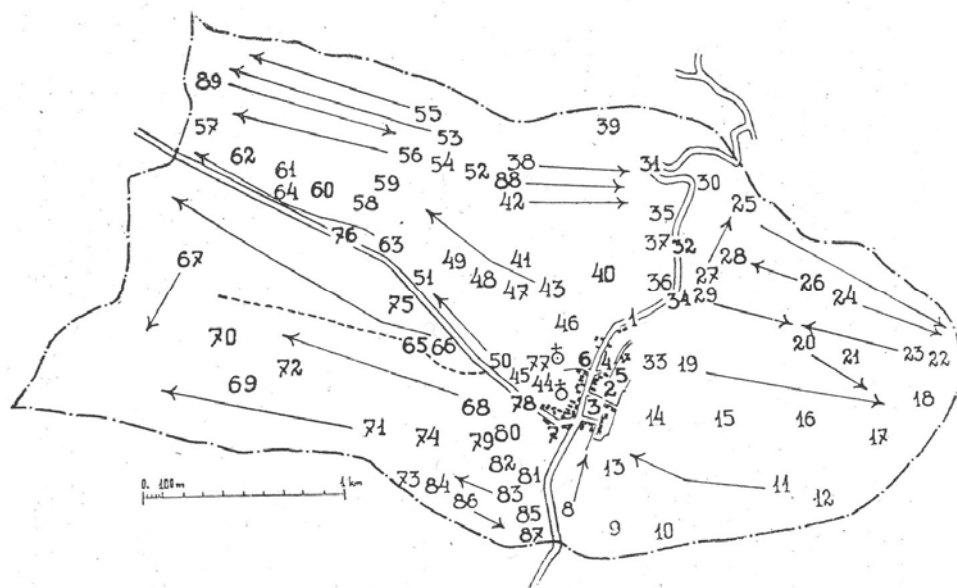
³ Az első alak a rendelet hátán lévő káptalani jelentésben olvasható, az utóbbi magában a rendeletben.

Gyurki (sz.). La Szelistye (sz.). La Kerare Budosuluj (sz.). – In Zerásztre (k.) [Bf. I.]. – 1759: Az Also avagy Récze Keresztur felé valo Forduloban: La Meriz (sz.). Pe Nuk (sz.). Szubt Fasetzel (sz.). Szubt Vényes (sz.) egy felől az Erdő... szomszed(ságában). La Tou a Porgolát mellett (ke.)... a patak (szomszéd(ságában)). La Akasztéj pe Gjalu Putzuri (sz.). La kála Dsurki (sz.) egy felől a Gyurka Patakára járo ország uttya... vic(initásában). In Pojána Beli kőrös körül az erdő szomszédi egy irtovány (k.). Szubt Ples (k.)... fejül az erdő szomszédi. – A Felső avagy Tsernek felé valo Forduloban: A Zárasztta nevű helyben a Rét... szomszéd(ságában) (sz.). In Kápu Dumbrevi (sz.)... egy felől az Erdő szomszéd(ságában). A Tamástelek nevű helyben (sz.). In Fundu Zereszti egy darab Irtovány (k.) egy felől... az Erdő... vic(initásában). In Zeraszte nevezetű helyen az erdő között, melly minden esztendőben nyomásban esvén kertel tartatik (k.). In Facza Zeresti (sz.) egy felől az Erdőre járo ut... vic(initásában). In Dimbu Jetuluj (sz.) fejül az Erdő... szomszédi [Hodor lev.]. – 1825: Lupoje Forduloba: Szántók: La Iertevoj (Irtoványba). In Fátzá Lupoji. La Kirligiture. La Meridz (Sztányistye). In Fátze. In Fundu Nukuluj. In Dos . Linge Szát. Lá Kályá Zsurtsi. Lá Kályá Zsurtsi. Doszu Fezsétzuluj. Doszu linge szát. In Szelistye. Doszu Lupoji. In Doszu Fezetzéluluj. Lá Venyes. In Doszu Fezetzéluluj. In Dosu lá Kápu Szátuluj. In Fátzá putzuri. In Lety. Lá Fátzá Venyisuluj. In Doszu Lupojuluj. Intre Hot re. – Kaszálók: La Klintz. La Fundu Nukuluj. In Putzurá. – Tamás falva felől valo Forduloban: Szántók: Lá Fátzá Tamástyelekuluj. Lá Gura Temástyelekuluj. Lá Meridz. In Fátzá hej Márie (!). Intre Dimburelye. Lá Dosz sub Dumbráve. La Fentina Merilor. In Gyálu Zerestyi. Lá Tamástelek. La Temástyeleku hel márie (l.). Lá Fátze. In Doszu linge Szát. La Tamástyeleku hel Mik. In Kornyasze. La Izvare. Dupe Beszerike. La Pod. La Kurmeture. In rindu fentinyi. In Fátzá hej Marie. In Doszu Dumbrévi. Lá Dimbu Fétuluj. In Fátzá Csel márie. Linge Ritu Eclesii. La Ripelye tselye relye. Lá Gyálu Tárnyitzi. –Lá Gyelnitze in Boóristye (ökör tilalmasba) (e.) [Bf. I. Bánffy F. conscr.]. – 1834: a Felső Forduloban: In putzurá (sz.). In putzurá máj in Zsosz (sz.). In fátzá putzuri máj in Szusz (sz.). In doszu fézsétzéluluj (sz.). In doszu fézsétzéluluj maj in Szusz (sz.). In fátzá ványisuluj (sz.). In fátzá perilor máj in Zsosz (sz.). In fátzá perilor (sz.). In Szelistye (sz.). In doszu Lupoji (sz.). Lá pungye lingé gárdu tárnyinyi (sz.). In Inátze (!) in ritt (k.). In putzurá in ritt (k.). In Ilegy in ritt (k.). Lá védutz in ritt (k.). Kinyépgyistyá Lá pungye (sz.). Lá putzurá pingé ritt... a Fa unak réttye mellett (sz.). Máj in Szusz in putzurá (sz.). In fátzá putzuri (sz.). In doszu fézsétzéluluj máj in Zsosz (sz.). In dosszu fezsétzéd-

luluj lá fintina tsé gyé pgyátré (! sz.). In gyálu fézséztéluluj Lázu (sz.). In fundu Nukuluj pingé ritt (sz.). Lá mériz (sz.). In fátzá Mérizuluj (sz.). In Szelingyá (sz.). Lá pér (sz.). Lá kállya Zsurtsi (sz.). Lá Inátze (k.). Lá Mériz (k.). Kinyépgyistyá lá pungyé (sz.). In Ilegy (sz.). In kasztá puturi (! sz.). In dosz in fundu Nukuluj (sz.). In fátzá périlor (sz.). Lá kállya Zsurtsi (sz.). In Széligye (! sz.). Inge (!) Mériz (sz.). In fátzá Lupoji (sz.). Pé Inátze (k.). Kinyéptyisgyá ... (szomszédja) egy felől az eclesiának fölgye más felől a patak (sz.). In Kasztá Teuluj (sz.). Lá ples egy felől a Völtsi Határnak Széle (sz.). In Kapu Szátuluj in dosz (sz.). Pe Zénage (sz.). In fundu Nukuluj (sz.). In fátzá Nukuluj (sz.). In fátzá perilor (sz.). In Szélistye (sz.). Lá Kállya Zsurtsi az Utt... mellett (sz.). In Kaszté (sz.). Dupé Szátt (sz.). Pé putzurá (k.). Lá pojána Báli (k.). – az also Forduloban: In dimbutz lingé Szát (sz.). Dupe Bészeriké (sz.). Lá ritu Popi (sz.). In fátzá Csé máré (sz.). In fundu Témestyélyékuluj (sz.). In fundu Témestyélyékuluj máj in Zsosz (sz.). In doszu dumbrévi (sz.). Kinyepgyistyá linge Szatt (sz.). In Zérászte (k.). Lá fintina Onyi in ritt (k.). Lá gurá Temesgyélyékuluj in ritt (k.). Lá Kinyepgyistyá pingé drum... egy felől... (szomszédja) az Utt (sz.). Dupé Bészerike (sz.). Lá izvare (szomszédja) egy felől a Falunak réttye (sz.). Dupe Tárnitze... erdeje... között (sz.). In fátzá Temestyélyékuluj az Ecclesiának fölgye... a Szomszédi (sz.). Lá pér gyin Zsosz (sz.). Lá Dumbráve (sz.). In fundu Zsérészti... (szomszédja) egy felől az Utt (sz.). In doszu Zsérészti (sz.). In fátzá Zérészti (! sz.). Lá Podu Zérészti (sz.). Pingé ritu Csél máre az Utt, és a Falunak réttye Szomszedságiban (sz.). In Zérésztá (k.). Lá Dimburele (sz.). In fátzá Csé máre (sz.). In fundu Temesgyelékuluj gyin Szusz (sz.). In fátzá Temesgyélyékuluj gyin Zsosz (sz.). Lá fintiná Mérilor pingé ritt az utt és Falunak Réttye Szomszedságiban (sz.). Lá fintiná Mérilor, gyin Szusz gyé drum (sz.). Szupt dumbrave Szomszédi... rész erdő (sz.). In kápu dumbrévi (sz.). In gyálu Zérészti (sz.). Pé pojáne Szomszédgya a Falunak Ókór Tilalmassa és a Falunak erdeje (sz.) Lá Zérészti (k.). Lá fintiná Onnyi (k.). Lá pod Kinyéptyistyá (sz.). Dupe Beszerike (sz.). In fátze (sz.). Dupe Tárnitze pingé ritt az Falunak Réttye... között (sz.). In rindu fintinyi Temesgyelyékuluj (sz.). Szupt pedure in Témestyélyék (sz.). In dimbu fétuluj (sz.). Pingé drum in dosz, az Utt... Szomszedságában) (sz.). In doszu dumbrévi (sz.). In kasztá Zérészti, az Utt... között (sz.). In fundu Zérasgyé Lázu (sz.). Pé Zérésztá (k.). Lá podu Csél máré (k.) [Hodor lev.]¹ – 1942: 1. Ulitsa mare (u.). 2. Ulitsa d'in žos (u.) 3. Ulitsa la Ilet' (u.). 4. Ulitsa la Horinčije (u.). 5. Fintina la Horinčije (kút). 6. Ulitsa beseriči (u.).

¹ Néhány helynevet 1898-ból Kádár IV, 265 is közöl.

7. Ulitsa kătă Černuk (u.). 8. Tău (k.). 9. Žije (sz.). A falusiak állítása szerint régebben gyümölcsös volt. 10. Mestęciń (sz.). 11. Putsura (sz.). 12. Plešu (l.). 13. Gura Putsuri (sz.). 14. Ilęť (sz.). 15. D'alu akăstăiilor (l.). 16. Făžetsel (e.). 17. Pojana Bali (sz.). 18. Kosta la Pojana Bali (l.). 19. Dosu Făžetselului (sz.). 20. Zănoĝa (sz.). 21. Merezu fătului (sz.). 22. Fundu nukului (sz., l.). 23. Părău nukului (sz.). 24. Fatsa Veneșului (sz.). 25. D'alu (e.). 26. Fatsa Perilor (sz.). 27. Sălišť'e (sz.). 28. Zănogutsa (sz.). 29. Văduts (l.). 30. Kal'ęa Žurki: Kal'ęa Žurči (sz.). A tőszomszédos Gyurkapataka felé eső

Kecskeháta helynévtérképe

Határa 1264 kat. hold

terület. 31. Kîrligătura. Útkanyarodó neve. 32. Drumu la Kal'ęa Žurki: Drumu la Kaleĝa Žurči. A Gyurkapataka felé vezető út neve. 33. În Kostă (sz.). 34. Podu Vădutsului (h.). 35. La bortă (sz.). 36. Labu (sz.). 37. Fîntîna Lupoii (e., sz.). 38. Fatsa Lupoii (e., sz.). 39. Iertăoju Pașkului (sz.). 40. După sat (sz.). 41. D'alu čorelor (sz.). 42. Dosu Lupoii (sz.). 43. Fatsa čea mare (sz.). 44. Dîmbuts. 45. La fîntîna Uăni (k.). 46. Între dîmburele (sz.). 47. Rîtu popăsk (k.). Egy része a görög-katolikus egyházé. 48. La izvoră (k.). 49. Merizu popi (sz.). 50. Rîtu čel mare (k.). 51. Păsašť'ín (sz.). 52. Tarnitsa (sz.). 53. Gropa Tămăšť'elekului (l.). 54. După Tarnitsa (k.). 55. Fatsa Tămăšť'elekului (sz.). 56. Dosu Tămăšť'elekului (sz.). 57. Dîmbu fătului (sz., e.). 58. La meriz (sz.). 59. Korňasa (sz.). 60. Zănoĝa (k.). 61. Merizu d'ela izvoru Pașkului (sz.). 62. Gîrlicu Tămăšť'elekului (k.). 63. Kosta Lońi (sz., k.). 64. Izvoru Pașkului (kút). 65. Drumu Păduri (út). 66. Dosu

Dumbrăvi (sz.). 67. Dumbrava (sz.). 68. Zărasta (sz.). 69. Țerteoie (sz., k.). 70. Fundu Zărășt'i (sz.). 71. Pădufeța bămfaska (e.). 72. Dîmbu Klopońtsi (k., sz.). 73. Dumbrăvitsa (e.). 74. Pojana (sz.). 75. Fîn-tîna meřelor (kút). 76. Drumu Černukului. A tőszomszédos Csernek felé vezető út. 77. După beserika (sz.). 78. Podu la Pińt'a (h.). 79. Dîmbu la pod (sz.). 80. Gura Zărășt'i (k.). 81. Inatsele čele m'ič (k.). 82. Brańište (sz.). 83. Zărășt'așu (sz.). 84. Alak (sz.). 85. Inatsele čele marĩ (sz., k.). 86. Pojana Petri (sz.). 87. Pintsihęř (sz.). 88. Lu-poja (sz.). 89. Tămășt'elek (sz., k., e.) [Gergely Béla gyűjt.]¹

KENDILÓNA

1315, 1370: poss. *Lona* [BánffyOkl. I, 286-9, 293, 300]. 1524: *Lonya* [Kádár IV, 288]. 1588-9, 1767: *Lona* [Jakó, Dézsma 37. – Teleki (gyömrői) lt. Missilis]. 1631 : *Magyar-Lona* [Kádár, i. h.]. 1721: *Kende-Lona* [uo.]. 1808: *Kendi-Lona* [Lipszky]. 1831: *Kendi-Lona ~ Lona* [ConsTrans.]. 1837: *Kendy Lóna* [Hodor, Doboka megye esm. 620]. 1839: *Kendi-Lóna ~ Lóna* [Lenk]. 1877: *Kendi-Lóna* [ErdHnt.]. 1909: *Kendilona ~ Lona* [MoldTog.]. 1921: *Kendilóna ~ Lona* [Mart-Istr.]. 1942: *Kendilóna: Kendilona: Lóna ~ Lona* [Gergely Béla gyűjt.].

1315: prope domum Inok iobagionis castrı iuxta fluvium Lona vocatum. in loco Zazholm nominato. unum siccum potok. virgultam Harazt nuncupatum. unum potok Pastaaya² vocatum. tres monticulos Harumholm vocatos. supra villam Borsaharaztha nuncupatum [TelekiOkl. I, 37. – BánffyOkl. I, 288].³ – 1392: portio possessionaria Fintareze appellata in possessione... Lona vocata habita. a fine viile Lona vocate apud unum rubetum vulgo Teuisbogor (!) vocatum... ab inde... ad orientam... ad quandam terram lutosam vulgo Mochola vocatum... ad fluuium Lonapataka vocatum penes quem unum rubetum vulgo Tiuis vocatum [Dl. 31114/EM.]. – 1429⁴: Borsaharazthya. campum Papthelefew vocatum. viam Borsawtha nominatum. rivulum Lonapathaka vocatum. unum Agyagosparth vocatum. rubetum vulgo harazt. Zazhalum [Dl. 28806/EM. – TelekiOkl. I, 520-2]. – 1739: a farkas völgyb(en) (sz.) [Teleki (gyömrői) lt. Missilis]. – 1754: a' nagy patak. a patak. – A Felső Fordulora: A' két hid között a' bértznek észak felől

¹ Közlő: Daskál János Albu (63) román nemzetiségű.

² A BánffyOkl. I, 288 közlésében *Pascaya* és *Paskaajja* alakban.

³ A határjárás helyneveire vonatkozó megjegyzéseket l. Kniezsa István, Keletmagyarország helynevei: Magyarok és románok (szerk. Deér József és Gáldi László). Bp., 1943. I, 301–2.

⁴ Itt és az előbbi évi közlésben Doboka és Lóna (ma: Kendilóna) kiadott határjárásából csak a helynévadatokat írtam ki [Mindkét határjárást l. az i. h.].

valo részén (sz.). A Kintses árok mellett az északban (sz.). A két hid között az északban felyül az uton (sz.). A Lapát (k.). – Az also For'uloban: A' Farkas völgyben (sz.). A Farkas völgyben a Csere mellett (sz.) [Conscr. III, 114]. – 1759: A határt megjártam, a Losardi uton alol valo tábl(á)b(an) a ros hánya a fejét, az igen jo, ugy a Malom szigetiben vetet buza, a két hid közöt valo, a Borsai uton alol valonak majd fele része, a paptelki, Oros dombon valonak fele, a Pap árkabelinek negyed része, A hideg állý beliek, a csür mellett valo lább, a kocsorva, a Szilvas kerten fejül valo lább s szená fű alat valoval egyben ritkák, igen hibások, egy szoval felénél több azoknak el veszet [Teleki (gyömrői) lt. Missilis]. – 1762: A' Kintses hegyen. A' két hid köszt. Az arok mellett. Szénafűnn. Falu közönséges szénafuviből. A' Farkas völgyibe az arok mellett. A' teren alóll. A' Jenei Határon az út mellett. A' Jenei Fogadó mellett. A' Jenei patak mellett. A' Jenei Réten [Ref. anyakönyv]. – 1767: a Lapáta nevű széna fű [Teleki (gyömrői) lt. Misilis]. – 1784: A' két hid között. A' Kintses árok mellett az északban. A' két hid között az északban. A' Lapát n. h.-ben. a' Farkas Völgyben a' Csere mellett. Farkas Völgyben [Ref. anyakönyv]. – 1838: a nagy Patak, a Patak. – Felső fordulóban: a Bértz. Kintses Arka. Eszak (sz.). Lapát (k.). – Alsó fordulóban: Farkas Völgyben a Csere mellett Árok [MNY. XXVIII, 178 és kny. ETF. 50. sz. 9]. – 1850: Gyálu Perilor – a' hideg alja (sz.). Szénafű (k.). Doszu funtynyi (sz.). Vália Lupuluj (k., l., sz.) [i. h.]. – 1885: Dornán. Fáczia Lozsárduluj. Kocsorba.¹ Közlegelő. Nagy Erdő. Szénafű. Tér [Telekkönyvi vázl.]. – 1899: Nagy utca. templom utca. candia utca. – Lopáta.² Kocsorva. Sovár. Kincses.³ Pedure.⁴ Domán [MNMúz. Népr. Oszt. Semayer gyűjt.].⁵ – 1942: A csorgóház: Csorgóji ucca ~ Uličora. A Csorgóhoz [78] vezető utca. 2. Fő-ucca ~ Ulitsa mare : Drumu tsári (u.). 3. Templom-ucca ~ Uli sa beser či. A református templomnál lévő utca. 4. Kandija ~ Kańd'i (u.). 5. Túl a patakan ~ Păstă val'e (u.). 6. Pál János uccája ~ Ulitsa lui Pál Ianoș (u.). Sebestyén Pál János lakik itt. 7. Falukúttya ~ Fîntîna s tuluj. A Piacon lévő kút neve. 8. Pijac. 9. Hősögdombja. Állítólag 1848 hősei itt vannak eltemetve. Nevezik Hétvezér dombjának is, mert a szájhagyomány szerint ide van eltemetve a hét vezér. 10. Kendi-fa. A hagyomány szerint e fa alatt fogták el Kendi Sándort [A történeti vonatkozásokra nézve l. Kádár IV, 296-7]. 11.

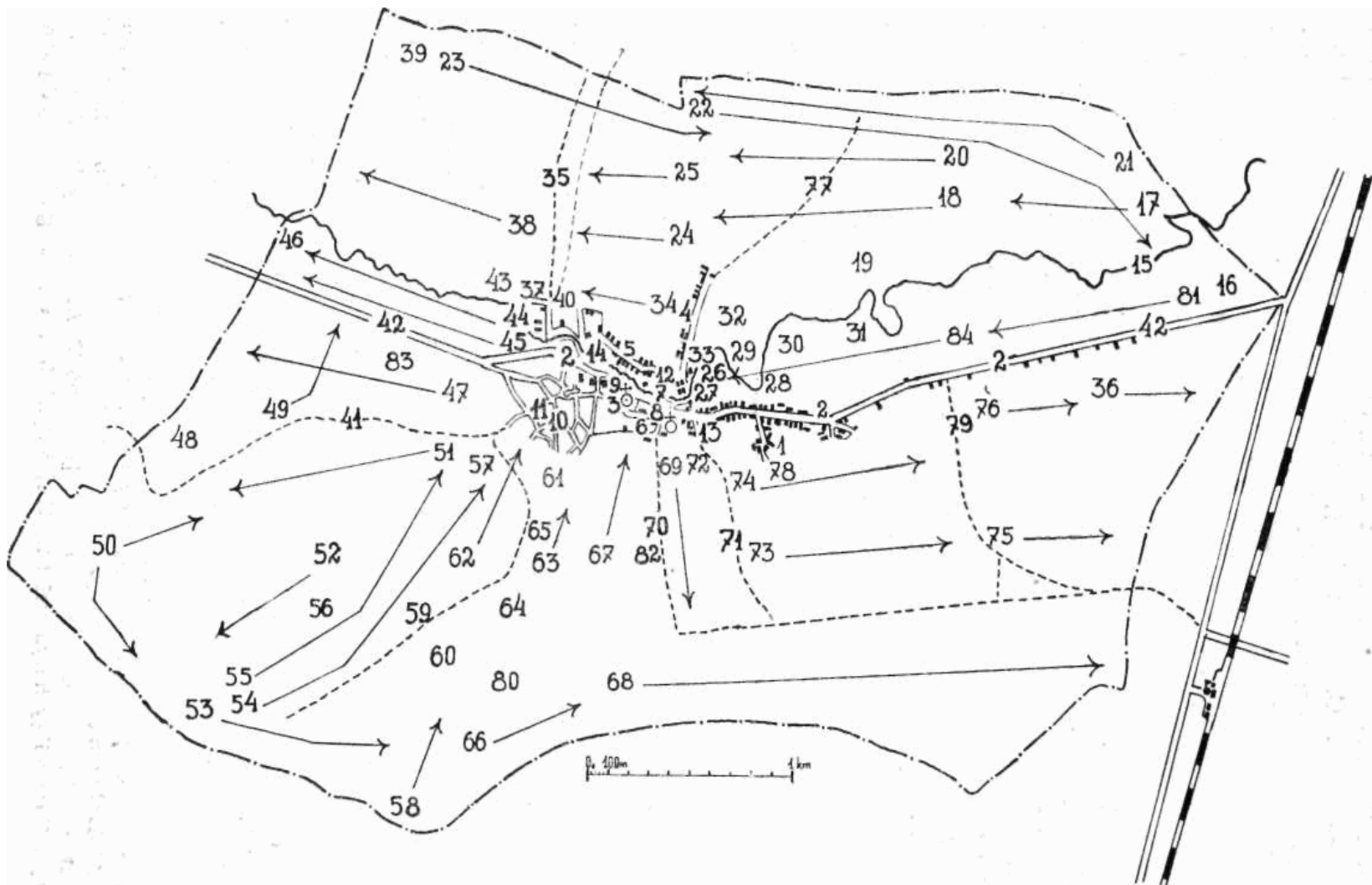
¹ Ezt a nevet ma nem használják a falusiak.

² „Lapát alakú mélyedés.”

³ Jó termő és jó ivóvize van.

⁴ Régen erdő volt.

⁵ Kádár IV, 302. jobbra átirrt helynévi adatokat közöl az 1315, 1392, 1429, 1592, 1654 és 1854 évből.

Kendlóna helynévtérképe

E falu határában 1392-ben egy Fintarésze nevű elpusztult kis településhelyet említenek

A mai határ 2707 kat. hold

Udvár: Kastéj ~ Kurt'a. A volt Teleki-féle kastély és a hozzátartozó liget neve. 12. Cigányok híggya ~ Podu Tsigañilor. Az itt lakó cigányokról elnevezett híd. 13. Gógaji ucca ~ Ulitsa luĭ Goga (u.). A román helynév utótagja egy e falubeli román ember gúnyneve. 14. Palló ~ Punt'e (h.). 15. Lónaji patak ~ Valea Loñi (p.). 16. Jeneji eklézsija ~ Šes. A református egyháznak ez a földje régen állítólag a szamosjenei határhoz tartozott. Valószínűbb azonban, hogy a szamosjenei magyarság pusztulásával az odavaló egyházközség vagyona a kendilónai anyaegyházközséghez csatoltatott. 17. Domány ~ Domană (sz., l.). 18. Verőfény ~ Fatsa (sz.). 19. Sósrét ~ Sošrit (k., sz.). 20. Jeneji erdő ~ Pădurea Inăuĭ (sz., k.). Nemrég itt még valóban erdő volt. 21. Konytyinyit ~ Koñt'ínit (l.). 22. Konytyinyiti árok ~ Părău Koñt'ínituluĭ (á.). 23. Farkasvőgy ~ Val'ea lupuluĭ (l.). Magyar nevét ma már ritkán használják. 24. Szőlőhegy ~ După žiĭe (sz.). 25. Szőlő megett ~ După Žiĭe (sz.). 26. Gyümölcsös ~ Oltovañ (sz.). Régen itt gyümölcsös volt. 27. Kértek ~ Gred'ín (sz.). 28. Bikák tere ~ Šesu taurilor (k.). A bikák takarmányát adja. 29. Csicsókás ~ Pičoĭka (sz.). 30. Hajtógbërke: Berek ~ Kotu: Kotu hajtăĭilor (k.). Régen a gróf Telekiek hajtói használták. 31. Tördaji berke ~ Kotu luĭ Tordoĭi (k.). 32. Dáskálné bërke ~ Kotu Dăskălitsă (k.). Egy ilyen nevű asszonyé volt. 33. Sándzba: Disznólegelő ~ Rît în šants. Falusi disznólegelő. 34. Szőlők alatt ~ Su žiĭe (sz.). 35. Ökörút ~ Drumu boĭilor. Itt jártak a gróf ökrei. 36. Sátor : Eklézsija ~ Kležiĭe (sz., k.). Itt az országút mellett vendégfogadó volt. Ma a református és görög katolikus egyháznak földje van itt. 37. Udvari híd ~ Podu d'ela graždurĭ. Az Udvarnál [11] lévő híd. 38. Verőfény ~ Fatsa (e.). 39. Cigla teteje ~ Tsĭgla (sz.). 40. Csigaút. Kacsariagósan vezető út. 41. Borsaji út ~ Drumu Borši. A tőszomszédos Kolozsborsa felé szolgáló út. 42. Nagyút ~ Drumu tsări (út). 43. Csűrös kèrt: Csüres kèrt ~ Gred'ina šuri (kert). Az itt lévő nagy csürről kapta nevét. 44. Berek ~ Koturĭ (k.). 45. Paptetek : Alsópaptetek ~ Popt'elek (sz., k.). 46. Eklézsija : Etyhászfőggye (sz.). 1920 táján a román földreformkor kapott itt a református egyház 4 hold földet. Egyébként a románban ezt is a 45. névvel nevezik. 47. Felsőpaptetek ~ Popt'elek (sz.). 48. Gărcok között ~ În răzore (sz., l.)¹ népnyelvi *garc* 'határ' szóval. 49. Paptelki árok ~ Părău Popt'elekuluĭ (sz., k.). 50. Lapát ~ Lopata (sz.). 51. Borsaji út mellett ~

¹ Gergely jegyzetében itt a *garc* 'határ' jelentésű köznévre utal. Bár a *garc* (~ *gorc* ~ *görc*) tájszót a magyar nyelvterület több pontjáról ismerjük, ilyen jelentésével nem találkoztam [vö. MTsz.]. A tőszomszédos Kolozsborsa határából ismert *Pakulájgorca* és *Keresztájgorca* [l. Szabó T. A.–Gergely B., A kolozsmegyei Borsavölgy helynevei 124, 126] helynévben a *gorc* 'gödör, vápa' jelen-

Lîngă drumu Borși (sz.). 52. Vackòrfahegy ~ Fatsa perilor (sz., k.). 53. Szénafű ~ Fînatsă (k., kevés sz.). 54. Higygáj ~ Hid'igaja (k., sz.). 55. Higygáj árka ~ Părău Hid'igăii (á.). 56. Higygáj kúttya ~ Fîntîna Hid'igăii (kút). 57. Kéthítköszť ~ Între podurî (sz.). 58. Kakashegy ~ Kokoșheđ': Kokoșed' (sz.). 59. Szénafű úttya ~ Drumu Fînatsului (út). 60. Sóvár ~ Šovar (sz.). 61. Kèrtek megett ~ După pomî: După gred'in (sz.). 62. Kincsesárka ~ Părău Kinčeșului (á., sz.). Állítólag az itten lévő jó forrásról kapta ezt a nevet. 63. Észak ~ Dos (sz.). 64. Szénafű alatt ~ Su Fînatsă (sz.). 65. Kincsesárki kút ~ Fîntîna d'in Kinčeș (kút). 66. Udvari szénafű ~ Fînatsu cel domnesk (k.). 67. Tyúkhegye ~ D'alu găiîni (sz.). 68. Erdő megett ~ După păd'ufe (l., sz.). 69. Az árkon: Oroszok árka: Árkok köszť ~ Pă părău: Părău Rușilor. Állítólag 1849-ben az oroszok táboroztak itt. 70. Dádusi út ~ Drumu d'ela fîntîna fogădăului. A *Dădus* néhai Sebestyén Ádám gúnyneve volt. 71. Gógájéki út: Tanyaji út ~ Drumu toneiului: Drumu pășuîni (út). Egy tanyához vezetett. 72. Domb ~ Dîmb (sz.). 73. Nagyérdő ~ Păduřea mare (sz.). 74. Kisérdő ~ Păduriče (sz.). 75. Padas ~ Pod'erej (sz.). 76. Àslóészak: Észak ~ Dosu (sz.). 77. Bogójút ~ Drumu d'im fatsă. A *Bogoj* egy Buia Simon nevű e falubéli ember gúnyneve. 78. Csörgő ~ Čurgău (kút). 79. Északi út ~ Drumu Dosului. Ezen az úton járnak a tőszomszédos Bonchidára. 80. Hamuka ~ Hămuka (l.). 81. Falusi tér ~ Šes săt'esk (sz., k.). Már az 1920 táján megejtett kisajátításkor sem tartozott a gróf Teleki birtokhoz. 82. Fogadókúttya ~ Fîntîna fogădăului. Régen az egész határban ebben a kútban volt a legjobb víz; a fogadóba is innen hordták a vizet. 83. Téglák úttya. Itt égették a téglát. 84. Tér ~ Šes (sz., k.) [Gergely Béla gyűjt.]¹

tésű [i. h. 126]. Megjegyzem, hogy bár e jelentéssel saját helyszíni gyűjtőmunkám során találkoztam, ez nagyon eltér a MTsz.-ban közölt szintén sokféle ágazó jelentésektől. – A kefelevonatok javítása közben Gergely magyarköblösi helynévgyűjtésének jegyzőkönyvében látom, hogy itt is feljegyezte ő a *garc* köznevet ezúttal 'hegyél' jelentésben [Ilyenféle jelentést már Szabolcs és Szatmár megyéből is közöltek (MTsz.)]. Megjegyzendő, hogy a köblösi helynévanyagban *garccal* alakult helynév nincs, s így valószínűnek látszik, hogy Gergely itt a *garc*-ot köznévi szerepben hallotta használni. Véleményem szerint e köznévi sokféle jelentése azzal áll kapcsolatban, hogy e tájszó maga kihalóban és így jelentése is homályosodóban van. Ezért nem tudtam annak idején magam sem kolozsborsai helyszíni gyűjtésem alkalmával a jelentést biztosan megállapítani. Itt jegyzem azonban meg, hogy mindkét kolozsborsai helynév a határnak hegyélen lévő részére vonatkozik.

¹ Közlő: Sebestyén József Samuél (49) magyar és Ceterean János (65) román nemzetiségű.

LONAPOKLOSTELKE

1306: terra *Phuclustheluky*. terra *Puklustheluky* [Dl. 28574/EM.]. 1320: *Poclustelek* [Kádár V, 459]. 1470: *Poklosthelek* [Dl. 27508/EM.]. 1570: *Poklosthelke* [Kádár, i. h.]. 1615: *Poklostelke* [uo.]. 1766: *Poklos Telke* [Bf. I.]. 1831: *Poklostelke ~ Peklesa* [ConsTrans.]. 1837: *Poklostelke ~ Puklise* [Hodor, Doboka megye esm. 610]. 1839: *Poklostelke ~ Pikelise* [Lenk]. 1877: *Poklostelke ~ Poklisa* [ErdHnt.]. 1909. *Poklostelek ~ Pigleša* [MoldTog.]. 1921: *Lónapoklostelke ~ Pâgliša* [MartIstr.]. 1942: *Poklostelke ~ Pîgliša* [Gergely Béla gyűjt.].

1306: Ereuspatac. ryvulus Louna. Kykus [Dl. 28574/EM. – Kádár V, 459–60, 471].¹ – 1697: az vartopab(an (k.) [JósHb. Fasc. III. No. 17]. – 1752: A Felső Határban: La pereul Tyizi (sz.). La Kelderuse (sz.). La Dimburele (sz.). La gura Benyesi (sz.). La Komare (sz.). La Fintina Tyizi (sz.). La Kárpín linge gárdul Czarínilor (k.). In Podérej (k.). In Dumbráve az Esztényi Határ széllyben (sz.). – Az Also Határban: In Vále Csurdáruľuj (k.). A Falu also végín alol (sz.). La Kále Borsi din sosz (sz.). La Kále Borsi din szusz (sz.). La vale re (sz.). In kápu Dimbureli (sz.). La Hurubé pe Pereul Morouľuj (sz.) [Bf. II. Rok. Lázár Lev. 49. Fasc. 10. sz.].² – 1761–62: Derse felöl valo Forduloban: La Benyete (sz., k.). In Parou Tyiszi (sz.). Lá Gárdu Tzárini (sz.). – Doboka felöl való Fordulóban: Lá Rit (sz.). In Válye Csordánuluj (sz.). Lá Gyál (sz.). Intre Hotar (sz.). Lá Káráre Morouľuj (sz.). Lá Fasét (sz.) [Rátz Krisztina conscr.]. – 1766: Paron Pestyeri (p.). Lá Funtina Tyiszi (sz.). Lá Barkutzá Popi (sz.). Lá Dimburelye (sz.). Dupe Dimbu elye (sz.). La Funtina Horsa Von (sz.). Pe linge Vályá Birsi (sz.). Intre Jázurj (sz.). Lá Jáz (k.). Lá Nuk (sz.). In Kápu Dumbrévi (sz.). Szub Dumbrava (sz.). Lá Kályá Borsi (sz.). Lá Vályá Csurdáruľuj (sz.). Pe Parou Morouľuj (sz.). Gye ászupra Vijilor (sz.). Lá Vályá re (sz.). In Pojáná Lukoje (sz.). Intre Parou Tyiszi (sz.). Lá Csires (sz.). In Fundu Benéti (sz.). in Fundeturá Benetzi (sz.). in Gurá Benetzi (sz.). In Parou Péstyeri (sz.). Lá Péru (!) Luj Ignáth (sz.). Pe Kosztá Debutsi (sz.). In Kápu Szátuluj (sz.). Plopis [Bf. I.]. – 1775: a' Felső Forduloba: In Parou Tyitzi (sz., k.). Pesztye Paro (sz.). Pelingé Drumu Csiresuluj (sz.). Lá Dimburelye (sz.). In Gurá Bényitzi (sz.). Lá Podu Kublesu-

¹ Határhelyek a Tőki völgyben lévő Esztény és Kend (ma: Magyar-szarvaskend), valamint az e völgyben fekvő Doboka és az elpusztult Paptelke felé.

² A vallatásos birtokösszeírás tanúi: Petrus Nyimán (nobilis; 60), Theodorus Bogotán (nobilis, 50), Alexius Csomokoz (nobilis, 40), Morosán Ane (jobbágy 50), Gyulán Kriszta (jobb.; 52), Almás Gavriľe (jobb., 40), Veres Gavriľe (jobb.; 62), Rusz György (zsellér, 48), Kovács Záharie (zsellér, 50).

luj (sz.). Intre Ape (sz.). Lá fintina Horsi (k., sz.). In Benyetye v. Benyitye Iratvány (k., sz.) Lá Berkutz (k.). Lá Kelderuse (sz.). Pe Kasztá Mori (sz.). Lá Barkutz (! k.). In Dumbrave (k.). In Kárpinyis Iratvány (sz.). In Kaszte (sz.). Dupe Dimburelye (sz.). In Ripá Mori (sz.). – Az also Fordulóba: Lá Kályá Borsi (sz.).¹ In Kázstá Dobitsi (sz.). In Gyál lá Vályá re (sz.). Lá mársinyá Dumbrevi (sz.). In Pesztyere (sz., k.).² Pe Parou Morouluj (k.).³ Lá Fasétzél (k.). Lá Válye re (sz.). Lá Urzikány (sz.). In Vályá Csurdáruľuj (k.). Dupe Pérj (sz.). Lá Vályá re intre hotáre (sz.). Intre Pérj (Iratvány) (sz.). In Gyálu Fruntyii (sz.) [A kvári ref. koll. lt. Sombory lev.]. – 1777: a Doboka felől valo fordulóban: Vale re n. helyben (sz.) [Bf. I.] – 1834: a falu derekába(n) a nagy utza also során (telek). a Falu also végiben a Patak felől (telek), a Falunak also végiben a Patak mellett – égy felől (szomszédja) a Patak (telek), a falunak derekában az utan fejül (telek). – az északba Bádok felől (e.). Lá Vályá Csurdáruľui (vagy Csardáruľui)... rosz Cseplesz Tölgyes Erdő hely (e.). – In Rítu gýin gurá veí Kublesulú (sz.). Lá Mará Felityoje (sz.). Lá Mare Intre vej (sz.). Az Also Réten (sz.). In Ritu gýin Zsosz (sz.). Lá Mare (sz.). A Retben, a Patak... között (sz.). – a Felső Forduloban: Lá Kelderuse (sz.). Lá Csires (sz.). Lá Benyetyá (sz.). Lá fintiná Horzsi (sz.). Pe vályá Kublesulú égy felől (szomszédja) az ut (sz.). Lá Gárdu Czárinyi (sz.). Lá Pereu Tyizi (sz.). Lá Kelderuse az Oláh Ecclesia... szántok között (sz.). Dupe Dímburelye az oláh Ecclesia és a belé rugo Szánto Földök vége Szomszédi között (sz.). Lá Pereu Benyetzí A Dersei határ Szél... között (sz.). Lá Pereu Benetzí (sz.). Lá Mare in Kaszte (szomszédja) alól az ut fejül a Nagy oldal (sz.). Lá Vályá Kublesulú (sz.). – Az Also Forduloba: Lá Pestyere (sz.). Lá Drumu Moroulú az ut... Szomszédágiban (sz.). Lá Klisia tse Popászke az Unita Ecclesia... Szántok között (sz.). lá Vályá re (sz.). Lá Vályá Csurdáruľui (! sz.). Lá Lipová(n) (sz.). Intre Szpiny (sz.). In Ptyetrár (sz.). Gyá Szuprá Veí rele (sz.). Lá Medves (sz.). Lá Vályá Re (sz.). Gyá szup a veí rellye (sz.). Lá Kasztá Debítsi (sz.). Lá Petrár (sz.). Lá Ploptyis (sz.). In Ritu Benyetzí (k.). In Ritu Ketunyitzí (k.). In Ritu gýin Zsosz (k.). Lá Kurtye égy felől az Arok (k.). Pe Pereu Tyigyí az Erdő hoszába (k.). Lá Fesetzél (k.). Lá Lipová (k.). Lá Mársinyá finatzelor (k.). In Rit Peszte Válye (k.). Lá Ritu Benyetzí (k.). Lá Jáz (k.). Lá Benyitya (k.). Lá Gárdu Czárinyi (k.). In Rítu gýin Zsosz Peszte válye (k.). Lá Pereu Tyigyí... Erdő között. (k.).

¹ Ugyanabban a forrásban alább e tag nyilván elírásból *Borisi* alakban is.

² Uo. alább e tag *Pestyére* alakban is előfordul.

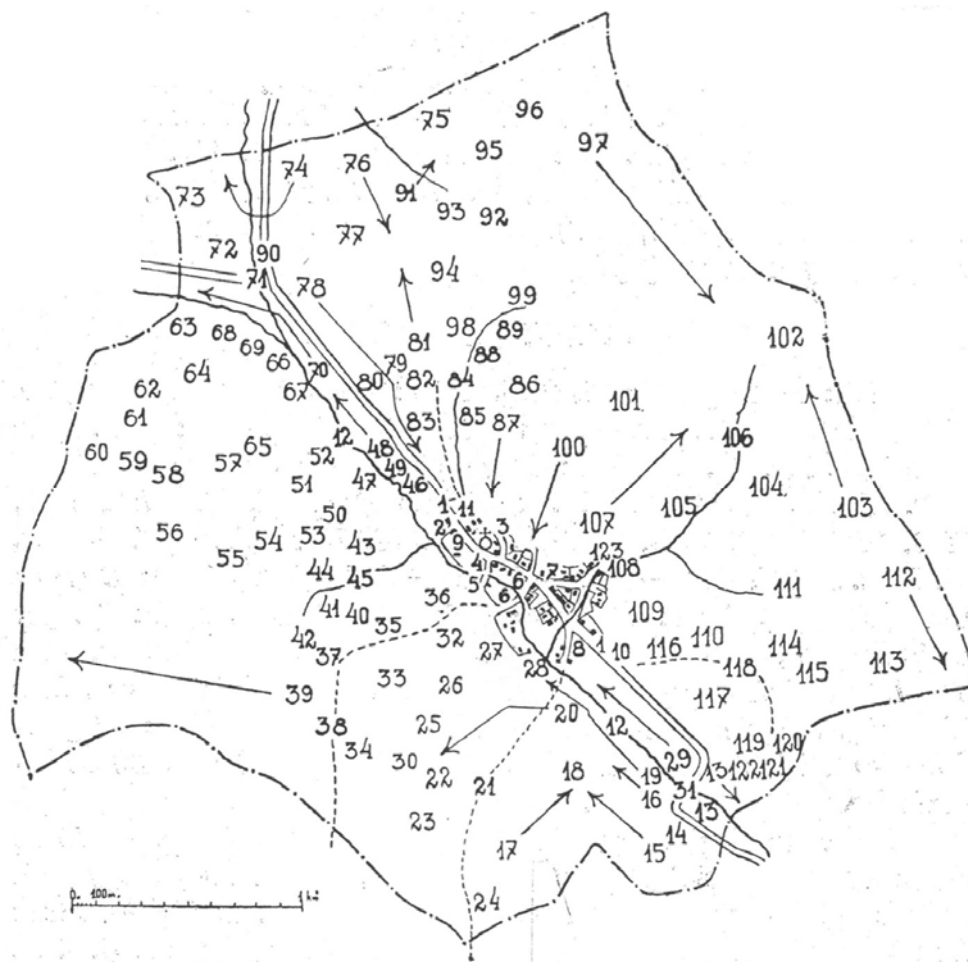
³ Uo. alább e tag *Morojuluj* alakban is.

Lá Ritu gyin Szusz (k.). Lá finátze (k.) [Hodor lev.]. – 1911: Ritu din zsz. La Valea Borsi. In dosz de la gardu Czarini. La csires in dosz. La Benetya. Ritu Benyeczi. Ritu din szusz. Ritu ketunyice. In puszta. La Bercz vasy La Belcz. La fozset in dosz de kata Kubles. Funaczele szatului in dumberava. Gyalu sztojenyi. La Pestyire. La ploptyis. Kaszta Debucsi [Telekkönyvi vázl.]¹ – 1942²: 1. Drumu mare (u.). 2. Ulitsa la Židovu (u.). Egy zsidó lakik itt. 3. Ulitsa la popa (u.). A görög-katolikus pap lakik itten. 4. Ulitsa la Fîntîna satului (u.). 5. Fîntîna satului (kút). 6. Ulitsa la puînt'e. Ebben az utcában egy palló vezet át a patakon. 7. La butrukă. Itt egy bodonkút (vö. r. *borta*, kicsinyítő *burtuka*) van. 8. Ulitsa la Lipova: Uliçoŕa Lipovi (u.). A Lipova [28] nevű határrészbe vezet. 9. Podu beseriçi. A templom előtt lévő híd. 10. Ulitsa la Val'ea fea. A Val'ea fea [121] nevű határrészbe vezető utca neve. 11. Părău beseriçi. A Părău pešt'iri [84] folytatása a faluban. 12. Val'ea (p.). 13. Rîtu d'in žos d'e pod. 14. La bărk (sz.). 15. Kopt'ea Kăl'i Borši (e.). 16. Kal'ea Borši (sz.). 17. Părău Hîkului (e.). Az utótag itt és a következő helynévben Pop István gúnyneve. 18. Fundătura Hîkului (k.). 19. Rîtu d'in žos păstă val'e (k., sz.). 20. Val'ea Čurdarului (k.). 21. Drumu Văii Čurdarului (út). 22. Fundătura Rușilor. A Rus-családé. 23. În d'al la parket (e.). Az utolsó tagra nézve vö. r. *parket* 'kisajátított föld'. 24. Kručile Badokului (e.). 25. Pod'erej (sz.). 26. La kruče (sz.). Itt egy kereszt van. 27. Pá grope (sz.). 28. Lipova (k., kút). 29. Rîtu d'in žos (sz., k.). 30. D'asupra Văii Čurdarului (e.). 31. Podu Dăbîçi. A Dobokára vezető úton lévő híd. 32. Gardu tsariîni (sz.). 33. Păduřea la Gardu tsariîni (e.). 34. Pojana în d'al (k.). 35. Părău T'izi (sz.). A tőszomszédos Kide felőli határrészben lévő hely neve. 36. La fîntîna satului (k.). 37. Su pădure (sz.). 38. Drumu lupt'išt'i. Régen ez út környékén állítólag farkasvermek voltak. 39. În d'al (e.). 40. Între păraje (sz.). 41. Fîntînila Fii (sz.). Egy Fia nevű asszonyról nevezték el. 42. La kărări (sz.). 43. Dîmbuts: Dîmb (sz.). 44. La pod'in (k.). 45. Părău čireșului (p.). 46. Îm pustă (sz.). 47. Rîtu Motoči (k., sz.). 48. Între ȝazuri (sz., k.). A patak és a malomárok között lévő terület. A telekkönyvben Rîtu ketunyice néven szerepel. 49. La moŕă (sz., k.). Az ittlévő malomról nevezték el. 50. Rîtaș (l.). 51. La perî (l.). 52. La ȝaz (k.). Itt van a malom gátja. 53. La kăldăruša (sz.). 54. La čireș (sz.). 55. Kopt'ea čireșului (e.). 56. Păduřea beseriçi (e.). A görög-katolikus egyházé. 57. Gura Behetsi (k.). 58. Kopt'ea Behetsi (e.). 59. Behet'a

¹ Nehány helynévadatot 1306-ból [l. fennebb ennél az évnél], 1864-ből és 1898-ból Kádár V, 459–60, 471 is közöl.

² A határ tagosítatlan.

(k.). 60. Fundu Behetsi (e.). 61. Mojna Bologoii (k., sz.). 62. La curgău (sz., k.). 63. Părău Behetsi (k., p.). 64. La pt'etrar (sz.). 65. Dîmburele (sz., k.). 66. Fîntîna Horzi (k., kút). 67. La rîpă (sz.). 68. La rogoză (k.). 69. În koturî (k.). 70. Rîtu d'in sus (k., sz.). 71. Podu Kubleşului (h.). 72. Bd'ilts (k., e.). 73. Pojana îm Bd'ilts (k.). 74. Val'ea Kubleşului (sz., p.). A Magyarköblösről jövő patak és a mellette

Lónapoklostelke helynévtérképe

Határa 1808 kat. hold

lévő földek neve. 75. Părău Făzetului (p.). 76. Gura Făzetului (k., e.). 77. La tufele komori (k.). 78. Koş't'ea mori (sz.). 79. La izvor (kút, sz.). 80. Părău izvorului (p.). 81. Koş't'ea Babi (e.). 82. Pt'etrafu (e.). 83. Drumu Pt'etrafului (út). 84. Părău peş't'iri (sz.). 85. La pest't'iră (sz.). 86. Spoială (l.). 87. Su Spoială (sz.). 88. Koş't'ea korñilor (l.). 89. D'asupra korñilor (l.). 90. Drumu Kubleşului. Magyarköblösre vezető út. 91. Făzetu (e., k.). 92. Koş't'ea Făzetului (e.). 93. Fîntîna popi

(kút). A görög-katolikus papé. 94. D'asupra Făžetselului (e.). 95. Pojana Rușilor (k.). A Rus-családé. 96. Pojana Lukoiji (k.). 97. Dumbrava (e.). 98. D'asupra Pt'etrafului (e.). 99. D'asupra peșt'iri (e.). 100. D'asupra nukului (sz.). 101. Maržiña Dumbrăvi (sz.). 102. Tsîgla (sz.). 103. D'alu Stoieni (sz.). Az Esztény felé eső hegy. 104. D'asupra pt'etri (sz.). 105. Strîntura (k.). 106. Părău Strînturi (á.). 107. Žiia (sz.). 108. Pă părau (k.). 109. Kōst'ea urzikarului (sz.). 110. D'asupra urzikarului (sz.). 111. Plopt'iș (sz.). 112. D'alu Moroului (sz.). A morói határszélben lévő hegy. 113. Mēdveșu (sz.). 114. Fîntîna la Val'ea re (kút). 115. Îm fruntar (sz.). 116. Dîmbuts (sz., k.), 117. Kōst'ea Dăbîci (sz.). 118. Drumu Văji re (út). 119. La poiană (sz.). 120. Părău Văji re (á., e.). 121. Val'ea fea (sz., k.). 122. Labu (sz.). 123. Butrukă (kút). L. még fennebb a 7. számú helynevet [Gergely Béla gyűjt.]¹

MAGYARDERZSE

1340: *Dersa* [Kádár III, 276]. 1507: Nicolai Mayady de *Derse*. Nicolai Dobokaÿ de *Derse* [BánffyOkl. II, 411, 413]. 1524: poss. *Derse* [TelekiOkl. II, 393]. 1588-89: *Derse* [Jakó, Dézsma 40. – JósHb. Fasc. III. No. 33].² 1720, 1776: *Magyar Derse* [Bf. I.]. 1762, 1780, 1784, 1786, 1802, 1833, 1836-38, 1840: *M. Derse* [Gr. Mikó lt. Reg. III. Fasc. XXIV. 463. – TT. – Bf. I. – Hodor lev.]. 1808: *Derse* ~ *Dirsá* [Lipszky]. 1831: *Der'se* ~ *Dir'se* [ConsTrans.]. 1837: *Magyar Der'se* [Hodor, Doboka megye esm. 606]. 1839: *Magyar-Derse*, auch nur *Derse*, *Derzse* ~ *Dirse* [Lenk]. 1877: *Magyar-Derzse* ~ *Dirseu* [ErdHnt.]. 1909: *Magyarderzse* ~ *Dârjea* [MoldTog.]. 1921: *Magyarderzse* ~ *Dârja*: *Dârja* [MartIstr.]. 1942: *Magyardêrzse*: *Dêrzse* ~ *Dirža* [Gergely Béla gyűjt.].

1589: az Nagj Rethen [JósHb. Fasc. III. No. 33-4]. – 1610: Kerek keō arka mele(t) egj kis szúgetben az arok melet, egy felöl szomszedgia az orszag uttia, mas felöl az arok [i. h. 44]. – 1652: Az Also fordulo: az kis berek Terib(en) (sz.). ugja(n) ott (t. i. az előbbi helyen) az Arok mellet (sz.). Az Kis Berek meget (sz.). Az Badoki ut mellet (sz.). Az Tekenōs Arka mellet ket felöl az Arok mellet kazalo parlagh. Az Tekenōs Arka(n) Innet edgj Darab kazalo rit. Az Badoki ut mellet (sz.). Az Benethe Elöt az kerek Domb oldalo(n) (sz.). az Beneteb(en) az Swket ritb(en) (sz.). Poklostelke fele az falu rite kōzöt (k.). – Az felsò fordulo: Az kenjeres ay arka

¹ Közlő: Tamaş Sándor [40] román nemzetiségű.

² Ez időponttól kezdve leggyakoribb ez a helynév-alak, s így ezt nem, csak a tőle eltérőket közlöm.

mellet (sz.). az kenjeres Aÿba(n) (sz.). Az Juga szerib(en)... az biro fogas mellett (sz.). Az köblösi Arok mellett (sz.). Az keczegető elöt (sz.). az kenjeres Aÿba(n) az köszebső labban (sz.). az biro fogas mellett (sz.). – az Tekerés aÿ elöt az rit szilen (sz.). az Kis Berek terj az falu fele fel Jaro Labba(n) (sz.). az felső labba(n)... az kerek kö hidjanal (sz.) [I. h. 60]. – 1699: a felső Forduloban nyerges n. h.-ben mely vulgo Szőlő aly(an)ak¹ is hivatik [Bf. I.]. – 1716: Az also forduloban: Az Falu mellett az fel jaro lábban (sz.). A Thoder Seszū nevū helyb(en). Az Kovaszta (!) Thodori alat (sz.). A Thodorajb(an) (sz.). A Berczen (sz.). Az Doszu Benettjiben (sz.). Az Domb között (k.). Az Réten az Patak közít (! k.). – Az Felső forduloban: Az Valya Dumitruban (sz.). Ugyan ot az Patakon innét (sz.). az Valya Dumitru oldalában (sz.). Az valye Andrejkiban (sz.). A Gura Tekereseb(en) (sz.). Az terb(n) az Patakon tul (sz.). Az Malom teriben az Patakon tul (sz.). A Fruntye Kerbunyistyiben (sz.). Az Patak között az Malmon fellyül (k.). Az Pantocsi (!) Hátár szellyben (k.) [JósHb. Fasc. III. No. 68]. – 1720: Tekenyösön (sz.). a' Bercen (sz.). Benete alat a hegyen (sz.). Kővár alat Benetebul ki jàro föld [Bf. I.]. – 1754: a Templom alatt lévő Falu utzája. – Az also Forduloban: A' Todora teri n. h.-ben a Feljárob(an) (sz.). A' Falun alol az also rétbe (k.) ... szomszédgya Délről a Derse felől le folyo patak, északrol... a Falu közönséges nyilas réttyei. – A Felső Fordulora: A' Falun felyül út hosszában (sz.). A' Régi kereszt terib(en) (k.). a' patak, a Falu közönséges kaszálo réttye. A Malomárka hosszába (k.). a' nagy patak [Conscr. III, 72].² – 1761-62: Pántseltse felől való Forduloban: In Sész (sz.). In Seszū Mori (sz.). La Gurá Siilor (sz.). In Fundu Gragyini (sz.). Pe Válye Dumitru v. Dumitrás (! sz.).³ In Gura Gyioticsi (sz.). Gye szuprá mori (sz.). Szub Mesztetsin (sz.). In Gurá Vélyi (sz.). in 'Sesz (sz.). Lá Krutse (sz.). In Fundatura (k.). Intre Paráj (! sz.). In Kárbunyétz (sz.). Pe linge Drum (sz.). Intre Hotár (k.). – Poklostelke felől valo forduló: In Seszū Togyeri (sz.). Linge Szát (sz.). In Benete (sz., k.). Linge Paro (sz.). Pe linge Válye (sz.). Szub Tyovár (! sz.). La Kasztej (sz.). Pe Szub Työvár (! sz.). Intre Dimbur (sz.). Kite Pojén (sz.). Pe linge Paro Benyétzi (sz.). Linge Parou Togyeri (sz.). Lá Piatrá (sz.). In Kàpu Szátuluj (sz.). In Benyete (k.). Lá Kálye Badoguluj (sz.). Pe linge Paro (sz.). In Gura Benyetyi (sz.). In Sész pe linge Drum (sz.) [Rátz Krisztina

¹ Ugyanabban a forrásban alább: *Szőlő labja(na)k*.

² A vallatásos birtokösszeírás tanúi: Benedictus Varsányi (74), Koszta Urszán (60), M. Kosztán (50), Bálmos Szimeon (83), Faluvégi György (60), Köblösán Urszán (55).

³ Alább: *In Válye luj Dumitru*.

conscr.]. – 1762: de Sub Sej nevezetű helyj(en) [Mikó lt. Reg. III Fasc. XXIV. 463]. – 1769: Felső forduló: Pe Vállya luj Dumitru (sz.). Intre hotár (sz.). In Sészú móri (sz.). Lá Gárdu Czárini (sz.). Lá Vállya Kublesuluj (sz.). Intre Peróú (sz.). Lá Vállya luj Dumitru (sz.). In Fundu Gregyini (sz.). In Fundu Gregyini kitre Mesztetsin (sz.). Lá Krutse (sz.). Intre páráje (sz.). Szupt Mesztetsiny (sz.). In Vulturj (sz.). Lá Karbunyestyne in Kapú Gyáluluj (sz.). – Alsó forduló : Lá Kállye Bádoguluj (sz.). Lá Szereture (sz.). La Faczá Bénézi (sz.). Lá Gurá Beneczi (sz.). Pesztye Vallye lá Drumu Czéri (sz.). In Kápu szátuluj (sz.). In Sészú Tógyeri (sz.). In Benettye (sz.). La Funtina Benéyi (k.). Lá ptyetrillye bénézi (k.). Lá Fogadóú (sz.). La Ptyétre (sz.). Lá Togyera (sz.). Szuptt Kúvár (sz., k.). Lá Pojény (sz.). Pe linge peróú Benéyi (sz., k.). In Benettye (k.). Intre Dimburj (sz.) [Gr. Gyulai és gr. Kuun lt.]. – 1776: Ujfalu felől valo oldalb(an) az Északban (sz.) [Bf. I.]. – 1780: Uj falu felől valo oldalban: az Ejszakban [TT.]. – 1783: a Dersei Határnak Pántzél-Cseh felé valo fordulojában a Sééj nevezetű helyen levő egy darab Irotvány [Uo.]. – 1784: A Poklos Telke felé valo Fordulon: a Kővár alat (sz.). A' Benéte tetőn (sz.). A Bértz oldalon (sz.). a Bértzen a Pojánán (sz.). A Bumbuj köveinél (sz.). A' Köblösi ősvenyénél (sz.). A' Togyer Labjánál (sz.). A Falu meget (sz.). Az Agyag Veremnél (sz.). A Benéte Verőfényén a Köveknél (sz.). A Rusz Pojánánál (k.). A Bádoki utba a Kő alat (k.). A Benétében (sz.). A Benéte árka mellett (sz.). A Dombok között a Tekenőson (sz.). A' Togyerában (sz.). A Márkuj oldalánál (sz.). A Vármegye Házánál (sz.). A Köblösi Völgyön (sz.). A' Sej torkába (sz.). A Rétszélben a Falu végén (sz.). a Togyerába a Kő alat (k.).... Az Erdő szomszédjában. A Balmosék Irotványába (k.). – P. Csehi Fordulon: A' Nyergesen (sz.). A' Nagy Szemesbe (sz.). A' Köblösi Völgyön pe szup Pér (sz.). A' Követsej torkába (sz.). A' Demeter völgyén (sz.). A' Rétben a Malomnál (sz.). A Rétszélben (sz.). A' Patak között a Malomnál (sz.). Az Ujfalusi utban (sz.). A Diofáknal (sz.). A' Tekeresejben (sz.). A Tilalmaskertnél (sz.). A Doszu Sejului (k.). A Nyergesnél (sz.). A Diofánál (sz.). A Követsáj torkába (sz.). Az Ujfalusi utnál (sz.). A Nagy Szemesben (k.). A' Miron Lábánál fejül (szomszédja) az Erdő (k.). a Séj m. h.-en (sz., k.) [Uo.]. – 1786: a Felső Forduloban a Kiss-Bük nevezetű helyben (irt.), az Also Forduloban a Bádoki utnál (irt.) [Uo.]. – 1797: La Podu Pikleji (e.). Pitzirálya (e.). Tompa (e.). La Drumu Tyitzi. Supt mártsiye Doszuluj pelá Pojaná Petraki (e.). Lá Pojana Sidovuluj (e.). Lá Pojaná Ráduluj. La Pitsoru Korbuluj [Bf. I.]. – 1798: Nyerges (sz.). Az Eccl(esi)a réttye (k., ke.). [TT. – A dési ref. egyházm. lev. Viz. jk, 203a lev.]. – XVIII. sz. közepe: Az Po-

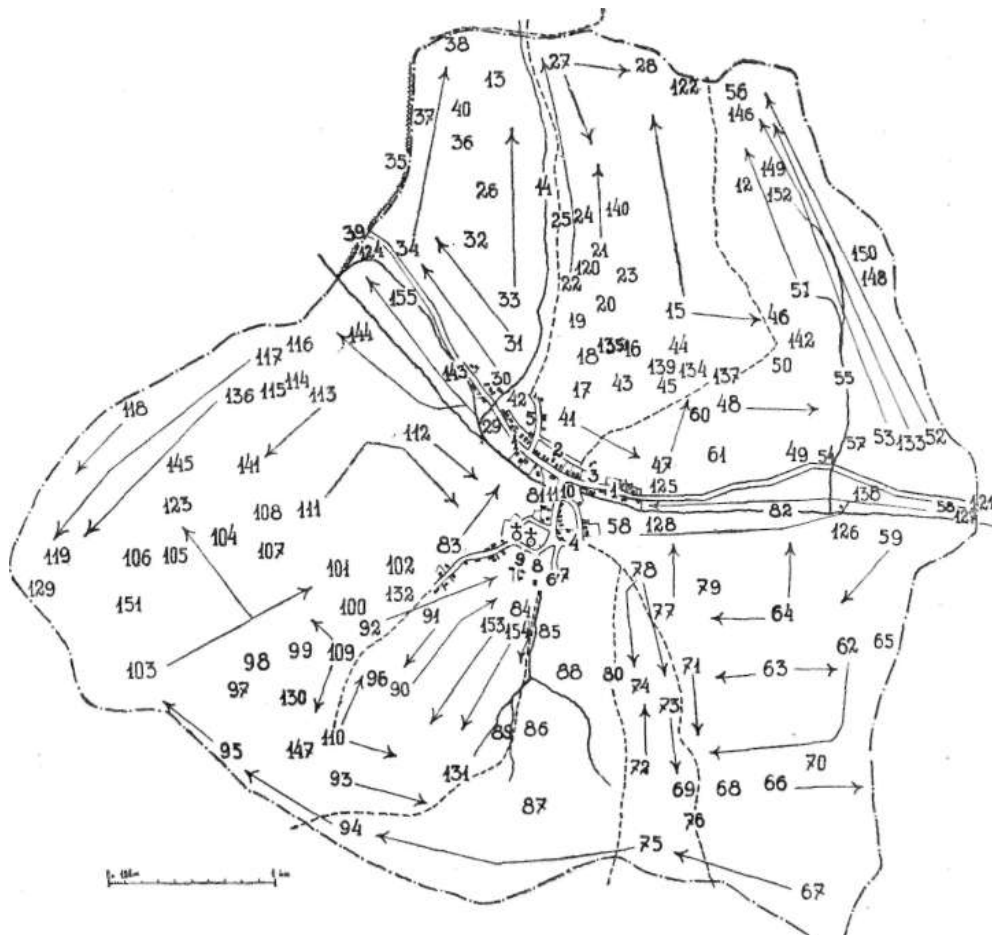
lostelke felől való fordulon az Tivadar terin felyül (sz.). Az Felső vagy Panczél Cseh felől való fordulon az Malom oldalon (sz.). Az Malom teriben (sz.). A Sejben (sz.) [A kvári ref. koll. It. Szilágyi-féle gyűjt.]. – 1802: Felső Forduloban Tekeresáj tető... Iratvány [TT.]. – 1833: in Vállya luj Dumitru (k.) [Hodor lev.]. – 1834: a falu P(áncél-Cseh felől való végiben az utza Also Során (telek). a falunak dél felől való résziben Ujfaluba ki járo Utzába (telek), a Falunak Délfelől való résziben a Parochiális Telek... Szomszédtságiban (telek), a falu közepete táján a Nagy Utza felső Során (telek). – a Felső Fordul loba: In gurá Tekeresii (sz.). Lá Teuri (? sz.). Lá Drumu Morí (sz.). In Pogyerei (sz.). In Nyerges (sz.). In Tekeresajá (sz.). In Vállya lui Dumitru lá gárdu Czárinyi (sz.). In fundeture (sz.). Lá Tufele tsellye rosii Minden felől a falu közönseges osztatlan erdeje (sz.). Lá Kurtyá Ormezi (sz.). Lá Per (sz.). In Vállya lui Dumitru (sz.). In Tekeresaje (sz.). A P(áncél)Csehi Határban lá Szerkás (sz.). Dímbu Lapos bizi (?) az Ujfaluba menő Ut... között (sz.). In Kasztá hiránulú... a Falu Erdeje között (sz.). Lá gurá Pereulú Nemesaje... (szomszédja) égy felől a Fodorházára menő Ut; más felől az Árok (sz.). In Sesz (sz.). Lá Pereu Kerbunyistyí (sz.). In gyalu Gyentsei (sz.). Pe Vállya Kublesulú (sz.). Lá Gyalu Zseilor (sz.). In Rítás a Tilalmas Kert... Szomszédtságiban (sz.). Lá Gropa Metyeaje (sz.). Pe vallyá Kublesului (sz.). a Lapos Berek (sz.). – az Also Forduloban: Pe gyálu Benyetzi (sz.). Lá Ritu Sigmondnyeszi égy felől a Patak; más felől az Unita Ecclesia Szánto Fölgye között (sz.). Lá Dimbu Keszilor (szomszédja) égy felől a Kidébe járo Ut (sz.). Lá gárdu Czárinyi (sz.). In Tekenyüs (sz.). Lá Ptyetrile Bumbului (sz.). Lá Ptyetris (sz.). In gyálu Benetzi (sz.). Dupe Benyetzá (sz.). Szubt gyálu Zsiilor (sz.). Lá Kasztá Márkulú (sz.). In Kályá Bádokului (sz.). In gyálu Benetzi (sz.). In Pojény (sz.). In Kasztá Márkului (sz.). Pe Mojne (sz.). In Tekekeneusá (! vagy Tekeketzeusá) (sz.).¹ Lá Petrile Bumbului (sz.). In Rít Línge Vállye... a patak Szomszédi között (sz.). Szubt gyálu Viilor (sz.). In Birtz (sz.). Szubt Gyálu Benyetzi (sz.). Lá Pojáná Ruszulú (sz.). – Lá Ritu Zsigmonyeszi (k.). Lá Mará Rogozulú (k.). In Ritu Zsigmongyeszi... (szomszédja) égy felől... a Patak (k.). Lá Teu az Unita Ecclesia... Szomszédtságiban (k.). la Pojény (k.). In gurá Zseilor (k.). In Tekeresaje az Unita Ecclesia... kaszálojak szomszédtságiban (k.). In vallyá lui Dumitru (k.). In Pojény (k.). In Lapos Berek (k.). Pe Rítás (k.). Lá Kerpinyis (k.). In Togyerá... Erdők Szomszédtságiban (k.). In Zsój (k.). Intre Peráje (k.). In Ritu Sigmonyeszi (k.). Lá Ritu Táurului (k.). Intre peráje (k.). Lá Kornu Vulturului... az Erdő közöt (k.). In vallya Klusului (k.). In

¹ Valószínűbb a *Tekereusa* olvasat.

Ritu Szátului (k.). In Gurá Zseilor... egy felöl... (szomszédja) a falu közönséges erdeje (k.). La gurá Zsei (k.). – Lá Kerbunistye (e.). in Pityiritya ... égy része Litznek Karonak valo Tölgyes, Cserés, Gyertyános, és bükös Erdő (e.). In Kornu Birtului (e.). égy... Irotvany... Szubt gyálu Tyigyi... égyfelöl... (szomszédja) a Falu erdeje (irtóvány kaszáló) [Uo.]. – 1836: mindjárt a Falun fejjül lévő ugy nevezett Nagy sántzban (k.) [TT.]. – 1837: In grapá Metyilor (sz.). In Tekenyős (sz.). In Matyé (sz.). Lá Tour [Hodor lev.]. – 1838: az Bértzbeli és Kotyito (!) belü Allodialis Erdejek [TT.]. – 1840: a Felső Fordulon P. Cseh felöl: Intre peráje (k.). Intre hotáre (sz.) [TT.]. – 1861: In seszú togyeri (sz.). Riturile (sz., k.). Kárbunyistye (sz.). Lá párou Kerbunyisty (k.). Riturile din szúsz (k.) [MNy. XXVIII, 250 és kny. ETF. 50. sz. 11]. – 1888: a' Nyerges dülőben (sz.) [TT.]. – 1899: felső rétek. alsó rétek. pánczélcsehi határköz. Szenes árka. Pogyeri. Vultur alatti dülő. Ujfalvi ut. Zsido tisztás. Demeter völgye. Benete oldal. la Petrile Bumbului. Tufele rosii. Sub Vultur [MNMúz. Népr. Oszt. Semayer gyűjt.]. – XIX. század eleje: A. P. Csehi Fordulóban: A' Rétkben a' Malomnál (sz.). A' Nyerges (sz.). A' Tekeresen feljül (sz.). A' Malom oldalban (sz.). A' Köblős völgyin (sz.). A' Szenes Fenekében (sz.). A' Dio Fáknaál (sz.). – a' Poklostelki Fordulóban: A' Tilalmas Kertnél (sz.). Lá Ptyétrile Bumbului (sz.). Gyélá Togyerá din Szusz (sz.). Az Also Réten (sz.). Sub Tyívár (sz.). A' Benete oldalában (sz.). – A' Sej tetőben (k.). A' Malmon feljül (k.). Intre Peráje (k.). A' Bádoki Utnál (k.). A' Sejbe (k.) [TT.]. – 1911: Alsó rétek. Behajlásoknál (La kotyitau ~ La kotyitaua). Benyecz sarka. Benyecz verőfénye ~ Fácza benyecz. Benyecz hegy. Bérc (In Bércz). Felső rétek (Ritule[!] din szusz). Gobos Sziklák. Hurubak: Hurbák hegye ~ Gyalu hurubilor: Gyalu huribolor. Húrúbák: Hurubak hegye. Kővár. Márkusoldal. Mojnák. Nyerges. A pánczélcsehi határ mellett (Intre hotaru Panczelcsehului). A pánczélcsehi vágásnál (La vagasu Pánczélcsehului). Pogyeri. Rétek. Sej szenafü. Sós. Stúbejnél ~ La Stubei. Téglás. Tisztás (Pojén). Tivadar lába. Tivadar rónaja. Az ujfalvi utnál. Veres bokrok ~ Tufele csele rosii. A vultur alatt. Vultur szögénél (La cornu vulturului). Zsej hegy alatt [Telekkönyvi vázl.].¹ – 1942: 1. Nagyút: Nagy-ucca: Hosszu-ucca ~ Drumu tsári ~ Ulitsa čęa mare (u.). 2. Falu megetti ucca ~ Ulitsa după sat (u.). 3. Agyagasi út ~ Uličora lutului (u.). 4. Mőjnák felé: Bádoki út ~ Su temet'eu. 5. Szenes felé ~ Ulitsa kătă Kárbu-ńišt'e (u.). 6. Demetér felé ~ Ulitsa la val'e (u.). 7. Nyicájék felé ~ Ulitsa

¹ Kádár III, 289 is közöl az 1568, 1586, 1780, 1864 és 1898 évből néhány helynevet.

N'itsăst'ilor (u.). 8. Mesztecsiny felé ~ Ulitsa Mestečînilor (u.). 9. Pér felé ~ Pă părău: Ulitsa pă părău (u.). 10. Csörgó ~ Čurgău (kút). 11. Natyhíd ~ Podu d' e păstă val' e (h.). 12. Bándi pojána ~ Pojana lui Bândi (k.). Bándi nevű család volt a faluban. L. még a 152. számú helynevet. 13. Mesztecsiny alatti őrđő ~ Păduřea su

Magyarderzse helynévtérképe

A 64. szám jelzette hely táján keresendő az elpusztult középkori Benete helye
A falu mai határa 3507 kat. hold

mestečîn (e.). 14. Szenesárok ~ Val'ea Kubleșului (p.). 15. Szöllő-hegy ~ D'alu žiilor (e.). 16. Márkujódala ~ Koșt'ea Markului (sz.). Marcu nevű család volt a faluban. 17. Nyèrges ~ N'ergeș (sz.). Nye-regalakú hely. 18. Mátégödre ~ Gropa Met'oii (sz.). 19. Csomafajándomb ~ Dîmbu Čumăfăianului (e.). A Ciumăfăian nevű családé volt. 20. Kisszenes ~ Kărbușiș'ta m'ikă (sz.). 21. Natyszenes ~ Kărbușiș'ta mare (sz.). 22. Styubéj ~ St'ubej (sz., l.). 23. Szenes ~ Kărbușiș'ta

(e.). 24. Miron lábja ~ Pt'ičoru luĭ Miron. 25. Köblösi út ~ Drumu Kublešuluĭ. A tőszomszédos Magyarköblösre vezető út. 26. Mesztecsiny ~ Mestečín (e.). L. még a 153. számú helynévnel mondottakat. 27. Máté: Mátévögy ~ Măt'a (sz., e.). 28. Sátánkút ~ Fîntîna Šatanuluĭ (kut). 29. Felsőrét ~ Rîturile d'in sus (k.). 30. Malamtere ~ Šesu mori (sz.). Itt régen vizimalom volt. 31. Malamódal ~ Košt'ea mori (sz., l.). 32. Kukukhegye ~ D'alu Kukuluĭ (l.). Egy Cucu nevű román. család élt a faluban. 33. Mesztecsiny alatt ~ Su Mestečín(e.). 34. Kövecsáj ~ D'iočeja (sz., l.). 35. Kövecsájárka ~ Părău D'iočeji (p.). 36. Kövecsájtető ~ Dîmbu D'iočeji (e., l.). 37. Kövecsájkúttya ~ Fîntîna D'iočeji (kút). 38. Vágásút ~ La Ūagaš. 39. Határközi híd ~ Podu D'iočeji. A páncélcsehi határszélen lévő híd neve. 40. Kövecsáji erdő ~ Pădufeja D'iočeji. (e.). 41. Falu megett ~ După sat (sz.). 42. Vármegyeházánál ~ Kurtsile urmeze (sz.). E határrészben őskori leletekre bukkantak [Roska, Rep. 191]. 43. Kisérdő ~ Păduriče (e., k., sz.). 44. Hegy alatt ~ Su d'al (sz.). 45. Agyagas ~ La lut (sz.). 46. Pityirityalábja ~ Pit'irit'a (e.). 47. Falu vége ~ Kapătu satuluĭ (sz.). 48. Verőfény ~ Fatsa (sz.). 49. Tagyeratere: Togyeraterere ~ Sesu Tođ'eri (sz.). 50. Tagyera lábja: Togyera lábja ~ Pt'ičoru Tođ'eri (sz.). 51. Tagyera: Togyera ~ Tođ'era (e., k.). 52. Bércerdeje ~ Pădufeja B'irtsuluĭ (e.). 53. Bérc ~ B'irts (sz., k.). 54. Tagyerahígyya ~ Podu Tođ'eri (híd). 55. Tagyera-árka ~ Părău Tođ'eri (á.). 56. Tagyerafeneke ~ Fundu Tođ'eri (e.). 57. Bérctere ~ Šesu B'irtsuluĭ (sz.). 58. Alsórét ~ Rîturile d'in žos (sz., k.). 59. Beneteszegelettye: Benetesárka ~ Kornu Beñetsi (sz.).¹ 60. Kövespad ~ Pt'etrar (sz.). 61. Kövespadárka ~ Gropa Pt'etraruluĭ (á.). 62. Beneteverőfény ~ Fatsa Beñetsi (sz., e.). 63. Beneteteteje ~ Dîmbu Beñetsi (sz.). 64. Benete ~ Beñeta (sz.). 65. Benete megett ~ După Beñeta (sz.). 66. Szeretura ~ Sărătura (sz., k.). 67. Bádoki hegy ~ D'alu Badokuluĭ (l., e.). 68. Făžet (sz.). 69. Pojény ~ Pojeń (l.). A kideiek Benete névvel illetik, s ők is használják ezt a területet. 70. Szereturaárka ~ Părău Sărături (á.). 71. Dombok közt ~ Între dîmburi (sz.). Több kisebb halom közt fekvő terület. 72. Kővár ~ T'iuar (k.). 73. Kővár alatt ~ Su T'iuar (sz.). 74. Akasztófadombja ~ Dîmbu kăstăĭlor (sz.). 75. Kideji hegy ~ D'alu T'izi (e.). 76. Bádoki út ~ Kal'ea Badokuluĭ: Drumu Badokuluĭ. A tőszomszédos Bádokra vezet. 77. Tekenyős ~ T'ikeñeuš (sz.). 78. Mòjna: Mójna ~ Mojne (sz.). 79. Téglák ~ T'egle (sz.). Régebben itt téglát hánytak a cigányok. 80. Kideji út ~ Drumu T'izi. A tőszomszédos Kidébe vezet. 81. Betérőnél: Kotyitó ~ Kot'itaŭă (k.). 82. Natypatak ~ Val'ea (p.). 8.

¹ L. külön a *Benete* nevű település alatt mondottakat.

Pabdombja ~ Kõst'ea popi (e., sz.). 84. Demetèrgödre ~ Val'ea lui Dumitru (sz.). 85. Tilålmaskert ~ Gardu tsarini (sz.). 86. Zsidópojána ~ Poiana Židovului (sz., k.). 87. Gáborpojána ~ Poiana Gaborului: Poiana lui Gabor (l.). 88. Hirisódala ~ Kõst'ea lui Hiriš (sz.). 89. Fundatura ~ Fundåtura (sz., k., l.). 90. Pér ~ La peři (sz.). 91. Lapazsberegdombja ~ Dîmbu Lopožoeri (sz.). 92. Lapazsberek ~ Lopožberęa (sz., l.). 93. Tók ~ La tåuri (l.). 94. Szelezbirc: Szelezbrec (!) ~ Seležb'irts (e.). 95. Råduipojánája ~ Poiana Radului (k.). 96. Gojdåmpojána ~ Poiana lui Goıdan (k.). 97. Sumåjpojána ~ Poiana Őumaia. E helynév elõttagja alighanem a régebben itt birtokos Somai-, esetleg az ugyanitt birtokos Somogyi- és Somlyai-család nevét õrizte meg [vö. Kådár III, 281 kk.]. 98. Szårvaspojána ~ Poiana Sarvadi (k.). A közlök szerint egy Szarvadi nevü emberé volt. Ilyen nevü nemescsalád egyébként 1769-tõl kezdve valóban kimutatható e falu birtokosai közt [vö. Kådár III, 283 kk.]. 99. Bõlfospojána: Bõrsos pojána ~ Poiana lui Bolfoš (k., sz.) 100. Nånási pojána ~ Poiana Nånåšõji (k., e.). E helynév elõttagjában az 1653-tõl itten is birtokos Nånási-család nevét tartotta fenn [Kådár III, 285 kk.]. A Nånási család egykori itteni birtoklásáról ma is tudnak a falusiak. 101. Måzeristya ~ Måzårišt'e (k., sz., e.). Vadborsó terem benne. 102. Hurubatetõ ~ D'alu hrubelor (e.). 103. Vultur ~ Vultur (e.). Itt õskori maradványok kerültek elõ [Roska, Rep. 151]. 104. Hosszupojána ~ Poiana ęea lungå (k.). 105. Tåurele (k.). 106. Vulturszegelet ~ Kornu Vulturului (k.). 107. Gyuripojána ~ Poiana lui D'uri (k.,sz.) Tulajdonosáról nevezik így. 108. Prékuppojána ~ Poiana lui Prekup (k.). Precup nevü román család van a faluban. 109. Árkok kõszt ~ Intre påraie (k.). 110. Szeketura ~ Såkåturı (k.). 111. Tekeresej ~ T'ikåråšęia (sz.). 112. Láb ~ Lab (sz.). 113. Pogyëręj ~ Pod'erej (sz., e.) 114. Lukácsnégödre ~ Gropa Lukåčõji (sz.). 115. Magyarós ~ Aluńiš (e.). 116. Zsęjtõrka ~ Gura Žeıilor (sz.). 117. Zsęj ~ Žei (e., k.). 118. Aritom-féle ódal ~ Kõst'ea Aritońešt'ilor (e.). Ariton nevü román család van a faluban. 119. Szedërjes ~ La mure (k.). 120. Szenestõrka ~ Gura Kårbunıšt'e (sz., k.). 121. Kõblõsi híd ~ Podu Pıgliši. A Magyarakõblõs és Lõnapoklostelke felé vezetõ úton lévõ híd. 122. Domba (e.). 123. Pt'i-ęoru korbului (k.). 124. Hatårköz ~ Între hotarå (sz.). 125. A keresztnél ~ La kruęe (sz.). Az itt lévõ kereszttrõl kapta nevét. 126. Benete kõvecse ~ Pt'etrile Beńetsi (sz.). 127. Eklęzsija réttye ~ Kležiia popi (k.). A református egyházé. 128. Sånc ~ La šants (k.). 129. Szedèrjestetõ ~ D'asupra murelor (e.). 130. Vultur alatt ~ Su Vultur (k., l.). 131. Újfalusi út ~ Kal'ęa Uıfalåului. A Borsåújfalu felé vezetõ út neve. 132. Tufele roši (sz.). 133. Bércódal ~ Kõst'ea B'irtsului (sz.,k.). 134. Rıtaš (k.). 135. La nuk (sz., e.). 136. Zsęjészka ~ Doszu žeıilor

(e.). 137. Gomboskő ~ Pt'etrile Bumbuluj (sz.). 138. Beneteréttye ~ Rîtu Beñetsi (k.). 139. Podás ~ Podaš (sz.). 140. Fehérkút ~ Fîntîna ea albă (kút). 141. Csíkidombja ~ Dîmbu luĳ Čiki (e.). 1809-ben e faluban lévő birtokosok között Csike István, 1814-ben Czike Ferenc és 1837-ben a Csike-család szerepel [vö. Kádár III, 285]. Alighanem e családnévből alakult a mai helynév előtagja. 142. Fórasoknál ~ La izvora (e.). 143. Árkok köszt ~ Intre părăje (k.). 144. Pártypitava ~ Tău luĳ Part'ip (k.). 145. Furka părăuluj (e.). Két árok összefolyásánál lévő erdő. 146. Kutyániratványa ~ Țertăoĳu Kut'anuluj (k.). Ilyen nevű (Cutean) család volt a faluban. 147. Goroñiš (e.). 148. Kõrdospojána ~ Poĳana Kordošuluj (k.). 149. Kerpinyis ~ Kärpiniš (e.). 150. Törökiratvány ~ Țertăoĳu luĳ Tereĳ (k.). 151. Čunž (e.). 152. Bándi-pojána ~ Poĳana Bandi (k.) A falusiak szerint Bándi nevű család volt a faluban. Valóban már 1662-bõl említik itt e család két tagját; a falu részbirtokosai között ezután is 1804-ig kimutathatók a Bándiak [i. h. 283–4]. 153. Mesztecsiny ~ Mestečĳin (l.). A határ más pontján van még egy ugyanilyen nevű hely. L. elõbb a 26. számú helynevet. 154. Mesztecsinàjja ~ Su Mestečĳin (sz.). 155. Malamárok ~ Țazu mori [Gergely Béla gyűjt.]¹

MAGYARKÖBLÖS

1306, 1379: *Kublus* [Kádár IV, 450]². 1348: Michael filius Laurenii de *Kublus* [Dl. 26752/EM.]. 1470: poss. *Kewbles* [Dl. 27508/EM.]. 1395/1548: poss. *Kewbles*. Theke de *Kewblews* [Dl. 27441/EM.]. 1588–1589: *Keobleos* [Jakó, Dézsma 40]. 1589: *Keobleos: Keõbleõs* [JósHb. Fasc. III. No. 31–2]. 1639: *Magyar kõblõs* [OL. Km Com. Doboka D. 43]. 1650: *Kõblõs* [JósHb. Fasc. III. No. 7]. 1714, 1790, 1808, 1837: *Magyar Kõblõs* [i. h. Fasc. IV. No. 1. – OL. Erd. Fasc. XII. fasc. 15. M. Litr. 2. – Lipszky. – Hodor, Doboka megye esm. 608]. 1754: *M. Kõblõs* [Conscr. III, 74]. 1767: *Kõblõs* [Gr. Mikó lt. Reg. III. Fasc. XVII. 60]. 1818, 1854: *M. Kõblõs* [i. h. 329. – Hodor lev.]. 1831: *Magyar Kõblõs ~ Kubleschu* [ConsTrans.]. 1839: *Magyar-Kõblõs ~ Kublesu ungureszk* [Lenk]. 1841: *M. Kõblõs* [TT.]. 1877: *Magyar-Kõblõs ~ Kublesu* [ErdHnt.]. 1909, 1921: *Magyarkõblõs ~ Cubleşul ung. : Cubleşul-unguresc* [MoldTog. – MartIstr.]. 1942: *Magyarkõblõs: Kõblõs ~ Kubleş* [Gergely Béla gyűjt.].

1639: Az Felsõ Fordulon: Tõke hid teriben (sz.). Kõrtvélj aj kuttjánál (sz.). Pokol aj vermén (sz.). Pokol aj vermén alol (sz.).

¹ Közlõ: Dan Sándor (45) román nemzetiségű.

² Kádár i. h. forrásidézete téves, és így az eredetiben nem nézhettem utána a helységrnév ez elsõ előfordulási adatának.

Pokol aj vermén Borso szerb(en) (sz.). Borso szerb(en) az ut mellett (sz.). Jakab berke alatt (sz.). Also mikob(an) (sz.). Az Patak mellett (sz.). Az Földek lábójában. Also mikob(an) (sz.). Felső mikoban (sz.). Fitacz vermén ki az Fitacz kuttyára megjen le (sz.). Az cserés oldalban (sz.). az Toldalagi föld mellett az vas István Tava mellett alol az Patak mellett (sz.). Jakab berke árkanál (sz.). az Vas István Taván felljül az Toke Gaspar réte végénél (sz.). Kis ajb(an) (sz.). bőjte kuttyánál (sz.). az sajtos által megjen benne az kender Toban (sz.). az sajtos utban (sz.). Berke szilvája mellett egj nagj öreg hod föld (sz.). Az két csonka liget között (sz.). az berke Pataka mellett (sz.). az Fai Görgés végénél (sz.). Az Csonka liget alatt (sz.). Posa revinél (sz.). Szederjes új végénél (sz.). Posa Cserejére megjen véggel (k.). Tos bük előtt (k.). az halom körül (k.). Ózes büki alatt (k.). Az vész eres (?) eleiben van... irtovány felül az erdő (a szomszédja) (k.). Vész eres elein Tos bük előtt az Rekettyesnél (k.). Zobor¹ kutánál az halom alatt (sz.). az Pap széna füve felett biro fogásánál (k.). az Rosas haton egj darab irtovány (k.). Rosas hát oldalán (k.). Verebes új vermén... szanto volt most kaszáló (k.). Verebes ajban (k.). az hegy megett az Csehi ut mellett (k.). az Mate Tamásé végiben egj felől (szomszédja) az erdő (k.). az Kis Andrásé végiben az Cserés Nagj oldalban az Csehi ut mellett (k.). Emező csereje alatt egj föld szinte az erdő alatt (k.). Törvény Dombnál (sz.). Sarulyka háton (sz.). Emező megett (sz.). Emező megett Farkas lyukra megje(n) (sz.). Emező árkanál... alol az árok (szomszédjában) (sz.). Emező arka mellett (sz.). Kabola Pataka mellett... alol a patak (szomszédjában) (k.). Kabola kuton felljül (sz.). Szent Miklosban (sz.). Dank sárkalattyánál (sz.). Az berek alatt (sz.). Posa vágásánál (sz.). – Also Fordulo Poklostelke felé: az Kis réten belől az két patak között (sz.). Az Simon Gjörgj kertin kívül az uton felljül (sz.). Nagj vapaban az Vitalyos An alén felljül (sz.). Nagy Vapában (sz.). az Füz kut árka mellett (sz.). az Nyérges (?) szőleje alatt (sz.). az Csák Csereje alatt (sz.). Erős székiben (sz.). Lencsés aj verménél (sz.). Lencse réte mellett... az Patak mellett (sz.). Lencsés ajban (sz.). Boroszlo retin (sz.). Boroszlob(an) (sz.). Az Hoszszu Bereken (sz.). az To mellett az föld lábójánál (sz.). a Csorgo kut árkanál (sz.). Rigo telek homlokán (sz.). Rigo telken alol (sz.). Tikos árokja mellett (sz.). Tikos árokján inét az térb(en) (sz.). Tikos retiben az Patak mellett (k.). Pupos hegye alatt (sz.). Pupos hegy njaknál (sz.). Rigo Telekban (sz.). Az

¹ Ugyanez a forrás itt *Zobor Istvánt* és *Mártont* birtokosként említi.

berek alatt (sz.) [OL. Km. Com. Doboka. D. 43].¹ – 1754: az also határban: A' Kendi Völgyön a' Csatornára mégyen véggel (sz.). – A' Dán alatt a füz kúton felyül (sz.). A' Tógáton alol (sz.). – A' Felső Forduloban: A' Borsoszerben (sz.). A' Tiba pataka mellett (sz.). A' Nagy Szénafüven (k.). (ugyan) azon Szénafüvön felyül a' Valkói völgyén (k.) [Conscr. III, 74].² – 1790: az Völcz felől valo forduloban vagyon egy láb szánto föld, mellyet közönségesen mostis Gílányi labjának hivunk...³ [OL. Erd. Fisc. XII. fasc. 15. M. Libr. 2]. – 1767: A Felső Fordulo Határban: A Berke (sz.). A Két Kerek Erdő között (sz.). A Kis Szénafü torkában (k.). A Nagy Szénafüben (k.). – Az Alsó Forduló Határban: A Követsesbe (sz.) [Gr. Mikó lt. Conscr. Bonorum C. J. Rhédei 642].⁴ – 1775: A Felső Forduloba: A Csorgoba (sz.). A Tibába (sz.). A Berkébe (sz.). A Kis Szénafü torkába (sz., k.). A Pogyeréjon (sz.). A Farkas Jukba (sz., k.). Az Izvorok Völgyin (sz.). A Falu Végin a' P. Csehi ut mellett (sz.). A Domba(!) alatt (sz.). A Körtvély ályba⁵ (sz., k.). A Pakulár hágoba (sz.). A Gyümölcösbe (sz.). A Budosi Völgybe a Forásnál (k.). A Budosi Völgyen a' Kesejbe (k.). Lá Kasztá Cserbuluj (sz.). A Borso Szerbe (sz.). A P. Csehi utnál (sz.). Lá Parou Nyikului (k.). In Vályá Izvarelor (k.). La Vadalmáje (sz.). A Völtsi Patakon (k.). A Határ Szélbe (k.). Az Also Mikoba (sz.). Pe Pogyeréj (sz.). Az Izvora Patakán (sz.). A Kö Kutnál (sz.). Az Izvora Völgyin (k.). A Kerek Erdőben Iratvány (k.). In Mikave (sz.). A Farkas utnál (sz.). A Farkas utan belől (sz.). A Bosa hegyen (sz.). A Dersei utnál (sz.). A Kendi Völgyön a' Butsumba (sz.). A tulso Retunda alatt (sz.). Az èh mezőn (sz.). A Rutunda alatt (sz.). Lá lutu oláruluj (sz.). A Berke torkába (sz.). A Budosi völgyön a' Mikoba (sz.). A Mikoba (sz.). A Voltsi (! Völtsi) Pallonál (sz.). A Rosz Palloknál (sz.). A Falu also végin (sz.). Lá Dimbu Beszeritsi (sz.). A Bika völgyin (k.). A Nyikuláj Pojánájaba (k.). A Rosz pataknál (k.). A Tulso Mikoba a' határszélbe (sz.). A Csonka Ligetbe (sz.). A Kurmaturában (sz.). Dupe Gyálu Beszeritsi (sz.). In Tyurtyulyág (sz.). A Fazakos Verminél

¹ E forrás helyneveit hiányosan és sajtóhibákkal telve közli Kádár IV, 469 is.

² A vallatásos birtokösszeírás tanúi: Butuza Jonutz (65), Vontsa Grigor (70), Goron Grigor (60), Dobos Szimion (60), Marosán Mihály (62), Miron Ursz (45) és Joannes Sütő (45).

³ E részlet a Gilányi-örökség ügyében végzett vallatásból való.

⁴ A vallatásos birtokösszeírás tanúi. Alexander Pataki de Saros Patak (49), Ladislaus Kolosvári de Dés (43), Sigismundus Kálai de M. Köblös (45), Dobos Szimion (60), Gora Gligor (80), Lukáts Vonu (50), Nemes Togyer (70), Marosán Péter (70) és Butze Vonutz (80).

⁵ Ugyanabban a forrásban alább e tag *alyba* alakban is.

(sz.). A Rotunda alatt (sz.). A Rotunda között (sz.). A Domb közbe (k.). A Rotunda oldalba (sz.). A Palotán (sz.). A Rosz Ároknál (sz.). A Dantjus (? Duntyus ?) alatt (sz.). Az Igritzi Kutnál (sz.). A Körtvély ály tetején (sz.). – Az Also Forduloba: A Lo Kertbe (sz.). In fátzá Sijilor (sz.). A Puszta Szőlöbe (sz.). A Kendi Völgybe (sz.). La Meregyus (sz.). A Csatornánál (sz.). A Peter árkánál (sz.). A Tsi-kos teribe (sz.). A Kereszten alol (sz.). La Kályá Vojilor (I sz.). Lá Vádutz (ke.). A Dersei utnál (sz.). A Tó Gátnál (sz.). A Malomnál (ke.). A Boroszloba Iratvány (k.). A Határ szélbe (sz., k.). A Peter Kuttyánál (sz.). A Stubéj oldalán (sz.). A Követsessen (sz.). A Kereszt alatt (sz.). A Gáton alol (sz.). A Styubéjba (sz.). A Pojény alatt (sz.). A Kendi Völgyön a' Butsumba (sz.). A Körtvélyesbe (sz.). A Keresztnél (sz.). A Déllöbe (sz.). Az oltaványba (sz.) A Domba alatt (sz.). A Betskiné Vápáján lejül (k.). A Kendi Völgybe (k.). A Palatába (k.). A Poklostelki határ szélbe (sz.). A Pupos hegy alatt (sz.). A Domb allyába (sz.). In Ptyetrár (sz.). A Hidnál (k.). A Boroszloba (k.). A Falu végin (k.). A Puszta Szőlök alatt (sz.). A Dersei ut mellett (sz.). Lá Tagyerá (k.). In Rit (sz.). A Dersei Ösvény-nél (sz.). A Pojény alatt (sz.). A Nagy Boroszloba (sz.). A Csubéjba (! sz.). A Pojánába (sz.). – az Also Falu végin a' Körtvély fánál (sessio). La fintina Igritzi (sz.). La Mnyikove (sz.). La Ritu Vadalméji. A Tilos Teribe (sz.). Völtsi uttza. – A Nagy Széna fűbe Derse felől (k.). A P. Cseh Bértzin (k.). A Kis Szénafűbe a' Tos bük elején (k.). A Nagy Keselybe (k.). a Zepogyán (k.). a Budos felé Nyulo Uttzába (gyü., sessio.) In Csehe Bértz (k.). A' Budosi Völgybe a' Kesejbe (k.). A Kis Szénafűbe Iratvány (k.). a' P. Cseh felé Nyulo Uttzán (gyü., sessio). A Budosi Völgybe (e.). A Kerek Erdöbe (e.). A Domba (!) alatt (e.). – A Bosa n. hegybe igen nagy szép gyümölcsös Gyepűvel körül véve [A kvári ref. koll. It. Som-bori gyűjt.] – 1818: a' Tsorgo kövi hegyb(en) (szö.). a' Felső Fordulob(an) a' Bujdosi völgybe az Ujj fogás nevű kaszállojának Igritzi oldalra fel rugo vége. a' Tsorgo kövi hegyb(en) lévő... szőlő tetején erdő hely név alatt bokros szakadásos hely. a' pupos hegybeli erdő és erdő hely [Mikó It. Reg. III. Fasc. XVIII. 329]. – 1835: Felső fordulóban: Az oláh Templomnál (sz.). Gilányi láb (sz.). – Alsó fordulóban: Styubej (sz.). a Patak. A Malomnál (köves föld). Ekk(lési)a erdeje. Somai, Rettegi és a' Detsei Tábla [MNY. XXVIII, 250 és kny. ETF. 50. sz. 11]. – 1841; a Felső Forduloban a Valdamája nevű helyen (sz.). – az Also Fordulob(an) a Kendi akasztófánál (sz.) [TT.]. – 1842: Felső fordulóban: Gilányi Láb (sz.). Az oláh Templomnál. Bujdosi völgyön a' Puturaszan (k.). Nagy Szénafű. – Alsó fordulóban: Styubéj (sz.). A To Gátnál (sz., k.) [MNY.

XXVIII, 250 és kny. ETF. 50. sz. 11]. – 1854: Kaszálók: az falu felső végibe kerítésbe levő Tanorok (k.). also forduloba a' malom rétyibe (k.). az Bujdosi Völgyen az új fogásba (k.). Nagy erdőbe rugo Bogdán tábla (k.). a' Nagy erdő felső szegeletyinéél – a' volt ökrök birták volt (k.). a' Nagy szénafübe Bogdán tábla (k.). – Felső forduloba: Domba alatt (k.). a' mezeristya szántó föld alyába (k.). az O. Templom dombja mellett (k.). a' Csankába az patak mellett (k.). a' Berkébe (k.). a' kis szénafübe (k.). Vadalmája rétyibe (k.). a mazaristyába (sz.). az kő kutnál (sz.). az után felyül lévő palagba hagyott föld és felyebb a' Curialisták földjei között (sz.). a' kőkut gödribe (sz.). a' templom dombja háta megett (sz.). az Csonkába (sz.). az Völtsi völgy északába (sz.). az Pakulár hágonál (sz.). az Vadalmája verőfényibe (sz.). a Tyikába (? Tyibába ?) (sz.). Tyikár kertye mellett (sz.). – Also Forduloba: Pataki gödribe vagy lo kertbe (sz.). a' Szöllőbe rugo föld (sz.). Lajos Czigány háza melletti föld (sz.). Pusztá szöllőbeli (sz.). az falu végén a' szakadásba rugo Kálai föld (sz.). az also követses (sz.). also Követsesbe az Bogdán táblába (sz.). La Berkurj (sz.). az Tagyerába (sz.). La Csetérnye (sz.). a' Pupar (?) hegy alatti Somai rész (sz.). Felső Követsesben a' forrás mellett (sz.). az Határ közbe után felyül és aloll (sz.). a' Pojénakba (sz.). a' Cseret (sz.). az felső hidan aloll lévő rét (k.). az also hidan felyül lévő kenderes (k.). az hidan aloll (k.). a' régi malom rétyibe (k.). a' Cseresbe és pojényakba (k.). a' Felső követsesbe (k.). a' Prunyorba a szakadásaknál (k.). – a' Tyortyulagba (sz.). a' Pojánánál az Curialista részén kívül (sz.) a' Butsumba (sz.). Panyul völgyibe az réten felyül (sz.). az erdeje (!) szélén la Pojana (k.) [Hodor lev.]. – 1860: Nagy Szénafü (e.). Pe Betkuri (k.).¹ La Pojény (e.). Kis Boroszló (sz., k.). Bujdosi völgy (k.). Puntye Fele uluj és Pogyeri (sz.) [MNy. XXVIII, 250 és kny. ETF. 50. sz. 11]. – 1871: Torkolat (sz., k.). Fecskefarku szántó. Kopárnyil melletti tábla. Az ergés tábla. Ergén belőlli lejáró. Hurka v. Hurkák. Kövecses. Gátra menő. Tul a vizen. Az Aron melletti kert (i. h.). – 1899: bujdosi völgy. Szoross oldal. Tőki oldal, rozsa hegy. Harmas Domb. kis és nagy boroszló. kövecses (r. piétrár). Palota. Szénafü Berke. Csonka. Domha (!) oldal. Pogyerej. Dánköz. Retegi Rét. Becskey gödre. Patak gödre [MNMúz. Népr. Oszt, Semayer gyűjt.].² – 1917: Berkut. Nagy boroszló. Kis boroszló. Bucsum. Pusztá szőlő. Csorgó. Toóki oldal. Bujdosi völgy. Tyurtyulág. Berek. Puntya fel-

¹ Nyilván elírás *Berkuri* helyett.

² Kádár IV, 469 is közöl helynévanyagot jobbára átírt alakban az 1455, 1631, 1639, 1641, 1654, 1864 és 1898 évből.

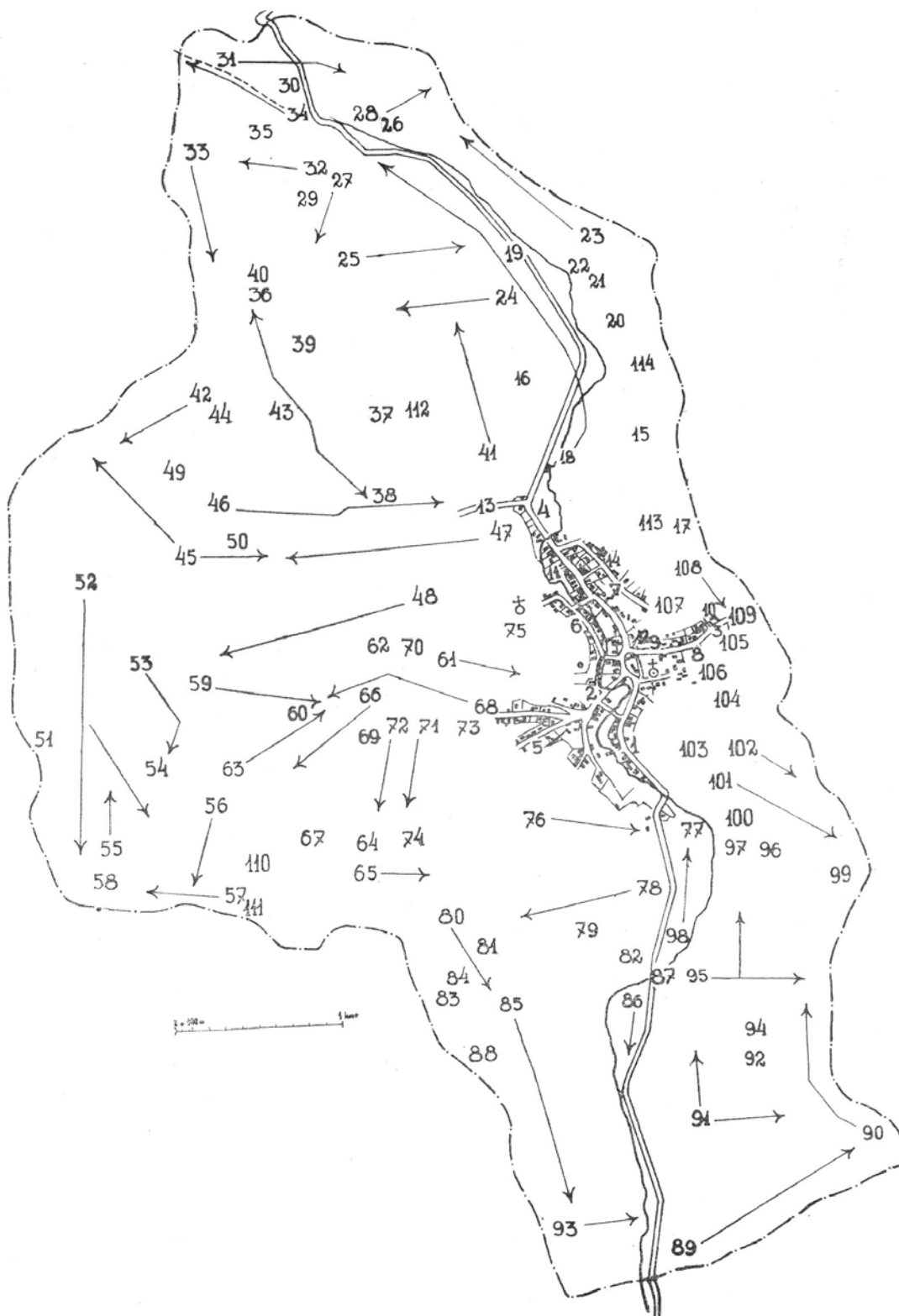
csului.¹ Kis Szénafű. Nagy Szénafű. fürdönél. Kókut gödre. Rotunda. Doszu jelesuluj.² Izvora. Mezeristye [Telekkönyvi vázl.]. – 1942: 1. Nagy-ucca ~ Ulitsa mare (u.). 2. Izvari-ucca ~ Ulitsa izvoraskă (u.). 3. Magyar-ucca ~ Pă părău (u.). 4. Alsó-ucca ~ Ulitsa d'in žos: Drumu kătă Pîgliša. A Poklostelke felé vezető utca neve. 5. Do nba-ucca ~ Ulitsa Dombi (u.). 6. Kírmozsa-ucca ~ Ulitsa kírmožaskă (u.). 7. Mulató-ucca ~ Mulatău (u.). Régen állítólag zenészek laktak itt; neve a falusiak vélekedése szerint innen származik. 8. Csörgő ~ Čurgău (kút). 9. Beresty ~ Bărăšt' 10. Ālsókút: Fēlsőkút ~ Fîntîna d'in žos: Fîntîna d'in sus (kút.)¹. 11. Fejérkút ~ Alba. 12. Sztrázsa ~ Straža. 13. Völcsi-ucca ~ Ulitsa İelčuluĭ (u.). A tőszomszédos Völcs felé vezet. 14. Buna (kút). 15. Nagymikó ~ Mńikaġa (sz.). 16. Pakulárhágó ~ Păkurarhagău (sz.). 17. Ploptyis ~ Plopt'iš (sz.). 18. Bujdosi vögy ~ Val'ęa Budušuġuĭ. A tőszomszédos Bujdos felé esik. 19. Būdosi vögy úttya ~ Drumu Văġi Budušuġuĭ (út). 20. Szárvasódal ~ Kōsta čerbuluĭ (sz.). 21. Kasztya ~ Kōsta (sz.). 22. Igriceji kút ~ Fîntîna Igritsieĭ. A tőszomszédos Kisigrice felé esik. 23. Igriceji ódalok ~ Kōsta Igritsieĭ (e., l.). A határnak Kisigrice felé eső része. 24. Mikula-árok ~ Părău N'ikuli (k., e.). 25. Cíkluj ~ Tsíkloĭ (e.). 26. Ālsókesej ~ T'iseġu d'in žos: Kišeġu d'in žos (k., e., sz.). 27. Gödör ~ Gropa (l., e.). 28. Fēlsókesej ~ T'iseġu d'in sus: Kišeġu d'in sus (sz., k., e.). 29. Ladányi tója ~ Tău Lădănoġi (tó). 30. Puturasza ~ Puturoša (kút). 31. Bujdosi hegy ~ D'alu Budušuġuĭ (e., sz.). 32. Zsidóvája ~ Židovaġa (e.). 33. Dumbráva ~ Dumbrava (e.). 34. Lunkuca ~ Lunkutsa (sz.). 35. Zsidóvája árka ~ Părău Židovăĭ (e., k.). 36. Bërke ~ Bęrt'a (sz., k., e.). 37. Pomńi Bęrt'i (l.). 38. Bërke árka ~ Părău Bęrt'i (á.). 39. Bërke kútya ~ Fîntîna Bęrt'i (kút). 40. Bërkefenék ~ Fundu Bęrt'i (k., sz.). 41. Tyurtyulág ~ T'urt'ul'ęag (l.). 42. Puńt'a İelčuluĭ (e.). 43. Csonka ~ Čonka (e.). 44. Gyilányi láb ~ Labu D'ilańi (sz.). A falusiak szerint jelenlegi tulajdonosából nevezték el. Ez állítással szemben l. az 1790-i adatot. E helynév tehát régebbi eredetű. A Gilányi-család birtoklása különben már 1650-től kimutatható [Kádár IV, 457 kk.]. E határrészben egyébkén rézkori cserepeket találtak [Roska, Rep. 152]. 45. Kisszénafű ~ Fînatsele mič (k., sz., l.). 46. Völcsi vögy ~ Val'ęa İelčuluĭ (k.). A tőszomszédos Völcs felé esik. 47. Doszűj ~ Dosu İelčuluĭ (sz.). 48. Retunda ~ Rătunda (e.). 49. Eklézsija-ërdeje ~ Păduřea kležieĭ (e.). 50. Kisszénafűji kút ~ Fîntîna Fînatseġor mič (kút). 51. Rîpa galbenă (tkl., l.). 52. Natyszénafű ~ Fînatsele marĭ (l., sz., e., k.). 53. Kolozsi gödre ~

¹⁻² Mindkettő nyilván *Jelcsuluj* helyett. L. alább az 1942-ös helynevek közül a 13, 42 és 47. számút.

Gropa luĭ Koloži (sz., e.). 54. Valkó ~ Valkäu (sz.). 55. Požeräturi (e.). 56. Vágásódala ~ Košta Oagašuluĭ (l.). 57. Pányavögye ~ Val'ëa Pañelor (sz.). 58. Zápogya ~ Zápod'a (sz., e.). 59. Kőkúdgödre ~ Gropa fîntîni (sz., e.). Itt kelta cserepeket találtak [Roska, Rep. 152]. 60. Kőkút ~ Fîntîna d'in Gropa fîntîni (kút). 61. Pod'rej (sz.). 62. Fatsa Rätunzi (sz.). 63. Lunka (sz.). 64. Rupturĭ (l.). 65. Domba (l.). 66. Palota ~ Pălut'e (sz.). Itt régen a falusiak szerint házak, templom és kolostor voltak. A református egyház 1790-ből való kelyhét állítólag itt találták.¹ 67. Dánköz ~ Dañt'uz (sz.). 68. Izvari-vögy ~ Val'ëa Izvořelor (sz., k.). 69. Palotahegy ~ D'alu päl'utelor (p.). 70. Rätunda-árka ~ Părău Rätunzi (á.). 71. Măzăristya ~ Măzărišt'e (sz.). A hagyomány a régi községet e határrészbe helyezi [Kádár IV. 450, 469. – Roska, Rep. 153]. 72. Măzăristya-árka ~ Părău Măzărišt'ilor (sz.). 73. Kal'ëa Čehuluĭ (sz.). 74. Buzáné táblája ~ Tabla Bužeñi (sz.). 75. Templomdombja ~ D'alu besëfiči (sz.). 76. Doszuj ~ Dosu. Két ilyen nevű határrész van. 77. Brányistya ~ Brañišt'a (k.). 78. Csatorna árka ~ Părău Čet'erñi (l., sz.). 79. Kövecses ~ Pt'etrar (sz.). 80. Pruñišor (l.). 81. Pinytyikán ódala ~ Košta Piñt'ikanuluĭ (l.). 82. Becski-rét ~ Rĭtu Bešt'i (k., sz.). Egy Becski nevű birtokosé volt. A Becsky-család tagjai már 1640-től e falu részbirtokosaiként említetnek [Kádár IV, 457 kk.]. 83. Tagyera ~ Tođ'era (e.). 84. Tagyera-kúttya ~ Fîntîna Tođ'eri (kút). 85. Malomódal ~ Košta mori (l.). 86. Malomrét ~ Rĭtu mori (sz., k.). 87. Becski híggya ~ Podu Bešt'i. A Becski-rétnél [82] lévő híd. 88. Puposhegye ~ Popošed'. 89. Pojényárka ~ Părău Pojeñi (l.). 90. Pojény ~ Pojeñ (sz.). 91. Szimjonázsgödre ~ Gropa luĭ Simjonaš (á.). 92. Gura drakuluĭ ~ Kasa d'e pt'atră (tkl.). A szájhagyomány szerint innen folyosó vezetett a magyarszarvaskendi várba. Ezt a kétes értékű hagyományt Kádár IV, 469 is említi. Szerinte „ide [t. i. Magyarköblösre] vezetett ki a szarvaskendi várból az alagut, mely jelenleg össze van omolva.” 93. Bérc ~ Bd'ilts (e.). 94. Moráñaska (e.). 95. Nagyburuzló ~ Bruzlău (l., sz.). Itt a falusiak szerint régen település volt. 96. Kizsburuzló ~ Bruzlău m'ik (l., sz.). 97. Hòrgos ~ Horgoš (sz.). 98. Hosszurét ~ Rĭtu lung (k.). 99. Pt'atră (l.). 100. Szeretura ~ Sărătura (l.). 101. Kendivögy ~ Val'ëa Këndruluĭ (l.). Itt rézkori leleteket találtak [Roska, Rep. 152]. 102. Bucsum ~ Bučum (l.). 103. Pusztaszöllő ~ Žiĭile pusti (l., sz.).² 104. Hármazsdomb ~ Între dîmburĭ (l.). 105. Pataki-gödre ~ Gropa luĭ Pataki (l., sz.). 106. Csörgödomb ~ Dîmbu čurgăuluĭ (sz.). 107.

¹ Más forrás szerint egy, a református egyház tulajdonában lévő kelyhet a Mezeristyében találtak [Kádár IV, 469].

² A *Puszta szőlők alatt* határrészben rézkori telep maradványaira akadtak [Roska, Rep. 153].

Magyarköblös helynévtérképe

A Dobokai völgy e legnagyobb, 4070 kat. holdas határú községének területén keresendő a középkorban eltűnt Berek-, Fikács-, Pós-, Rigó- és Tibatelke, valamint Boroszló és Palota településének helye. E külön címszók alatt tárgyalt települések közül némelyik közelebből is meghatározható.

Grózagödre ~ Gropa Grozi. Egy Groza nevű emberé volt. 108. Szőlőhegy ~ D'alu žijelor (szö., gyü., l.). 109. Ąsótöki-út ~ Drumu T'okuluđ d'in žos. A tőszomszédos Alsótökre vezető út. 110. Feredő ~ Fered'eü (kút). 111. Sátánkút ~ Fíntfina Šatan (kút). Itt fogták meg az erdei leányt úgy, hogy a kúthoz egy fél pár csizmát tettek és az erdei leány mindkét lábát a félcsizmába dugta. Mások szerint az erdei leány ma is minden este megjelenik; aki meglátja, kővé válik. 112. Tyiba ~ T'iba (l.). 113. Vadálmák ~ Vādālmaja (sz.). 114. Kis-mikó ~ Mńikaŷa (sz.) [Gergely Béla gyűjt.].¹

*Mikesteleke

1314: *Mykustelege* [Kádár V, 176]. 1320: *Mikesteleke* [uo.]. 1357: *Mykus* [uo.]. 1401: *quasdam terrarum particulas Mykes et Sarospathak vocatas in comitatu Doboka existentes ad possessionem Zenthkatharen(!) pertinentes* [Dl. 27475/EM.].

Mint a fennebb idézett oklevélszövegből látható, ezt a XIV. században felbukkanó települést 1401-ben már mint Szentkatolnához tartozó földrészt említik. Mivel Szentkatolna is az újkorban mint *praedium* jó ideig Páncélcsehhez tartozott, valószínű, hogy e település is a páncélcsehi határba olvadt bele. Itt ugyanis a XVIII. század elejétől ilyen helyeket említene: 1709: *Műkös oldal*. 1732: *Műkös Fő. Műkös Pataka*. 1736: *A Mikes felé való fordulo*. 1754: *Mikes pataka*. 1835: *Műkös pataka*. 1846: *Műkös*. 1860: *Műkös völgy*. 1899: *Mikes*. 1942-ben meg a helyszíni gyűjtés alkalmával a *Műkös: Műkkös ~ M'ikuš* helynév és a többi, családjába tartozó helynév (*Műkös feneke, -dombja, tőrka*) jelzette terület közvetlenül a szentkatolnadornai határ szélén helyezkedik el [L. alább Páncélcseh helynévi adatai között]. Az eltűnt településnek tehát valahol, a páncélcsehi határnak eme részén kellett lennie. Így lehet az, hogy a XIV-XV. századi források hol Páncélcsehhez, hol meg a tőszomszédos Szentkatolnához tartozónak említik [vö. még Kádár V, 176].

*Palota

1320-ban a dobokamegyei Szentkatolnával együtt többek között az azóta szintén eltűnt Berke-, Fikács-, Rigó- és Tibatelke, valamint Boroszló társaságában említenek egy *Palata* nevű birtokot, illetőleg települést (*possessio*) is [Kádár V, 404, VII, 151]. Utoljára önállóan

¹ A fentiekén kívül az idevaló születésű Roska Márton őskori lelőhelyként még a következő határrészekről emlékezik meg: *Kendikő, Intre hotară, Csatorna árka* [vö. Roska, Rep. 152-3]. Ezeket azonban a helyszínen gyűjtő Gergely, sajnos, nem jegyezte fel.

Csobánka, Semesnye (Kilsescemesnye), Völcs, Zálha meg más eltűnt vagy nem azonosítható településsel együtt fordul elő [Dl. 28066/EM.]. Úgy látszik, hogy önállóságának megszűnése után Magyarköblös határába olvadt bele. Ez utóbbi helyen ugyanis később (1631, 1775, 1898) egy ilyennevű határrészt említenek [i. h. IV, 469, V, 404 és fennebb Magyarköblös helynevei között]. Minthogy a magyarköblösi határban 1942-ben a helyszíni gyűjtés alkalmával is előkerült egy *Palota ~ Palut'e* meg egy *Palotahegy ~ D'alu pälut'elor* helynév [l. fennebb], a legnagyobb valószínűséggel állítható, hogy a XIV. századi Palota helyét Magyarköblös határán belül a jelzett helyek tájékán kell keresnünk.

PÁNCELCESEH

1314, 1356: *Ceh* [Kádár V, 382]. 1299: Johannes de *Chechy* [Dl. 27445/EM.]. 1460: Petrus Panczel de *Cech* [Dl. 27319/EM.]. 1456, 1462, 1474: poss. *Ceh* [Dl. 27322/EM., 27483/EM., 28863/EM.]. 1475: poss. *Cehy* [Dl. 27358/EM.]. 1547: *Chye* [Kádár V, 38].¹ 1588-89 : *Panczell Czyeh* [Jakó, Dézsma 40]. 1597: *Panczel czeh* [JosHb. Fasc. III. No. 39]. 1598: *Panczelcheh: Panczelchieh* [i. h. 40-1]. 1642: *Pancselczeh* [MúzRhédei]. 1721: *Panczél Cseh* [Kádár V, 382]. 1722: *Panticzel* [Br. Szentkereszthy lt.]. 1732, 1764, 1771: *Pánczél Cseh* [Bf. I.]. 1744: *Pancselcseh: Pan Csel cseh* [Henter lt. Tisztartói számadás]. 1754: *Pántzélcseh* [Conscr. III, 70]. 1764: *Pántzél Cseh* [Bf. I.]. 1808: *Panczélcseh ~ Pancsicsó* [Lipszky]. 1831: *Pántzél Cseh ~ Pantsetsou* [ConsTrans.]. 1837: *Panczélcseh ~ Pancsicsou* [Hodor, Doboka megye esm. 542]. 1839: *Pántzél-Tseh: Pántzel-Tsek ~ Pantyitso* [Lenk]. 1846: *Pántzélcseh* [Kidei lev.]. 1877: *Panczélcseh ~ Panticeu: Pantyicsó* [Dvorzsák, Hnt. 622]. 1899: *Pánczélcseh ~ Pantyicso* [ErdHn .]. 1909, 1921: *Pánczélcseh ~ Panticeu* [MoldTog. – MartIstr.] 1942: *Pánczélcse ~ Pančičeu: Pančit'eu* [Gergely Béla gyűjt.]²

1462: terra Sarmastelke, terra Sarmastheleke [Dl. 27322/EM.]. – 1474: ...quendam locum lutosum vulgo Zeekfew vocatum... in valle inter ipsas possessiones Kerezthwr et Ceh existenti supra quendam montem Kerekdomb appellatum penes fluvium pathak [Dl. 28863/EM.]. – 1642: az Utt hoszaban az Dersey ut mellet (sz.). Jacobosban (sz.). Hidegh kut előtt (r.) egy felől az patak, mas felol az erdő (szomszédtságában). Hoszu Ayban az szolo alatt (sz.). Kis

¹ Az ugyanez évből ugyane forrásból való másik adat (*Pánczélcseh*) nyilvánvalóan áfirt, a *Páncél-* előtag ebben fordul elő első ízben.

² 1941–42-ben a közeli kolozsmegyei Bádokon a magyar népnyelvben e község nevének *Pánytyicse*, Kidén pedig *Páncicse* alakját is lejegyeztem.

Csere oldalon (sz.). az Kis csere niakanal egý szánto föld de most erdo vette fel. Szarkasban az Veremben (sz.). Kõuetses Aýban Csicsial meget (sz.). Akazto Domban (sz.). Kõ Hatar vermin alol (sz.). Hagymas retiben (k.) egy felol... a patak (szomszédtságában). Cseresben (sz.). Ketes Danyan tele kuttian felwl (sz.). Szóld aý főben (sz.). Beder Aýban (sz.). Szilos Berekben (r.) minden felol az erdő (szomszédtságában). Mely Bwk Kutiusajaban (r.). Csicseleben (sz.) (szomszedja) egy felól... az csere. Elo volgyben Parlagh rét. Negiedik volgyben (szomszedja)... egý felol az erdo. Nagý volgyben Parlagh (k.)... (szomszedja) egy felol... az erdo. Kis volgyben egý kis Parlagh [MúzRhédei]. – 1709: az Also forduloban Szenkatolnai Völgyb(en) Száraz Patak között fen az Darvas tonál (k.)... mely az erdő között vagjon. az Mükös oldalon (sz.)... vicinussa... ab una az erdő. az Ur kutyánál (sz.). Bederalyban (sz.). – az felső fordulob(an): az Hansas odalon (sz.). Kõblös ájban (sz.) [Bf. I.]. – 1730: a Pallo veginel [Bf. I.]. – 1730/XIX. század: az Völts felé járo Uttzának mező felől valo végén az Malom árka mellett [TT.]. – 1732: Felső fordulóban¹: Az Kereszturi Hídon tul (sz.). Az Aranyos oldalon (sz.). A Tér Szakasztóban (sz.). Az Kis Jakabosban (sz.). Az Kõblösi ut mellett (sz.). Az Szarkás ajjaban (sz.). Az Nagj Jakabosban (sz.). Az Hansas oldalban (sz.). Az Csorgo mellet (sz.). Az Hoszszu ájban (sz.). Az Kõves áj faron (sz.). Az Szarkás tetõn (sz.). az Akasztó fa Dombon (sz.). Az Karoljosen (sz.). A Kereszturi határszélben az akasztó fa Domb mellett (sz.). Az Kõves Áj faron (sz.). Az Szarkás tetõn (sz.). A Szarkás allyában (sz.). Az Hoszszu áj főben (sz.). Az Szarkás oldalon (sz.). Az Kõblös Áj Völgyben a bik alat (sz.). Az Hoszszu Ájban (sz.). A Nyires tetõn a Sej faron (sz.). – Észak felé valo Forduló: A Kerek v. Kerék lábban a Nyires alatt (sz.). A Mogyoros kuton alol a Patak mellett (sz.). A hegyes oldalon a Verõ fényen (sz.). A nagy Völgy oldalon Szotelke felé (sz.). A nagy Nõ búkiben (sz.). A Páprádos alatt (sz.). A Sejben járo ösvény. A Sejben a Verõ fényben (sz.). Az hegyes alatt. Az Telek lábban (sz.). Az Zöld ájban (sz.). Az Mükös Fõben (sz.). Az Sejkben az Verõfényen (sz.). Mogyoros kuton alol az Patak mellett (sz.). Az Szaraz Patak(an) (irt.). Az Kerek Domb alatt (sz.). Az kerek erdő alatt (sz.). Az Nyires tetõn az Sej faron (sz.). Az Telek lábban (sz.). Az Telek kuttyán (sz.). az Szilasb(an) (sz.). Kolosvári ut. Az Nagj völgy oldalon (sz.). Nagy nõ Búki ali(as) Kabós völgyében (sz.). – Az Mindenkori Tilalmas rétek: Az Nagj rétbén. Az Hoszu Irotványban. Az Kerek Irotványb(an). Az Malom

¹ Ugyanabban a forrásban másutt a fordulót *Dél felől való forduló* néven említik.

árka és az Patak között. Az Hagymás réth mellett. Az Száraz Patak torkában. Az Vdvarház alatt az Tó gáton felyül. – Az Esztendönként változó rétek: Az Szurdokáb(an). Az Vajda Tó helyb(en). Az Mogjorós kuton felyül. Az Paprádos allyában. Az Karolyosban. Az Sejk Pataka mellet. A Műkős Pataka mellett [Bf. I.]. – 1736: A Mikes felé valo fordulóban: A Kerek erdő alatt (sz.). A Sósnál (sz.). A Kabós völgyiben (sz.). A Kabós völgye előtt (sz.). A Szirosban (! sz.). A zöld ágb(an) (sz.). A nyires alatt... a Vajda Tójára jár véggel (sz.). Galamb szurdokáb(an) (sz.). Galamb szurdikb(an) (sz.). A magyarós kúton felyül (sz.). A szállás domb alatt Juonison kívül (sz.). A Telek-láb kútyán felyül (sz.). Selyben az oldalban (sz.). A Nyires tetön (sz.). a Telek láb Útlya mellett (sz.). – A Völcs felé valo fordulóban: A Karúlyos előtt (sz.). Az Aranyosdal (!) alatt (sz.). Az akasztó domb alatt (sz.). A Nagy Jakobosban (sz.). A Szöllő alatt (sz.). A Hoszszu alyb(an) a csorgónál (sz.). A Kis csere tetön (sz.). A szarkás alatt (sz.). A Csere tetön belől (sz.). A Köves alyb(an) (sz.). A Viszerésb(en) (! sz.). – A Darvas-Tónál (k.). A Szárazpatak Torkáb(an) (k.). A Kerek Irotványb(an) (k.). A Hoszszú Irotványb(an) (k.). A Malom Arok közt (k.). A Magyarós kútnál (k.). A Vajda Tójáb(an) (k.). A Falún alól a Dürüczkölonel (k.). a Karúlyosb(an) (k.). Pakulár völgyéb(en) (k.) [Bf. I.]. – 1748: A Dél felől valo forduló: A Nagy Gáton alol (sz.). Az Telek lábban a Nyires alatt (sz.). A Pakulár völgy verő fényén (sz.). A' Kabos völgyében (sz.). A Czi-czeleiben a' kerek nyires alatt (sz.). – A Völcs felé valo fordulóban: A' K. Jakobosb(an) a kut mellet (sz.). A Köblösi ut mellett (sz.). A' Szöllő hegy alatt a' nagy barázdán felyül (sz.). A' Völcsi ut hoszszában (sz.) [Bf. I.]. – 1754: A Fodorháza felé valo Fordulora: A' Telek lábban (sz.). Falu Nyilos földi. A' Mikes pataka mellett (sz.). a' patak. az ország uttya. A' Szótelki patak mellett (k.). A' Kis Völgyben (k.). – A' Köblös felől valo Fordulora: A' Hangás allyába (sz.). a hegy. A' Falun alol Derse felé (sz.). A Vötsi patak mellett a' hidegkút arányában (sz.). A Nyárosba a' Falu mellett (sz.) [Conscr. III, 70].¹ – 1761: A Dés felől valo forduló: A Nagy Gáton alól (sz.). A' Pakullár völgy verőfényen (sz.). A' Kabós völgyében (sz.). A' Czi-czeleiben a' kerek nyires alatt (sz.). A' Nagy Gáton alóll (sz.). A' Telek Lábban a Nyires alatt (sz.). – A' Völts felől valo forduló: A Szőlőhegy alatt (sz.). A' Kis Jakobosba a' kút mellett (sz.). A' Köblösi út mellett (sz.). A Völtsi út hoszszába (sz.). – Kaszáló: A'

¹ A vallatásos birtokösszeírás tanúi: Georgius Illyés (60), Michaël (60) és Paulus (50) Solymosi (60), Stephanus (50) és Petrus Balogh (37), Ioannes Getzö (65), Franciscus Péterfi (65).

Patakon túl (k.). A Kis Völgyben (k.). A' Ponkati Tserén (k.). Ugorka Vapájában (k.) [Bf. I.]. – 1764: a Szótelkii n. patak mellett (sessio). – A Köblös felé forduló felső határban: A' Nagy Jakabos előtt (sz.). A' Kis Jakabosba (sz.). A' Hangás oldalon a' Szőlőre mégyen véggel (sz.). – Az alsó forduló nyomásban lévő határban: A' Nyires alatt Telek láb n. h.-ben (sz.). A' Nagy Gátnál (sz.). A Kabos völgyiben (sz.). A Czitzileben (! sz.). A' Pakulár Völgyiben (sz.). Biró fogásban (sz.). A Cziczilében (! sz.). Az édes Almafánál (sz.). A' Telek láb-ban (sz.). A' Magyaros kút gödriben (sz.). A' Nyires alatt a' Juónyis kertin fellyül (sz.). – A' Kis Kútnál (k.). A' Telek láb felőli való Rétben (k.). A' Kis völgy előtt (k.). Az Ugorka Vapájában (k.). A' Székely Szőlőnél (k.). A Pankati Cseréjénél (k.) [Bf. I.]. – 1764¹: Az Völtsi és Keresztur fele valo forduloban: In loco vulgo Szupt Karburisety (! sz.). Az Nagy Jakabusban (irt.). La Fundu Oszojbi (sz.). Az Szarkás Domb teteje (sz.). Az Diotsajban (sz.). Az Akasztófánál (k.). Az Vezersiben (k.). Az Szarkás alatt (k.). – Az Fodor haza fele valo Forduloban: Az Hirtopában (sz.). Pakulár Völgyiben (sz.). Az Sely torkában (sz.). In loco vulgo La Hirtope (sz.). Az Ponkoti Cse-reje alatt (sz.) [Bf. I.]. – 1771: a Fodorháza felől valo Fordulon: a Bederájban (sz.). A kerek n. erdő alatt (sz.). a Nyiresbe (sz.). A Hintos-ajj n. h.-be (sz.). – az Köblös felől valo forduló: az Hangás Odalba (sz.). a Kis Csere nyakon (sz.). – a Száraz Pataknál a Darvas To mellett (k.). a Darvasba (k.) [Bf. I.]. – 1775: a' Völtsi Patakan a' Nagy Jakabos mellett egy kaszáló Rét [A kvári ref. koll. lt. Som-bory gyűjt.]. – 1799: a' Völtsi Völgyön (sz.). a' kis Jakabos tor-kában a' hangos alatt lévő helyben (sz.) [A dési ref. egyházmegye lt. Viz. jk. 217]. – XVIII. század közepe: Az Also vagy eszak felől valo fordulon az Bederájban (sz.) az also vége a forrásra nyul. Hostáton kívül (sz.). az Kerek erdőn alol (sz.). Az Darvas Tonál (k.). – Felső vagy Dél felől valo fordulon: Az Hangos oldalon (sz.). Az Csere nyakon (sz.). a Székelyné Szőlője alatt (sz.). – A Csorgón alol (k.). a Csorgon alol a Ványolonál (k.). Az Hagymás reti mellett (k.) [A kvári ref. koll. lt. Szilágyi gyűjt. Tom. II.]. – 1818: az also malamnáll (k.). az Kolosvari Hidan tul (sz.) [Kidei lev.]. – 1820: Hágónál (e.) [TT.]. – 1825: Lá Jekebus (e.).² In Zsej v. Zsój (! e.). Vályá Pakuráruuluj (e.).³ Grapá Popi (e.) [Bf. I. Bánffy F. conscr.]. – 1835: Jakabas torcka (k.). Hangos alatt (sz.). Hidegkut. Völtsi Patak-

¹ Ugyanabból az évből, mint az előbbi adatok, de ugyanannak a levél-tárnak egy másik forrásából.

² „Kitsin tseplesz cziher Erdötske”.

³ Ugyanabban a forrásban alább e helynév magyar változata: *A Pakulár Patakán*.

Hangos alja (st.). A Falun alol. A Falun felyül. A kis völgy torka. – Fodorháza felé valo forduló: Szótelki Patak. Bupi (? k.). Nyáras (sz.). Mükös patakán a Sos torkában (sz.). Cziczibeli oldal (sz.). Török láb (sz.). Csorgo Völgy (e.). Togát (e.). Kolosvári ut. Mező. Szilas (e.) [MNY. XXVIII, 251–2 és kny. ETF. 50. sz. 12]. – 1838: Völts felé való fordulóban: Kiss Jakabas. Kis Jakabas Torka. Völtsi Patak. Agyagos Domb alatt (sz.) [i. h.]. – 1846: a’ M. Köblös felölly Forduloban: Az Hoszszuájji föld (sz.). A’ Jakabaji Föld (sz.). A’ Követsáji Föld (sz.). – A’ M. Fodorháza felölly Forduloban: A’ Mükösben (sz.). A’ Szilasban (sz.). a Nagy Rét (k.) [Kidei lev.]. – 1860: Völtsi patak (sz.). Gombásnö Gödre (k.). Szótelki patak (sz., k., l.). Mükös¹ völgy (sz., e.). Kolozsvári völgy (k.). Hostát (sz.). Falun felyüli tér [MNY. XXVIII, 252 és kny. ETF. 50. sz. 12]. – 1899: Völcsi patak. Kereszturi patak. Gombás Gödre. Szótelki patak. Pap gödre. Szárazpatak. Darvastó. Mükös völgy. Kolozsvári (völgy). Hostát. Szurdukaly. Törökláb. Zsej. Nagyszarkás. Kövesaly. Kölösaly. Hosszualy. Falunn felüli tér. Hangos. Völcsi völgy. Köblösaly. Alsórét. Alsó rét vizen tul. Tér. Nyires. Hegyes. Szoros. Irtvány. Gombásnö (!) gödre. Kis és Nagy völgy. Mikes. Esküllői utnál. Pakulár völgy. Tóvölgy [MNMúz. Népr. Oszt. Semayer gyűjt.]² – 1942: 1. Vásár-ucca ~ Ulitsa tírguluj (u.). 2. Szótelki-ucca ~ Ulitsa Sot’elekuluj (u.). A tószomszédos Szótelke felé vezet. 3. Csikos-ucca ~ Ulitsa Čikošuluj: La Bumbešt (u.). 4. Templom-ucca ~ Ulitsa biseriči (u.). 5. Féltség ~ Ulitsa suseñilor (u.). 6. Porondos-ucca ~ Prundařu (u.). 7. Patak-ucca ~ Păstă val’e. 8. Keresztúri-ucca ~ Ulitsa Kristoruluj. A tószomszédos Récekeresztúr felé vezet. 9. Ádám-ucca ~ Ulitsa luĭ Adam (u.). Egy itt lakó Ádám nevű cigányról nevezték el. 10. Álsó-ucca ~ Ulitsa d’in žos (u.). Régen Hóstátnak is nevezték. 11. Brányistya-ucca ~ Ulitsa în Brañišt’e (u.). 12. Falu feletti ucca ~ Ulitsa d’in suz d’e sat (u.). 13. Pijac ~ Pijats. 14. Bodor-féle híd ~ Podu d’ela Bodoroĭe (h.). L. alább a 40. számú helynévnél írtakat. 15. Paphíggya ~ Podu d’ela popa (h.). 16. Pinytyánál: Keresztúri híd ~ Podu d’ela Pińta (h.). 17. Kolozsvári híd ~ Podu Klužuluj (h.). 18. Szoros. 19. Kisvögy ~ Kižved’ (sz., e., szö.). 20. Gliga gödre ~ Gropa Gligi (sz.). Gliga nevű család van a faluban. 21. Gombásné gödre ~ Gropa Gombăsoĭi (sz.). A Gombás-családé volt. E család birtoklására 1801-től van adatunk [Kádár V, 393]. 22. Ponkóti ~ Ponkoti (sz.). A falusiak szerint ilyen nevű magyar család volt itten;

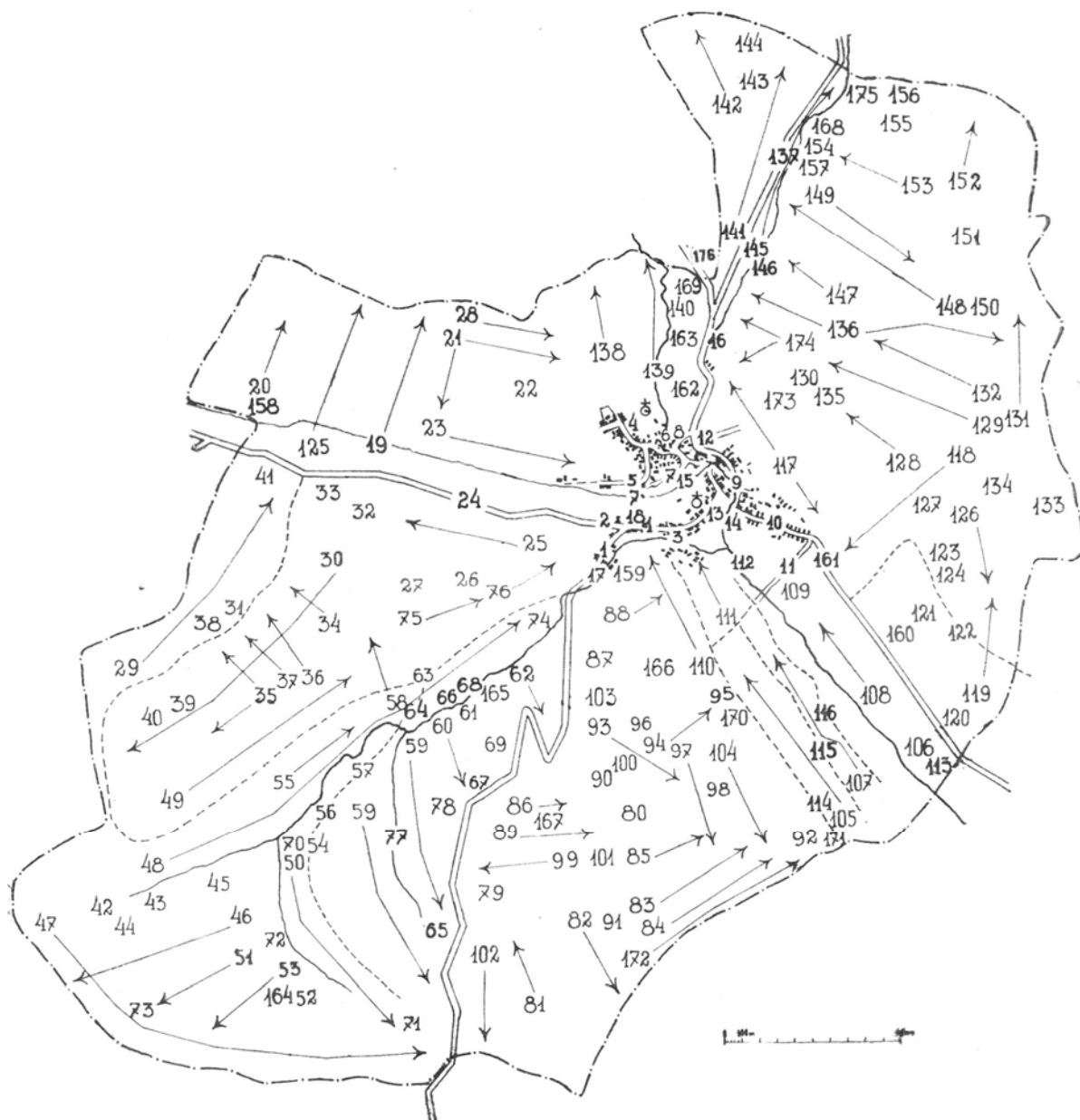
¹ A sajtóhibából keletkezett *Mühös*-ből javítottam.

² Kádár V, 403 is közöl jobbára átírt helynévadatokat 1461, 1474, 1641, 1699, 1735, 1864 és 1898-ból

ilyen családot azonban a források a falu jelentősebb részbirtokosai között nem sorolnak fel [vö. i. h.]. 23. Szótelki patak ~ Val'a Sot'elekuluj (sz., p., k.). 24. Szótelki út ~ Drumu Sot'elekuluj (út). 25. Pabgödre ~ Gropa popi (sz., k.). Ma nem a pap tulajdona. 26. Hegyes: Hegyestető ~ La braz: D'alu brazilor (e., k.). 27. Pabgödrefeneke ~ Dosu propt'i popi (k.). 28. Gombásnégödre-verőfénye ~ Fatsa propt'i Gombășoii. L. a 21. számú helynévnel mondottakat. 29. Dàrvastó ~ Darvaštău (sz., e.). Ez a terület régen a falusiak szerint a Darvas családé volt; tó is volt rajta. E falu birtokoscsaládai között a Darvas nem szerepel [vö. i. h.]. 30. Száraszpatak ~ Val'a sakă (k.). 31. Száraszpataki út ~ Drumu pă val'a sakă (út). 32. Kálmámföggye ~ Loku luĭ Kalman. A Biró Kálmáné volt. A Biró-család három tagját 1866-ban a falu nemesi jogú birtokosai között sorolják fel [i. h. 395]. 33. Száraszpaktörka ~ Gura văii seč (k.). 34. Bontógödre ~ Gropa luĭ Bontău. 35. Szarvadigödre ~ Gropa luĭ Sarvadi (sz., k.). 1801-ben itt Szarvadi József birtokos. 1837-ben is a Szarvady nemes családot a falu részbirtokosai között említik [Kádár V, 393–4]. 36. Onuggödre ~ Gropa luĭ Uănuĭ (sz., k.). Egy Onuk nevű emberé volt. 37. Tyikadombja ~ D'alu T'iki (sz., k.). 38. Mikógödre ~ Gropa Mikou (k., e.). A falusiak szerint a Mikó-családé volt. Ilyen nevű család azonban a nagyobb birtokosok között a tölem ismert forrásokban nem szerepel [vö. i. h.]. 39. Eklézsija ~ Kležiie (e.). A református egyházé. 40. Bodorgödre ~ Gropa luĭ Bodor. 1866-ban itt nemesi jogú birtokosként említetik Bodor Károly. 1898 táján e faluban ugyanő 499 kat. holddal a falu legnagyobb birtokosa volt [Kádár V, 395]. 41. Darvastótörka ~ Gura Darvaštăului (k.). 42. Mükösfeneke: Mükkösfeneke ~ Fundu M'ikușului (sz., k., e.). 43. Gábörgödre ~ Gropa luĭ Gavriș (k.). 44. Incédigödre ~ Părașu Intsădi (k., e.). L. alább a 151. számú helynévvel kapcsolatban írtakat. 45. Tyigyángödre ~ Părașu T'id'anului. Egy Nagy Zsigmond nevű ember mellékneve volt a Tyigyán (azaz Kidei) megkülönböztető név. 46. Esküllőji ösvény ~ Kărașea Așt'ilenilor (út). Itt járnak az Esküllőkre. 47. Fodorházi hegy ~ D'alu Fodori (e.). 48. Mükös: Mükköös ~ M'ikus (e., k.). 49. Mükösdombja: Mükközsdombja ~ D'alu M'ikușului (e.). 50. Pakulárvögy ~ Val'ea păkurarului. „Fata pădurilor a omorît aič un păkurar” (= az erdők leánya itt meggyilkolt egy juhászot) – mondotta a közlő. 51. Nyulaggödre: Nyúlárka ~ Părașu Țepuri: Părașu luĭ Țepure (e.). 52. Ancsèlgödre ~ Gropa luĭ Ančel (e.). Volt zsidó tulajdonosának a nevét őrizte meg. 53. Styopujnégödre ~ Gropa Șt'ioșoii (e.). 54. Bodorné-ódala ~ Fatsa Bodoroii. A Bodor-családé volt. 55. Sós: Szeretura ~ Sărătura (sz.). 56. Vèrzárgödre ~ Gropa Vărzarului (k., e.). A Vărzar egy román ember csúfneve. 57.

Mükösi út ~ Drumu Văii Păcurarului (út). 58. Bírófogás ~ Birofogaș (k., l., e.). 59. Kabos: Kabosvögy ~ Kăbuža (sz., e.). A Kabos-család már a XVI. század elején a falu birtokosai között szerepel [Kádár V, 386 kk.]. 60. Csörkavögy: Csörkavégy ~ Čorkoved' (l.). 61. Sztupatura ~ Stupătura (l.). 62. Csörgóárka ~ Gropa čurgăului (l.). 63. Kabosvötyhíggya ~ Podu Kăbuži (h.). 64. Kabostörka: Kabosvötyszája ~ Gura Kăbuži (e., k.). 65. Kabosvötyfeneke: Kabosfeneke ~ Fundu Kăbuži (e.). 66. Csörkavötyszája ~ Gura Čorkoved'ului (sz., k.). 67. Csörkavötyfeneke ~ Fundu Čorkoved'ului (e., l.). 68. Sztupaturatörka ~ Gura Stupături (sz., k.). Régen itt malom volt. 69. Sztupaturafeneke ~ Fundu Stupături (sz., k.). 70. Pakulárvötytörka ~ Gura Văii păcurarului (k.). 71. Pakulárvötyfeneke ~ Fundu Văii păcurarului (e.). 72. Nyúlárkatörka ~ Gura părăului Iepure (k.). 73. Nyúlárkafeneke ~ Fundu părăului Iepure (k.). 74. Műköstörka: Mükköstörka ~ Gura M'ikusului (sz., k.). 75. Ciciléba ~ Tsitsileba (sz.). 76. Hegyesódal ~ Fatsa Hedeși (sz.). 77. Ördögárka ~ Părău drakului (p.).¹ 78. Kaboshegy ~ D'alu Kăbuži (e.). 79. Kolozsvári hegy ~ D'alu Klužului (sz., e.). 80. D'alu Kukului (e.). 81. Pojana ~ Pojana: Pojana găini (k., e.). 82. Între părăie (k., sz.). 83. Zsēj ~ Žeī (e.). 84. Zsējészka ~ Dosu Žeīilor (e., k.). 85. Zsējverőfénye ~ Fatsa Žeīilor (e., k.). 86. Kolozsvári vögy: Kolozsvári patak ~ Val'ea Klužului, (sz., l.). Régi neve: Szilas. 87. Hírtop (l.). A tagosítás után keletkezett ez a név. 88. Vásártér ~ Loku tîrgului: D'alu stîni (l.). 89. Hentèrhegye ~ D'alu Hinteri (e.). E faluban a br. Henter-család birtoklása 1794-től mutatható ki [Kádár V, 393 kk.]. 90. Hentèrhegye alatt ~ Su d'alu Hinteri (sz.). 91. Zsējfeneke ~ Fundu Zeīilor (e., k.). 92. Zsējtörka ~ Gura Žeīilor (sz., k.). 93. Úrbéreslegelő ~ Pășuna orbărească (l.). 94. Szürdukáj: Szurdukába ~ Surdukaba (sz.). 95. Szürdukájtörka ~ Gura Surdukăbd'i (sz., k.). 96. Szürdukájfeneke ~ Fundu Surdukăbd'i (sz.). 97. Minkagödre ~ Gropa Minki (sz., l.). Egy Dénes Minka nevű asszonyé volt a tagosítás előtt. Megjegyzendő, hogy egy Dénes-család itt már a XVII. század végén is birtokos volt, két Dénes, Jakab és József pedig még 1866-ban a nemes jogú birtokosok között szerepel [i. h. 391. kk.]. 98. Minkagödri kút ~ Fîntîna d'in gropa Minki (kút). 99. Rápòlti írtása ~ Iertăoie (sz.). A Rápoltiak e falubeli birtoklásáról 1702-től fogva vannak adataink [i. h.]. A család ma is él a faluban. L. még a 166. helynévnel levő megjegyzést. 100. Csovatető: Csuha-

¹ Megjegyzendő hogy Doboka megye egyik legnagyobb birtokos családja, az Ördög a XVI. század közepe tájától e faluban is birtokolt [Kádár V, 386 kk.]. Ilyenformán lehet, hogy itt is személynévvvel alakult helynévről van szó.

Páncélcseh helynévtérképe

A 48 jelzette völgy valamelyik pontján kereshető az 1314-ben említett és nagy valószínűséggel e falu határába beleolvadt Mikestelke helye
 A falu határa 3732 kat. hold

tető ~ D'alu Čuhi: D'alu Surdukäbd'i (l.). 101. Írtázsdombja ~ D'alu ertäoïelor (l.). 102. Pojánafeneke ~ Fundu poïeñi: Fatsa poïeñi (sz.). 103. Lukagödre ~ Gropa luï Pavel Luki (sz.). 104. Nyíres ~ Mestęčín (sz.). 105. Mocsojás: Bărăcsuny ~ Bărăcuñ (sz., k.). „Vakfó-Írásos a hej” – mondotta a közlő. 106. Ąlsóret ~ Rítu d'in žos (k.). 107. Fíšt'i (k.). 108. Paptója: Papirét: Tóvogye ~ Tău popi (k.). 109. Eklęzsija ~ Kležiija (sz.). A református egyházé. L. még egy ugyanilyen helynevet a határ más részén 39. szám alatt. 110. Tér ~ Šes (sz.). 111. Csíkos ~ Čikoš (sz.). 112. Brányistya ~ Brañišt'e: Gred'in (sz.). 113. Kövesáj ~ Podu D'iočeji (k., sz.). 114. Nyíresi út ~ Drumu pă su mestęčín (út). 115. Bărăcsunyi út ~ Drumu pă su Bărăcuñ (út). 116. Réti út ~ Drumu la rít (út). 117. Falu felett ~ D'in suz d'e sat (sz.). 118. Köblösáj: Köblösi vogy ~ Val'ęa Kublešuluï (sz.). A tószomszédos Magyarköblös felé esik. 119. Kövecsáj: Kövesáj ~ D'iočaua (l.). 120. Kövecsajtörka: Kövesajtörka ~ Gura D'iočeji (sz.). 121. Natyszarkás ~ Sárkaš (sz., l.). 122. Köblösi út ~ Drumu Kublešuluï. A tószomszédos Magyarköblösre vezető út. 123. Beskidombja ~ D'alu Bešt'i (l.). Ez és a következő alighanem az 1801-ben és 1809-ben e faluban birtokosként említett Becski Miklós vagy egy más Becski vezetéknevével alakult helynév [vö. Kádár V, 393]. 124. Beski-gödre ~ Gropa Bešt'i (sz.). 125. Nagyvogy ~ Nod'ved'(sz., e.). 126. Bontógödre ~ Gropa luï Bontău (sz., e.). 127. Sáhingerkúttya ~ Fíntfina luï Šajinger (kút). 128. Kisszarkás ~ Sárkăšel: Sárkašu čel m'ik (l., sz.). 129. Hosszúáj: Hosszáj: Oszajba ~ Osoïba (sz., k.).¹ 130. Hosszúajtörka ~ Gura Osoïbd'i (sz.). 131. Hosszúájfeneke ~ Fundu Osoïbd'i (l.). 132. Hosszúájódala ~ Fatsa Osoïbd'i (sz.). 133. Sze-kujánkatető ~ Kosta Šakujenči (e.,l.). A falusiak szerint egy Székely nevű családról kapta nevét. E falunak a XV. század közepe táján és a XVII. század végén valóban volt ilyen nevű birtokoscsaládja [Kádár V, 384, 391]. Valószínűtlen azonban, hogy még akkor keletkezett névről legyen itt szó, hiszen az elég gazdag történeti anyagban ilyen helynévadatra nem akadunk. 134. Dávid Juoné ~ Dosu luï İuan David (l.). 135. Kripta (sz.). 136. Hangás ~ Hongaš (sz.).² 137. Völcsi út ~ Drumu İelčuluï (út). Völcsre vezet. 138. Stävărišt'a (sz.). 139. Keresztúri patak ~ Val'ęa Kristorului (sz., k., p.). A Récekeresztúr felől jövő patak. 140. Akasztódomb ~ Dímбу kăstăjilor.

¹ A Hosszúalj, helyesen Hosszúáj ~ Hosszáj határrészben, más forrás szerint a Hangosbegy, illetőleg a Kisjakabas határrészben őskori maradványok kerültek elő [Roska, Rep. 220].

² A Hangos-hegy határrészben talált őskori maradványokról emlékeznek meg [Roska, Rep. 220]. E név előtagja nyilván csak elírás vagy téves helyesbítés révén került így be a régészeti irodalomba a fenti alak helyett.

141. Szenes alatt: Kărbunyistya alatt ~ Su Kărbuňišt'e (sz., k.). 142. Szenes: Kărbunyistya ~ Kărbuňišt'e (e.). 143. Körtésvögy ~ Gropa părului (l.). 144. Álmásvögy ~ Gropa mărului (l.). 145. Völcsi patak ~ Val'ea Ielčului (p., sz.). 146. Mikeréttye ~ Ritu lui Mike (k.). 1866-ban e falu nemesi jogú birtokosai között említik Mike Lajost [Kádár V, 395]. 147. Kisjakabos: Kisjakabas ~ Iekăbușel (l.). 148. Nagyjakabos: Nagyjakabos ~ Iekăbuș (l.). L. még a 129. számú helynévnel lévő¹ jegyzetet. 149. Bodorné-ódal: Völcsipataki verőfény ~ Fatsa Bodoroji (e.). Az itt közölt első helynév-alak a határ ellenkező részén egy másik terület neve is. L. még a 40. számú helynévnel írtakat. 150. Jakabasfeneke: Jakabosfeneke ~ Fundu Iekăbușului (l.). 151. Incédi-írtás ~ Iertăoju Intsăd'i (k.). A br. Inczédicsaládnak már a XVIII. században volt birtoka a faluban [Kádár V, 392 kk.]. 152. Csatôrna ~ Čet'erna (e., k.). „Szoros hêjt van” – mondta közlő. 153. Veszeris ~ Veseriș (e.). 154. Veszeristôrka ~ Gura Veserișului (sz., k.). 155. Luka (e.). A falusiak szerint Luka nevű család volt a faluban. A nagyobb birtokosok között ilyen családot a tőlem ismert források nem említenek [vö. i. h.]. 156. Lukatôrka ~ Gura Luči (k.). 157. Bodorné-fenyvese ~ Su brazi Bodoroji (e.). L. még az 40. számú helynévvel kapcsolatban írtakat. 158. Kisvötytôrka ~ Gura Kižved'ului (sz., k.). 159. Agyagos ~ La lut (l.). 160. Szàrkás alatt ~ Su Sărkaș (sz.). 161. Dêrzseji híd ~ Podu Dîrži (h.). A tőszomszédos Magyarderzse felőli faluvégen lévő híd neve. 162. Nagylapas: Nagylapos ~ Lopoșu țel mare (sz.). 163. Kislapas: Kislapos ~ Lopoșu țel m'ik (sz.). 164. Brankagödre ~ Gropa Branči (e., k.). 165. Márjásnégödre ~ Gropi Marașoii (l.). 166. Keregdomb (l.). A 86 éves Rápolti István említette e helynevet. 167. Szakácsó lala ~ Koșt'ea Sokačului (l.). 168. Hidekkút ~ Reța (sz.). 169. Dobogó (k.). Ezt és a következő helynevet már csak kevesen ismerik a falusiak közül. 170. Törökláb (sz.). 171. Nagybükk ~ La bolovaň (sz.). 172. Zsêjfár ~ D'alu Žejiilor (l.). 173. Szöllőaj ~ Su Ži (sz.). 174. Hangásájja ~ Su Hongaș (sz.). 175. Határköz ~ Între hotară (sz.). 176. Keresztúri út ~ Drumu Kristorului. A Récekeresztúrra vezető út neve [Gergely Béla gyűjt.].¹

*Papteleke

A Dobokai völgygel szomszédos Tőki völgyben lévő Kend (ma: Magyarszarvaskend) és Esztény 1306-ból való határjárásában egy ponton a határt egy bérnél Papteleke és Esztény határa között (inter *Poptheluky* et Izthyen) haladónak mondják [Dl. 28574/EM.].

¹ Közlő Dénes János (52), Rápolti István (85), mindkettő magyar és Trifan Traian (25) román nemzetiségű.

Abból, hogy a határjárásban Benete határát (metas Benete) és a Lónapatakat (ryvulus Louna) is említik, arra következtetnek, hogy e településnek is a Doboka völgyében kellett lennie, hiszen Benete itten volt s a Lónapatak is az e völgyön végigfolyó patak neve [L. előbb Benete és Kendilóna alatt, ez utóbbi helyen az 1942-i helynevek között a 15. számút]. Megjegyzendő még az is, hogy Kendilónának egyik, 1429-ből való határjárásában is említenek egy Paptelkefő nevű mezőt [campum Paptelkefew vocatum], sőt a kendilónai határnak Dobokával szomszédos egyik részét ma is *Paptelke*: *Alsópaptelke* ~ *Popt'elek*, *Felsőpaptelke* ~ *Popt'elek* névvel illetik a falusiak [Az adatokat l. előbb Kendilóna helynevei között]. Hogy ennek van-e valami vagy nincs semmi köze az előbb 1306-ból említett Paptelkéhez, erre nézve nem lehet biztos választ adni. Arra azonban, hogy az 1306-ban említett Paptelkét a Dobokai völgygel tőszomszédos Gorbói völgy Csákgorbótól délre fekvő hasonló nevű községével azonosítsuk, e község távolabbi fekvése miatt nem gondolhatunk.¹

Úgy látszik tehát, hogy a középkori Paptelke a Dobokai völgyben Magyarderzse, Poklostelke és Doboka vidéken, vagy esetleg éppen a mai Doboka és Kendilóna határán olyanféle kisebb település lehetett, amilyennel e völgyben különösen sokkal találkozunk. Mint már fentebb kimutattam, csak a magyarköblösi határba hét s a völgy más községeinek határába ezeken kívül még öt ilyen kis középkori település olvadt be.²

*Pósteleke

E települést 1320-ban a Sombor-nemzetség birtokában lévőknek említik.³ Kádár V, 476 szerint Magyarköblös határába 1631-ben mint

¹ Itt jegyzem meg, hogy kezdetben magam az 1306-ban említett Paptelkét ezzel a községgel azonosítottam, s csak mikor már e kiadvány két első íve ki volt nyomva, láttam be éppen az itt írtak alapján ennek lehetetlenségét, s iktattam be ide külön címszó alá az itt mondottakat. A bevezető sorokban a Dobokai völgy térképvázlatának aláírásában azért nem hivatkoztam a többi mellett erre az eltűnt településre is.

² Mint lehetőség felmerülhet a Poklostelke községgel való azonosítás is, ebben az esetben a Paptelke név az oklevélben elírás lenne. E lehetőség felvételét nagyban csökkenti az a körülmény, hogy ugyanebben az 1306-i oklevélben előfordul Poklostelke neve is [l. alább az e községre vonatkozó adatok közt], s így ugyanitt az elírás meglehetősen valószínűtlen feltételzésnek látszik.

³ Kádár V, 476 egyszer nyilván sajtóhibából *Pouustheleke* alakban említi. E helyett kétségtelenül a *Poustheleke* a helyes alak és nem *Poustelke*, ahogy az idézett forrás más helyén fordul elő [i. h. V, 151]. A helynév középkori alakjának olvasata tehát *Pousteleke* lehet.

dülő említetik. A hivatkozott helyen azonban ilyen dülönévre nem, csak *Pósa* és 1639-ben *Pósa réve* alakúra akadunk [L. még itt fennebb Magyarköblös helynevei között]. Minthogy e település borsavölgyi községek társaságában fordul elő [vö. i. h. VII, 151], lehet, hogy egykori helye nem is a Dobokai völgyben keresendő.

RÉCEKERESZTÚR

1320/1349: poss. *Kerezstur* [Dl. 30605/EM.].¹ 1395/1548, 1474: poss. *Kerezthwr* [Dl. 27441/EM., 28863/EM.]. 1588-89: *Reczie Kerezthwr* [Jakó, Dézsma 39]. 1722, 1731, 1827: *Réczekeresztur* [Br. Szentkereszthy It.]. 1754: *Rétze-Keresztur* [Conscr. III, 69]. 1759: *Rétze Keresztúr* [Hodor lev.]. 1808: *Récze* aliis *Recse-Keresztur* ~ *Reczekristur* [Lipszky]. 1831: *Rétze Keresztur* ~ *Krisztur* [ConsTrans.]. 1834: *Retze Keresztúr* [Hodor lev.]. 1837: *Recze Keresztúr* ~ *Recse Krisztúr*. Hibáson *Récze Keresztúr* [Hodor, Doboka megye esm. 556]. 1839: *Rétze-Keresztúr*, *Rétse-Keresztúr*, *Hideg-Keresztúr* ~ *Ritze-Krisztur* [Lenk]. 1877: *Récze-Keresztur* ~ *Recze* vagy *Hideg-Keresztur* [Dvorzsák, Hnt. 621]. 1899: *Récze-Keresztúr* ~ *Ricze-Krisztur* [ErdHnt.]. 1909: *Réczekeresztúr* ~ *Rece-Cristur* [MoldTog.]. 1921: *Réczekeresztur* ~ *Recea-Cristur* [MartIstr.].² 1942: *Récekeresztúr: Keresztúr* ~ *Kristor: Krístor* [Gergely Béla gyűjt.].

1722³: Az magyar Ambruson (sz.).⁴ Ola Ambrusban (sz.) [Br. Szentkereszthy It.]. – 1731: lá Toutz. lá Ámbrus [Uo.]. – 1754: A' Mezőn (sz., k.). a' Felső Forduloban túl az Ingoványon (k.).⁵ Az alsó határban: A' Pánczélcsehi határszély(ben k.). a' patak, a' Pánczélcseh felé menő ország uttya [Conscr. II, 22, III, 69, IV, 19].⁶ 1759: Az Also vagy Pantzeltseh felé valo Fordulora: In Kobeltou (sz., k.). La Gurá Zepogyie Nuczuluj (sz.). La Peri (sz.). La Perou Prapagyi-

¹ Ugyanebben a forrásban egy ilyen nemzedékrendet olvashatni: „Stephanus et Michael dictus Cyne filii Laurentii, Laurentius filius Pauli de *Reche*” [vö. még Kádár V, 539]. A helységnév előtagja eredetileg *Récse*, illetőleg *Récsei* lehetett.

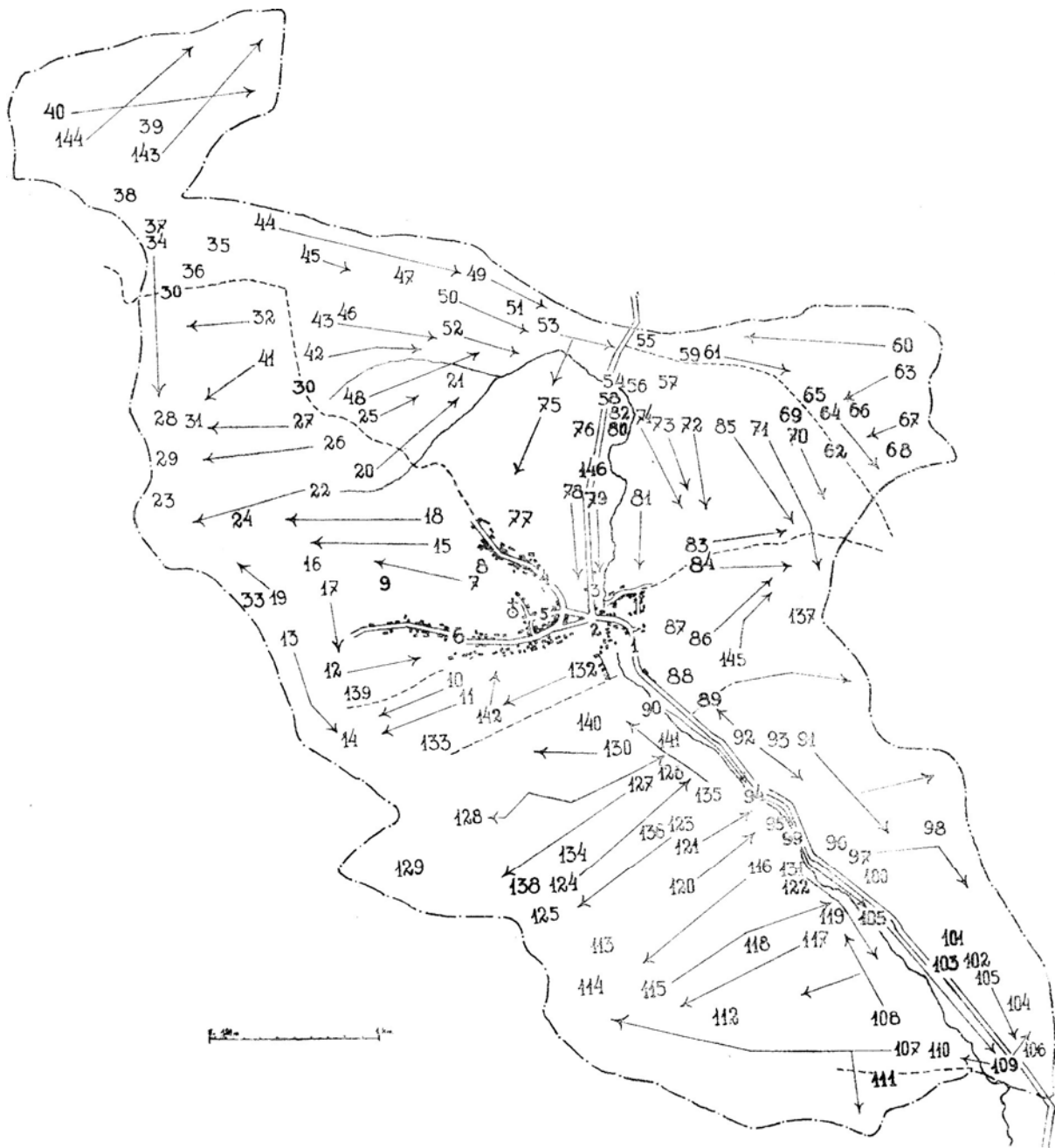
² Ugyanabban a forrásban hátrébb nyilván elírásból vagy sajtóhibából a magyar név előtagja *Récse* alakú.

³ A két község közötti völgyben lévő hely nevének jelzett három helynévi adatott l. fennebb Pánczélcseh 1474. évből való helynevei között.

⁴ Gergelynek a helyszínen tett megfigyelése szerint ma Récekeresztúron van egy *Ambreušul unguresk*, Kiskalocsán pedig egy *Ambreušul românesk* helynév.

⁵ A Conscr. IV, 19 ezt ilyen alakban őrizte meg: „a' Felső Forduloban: a Falu mellett tul az Ingoványon.”

⁶ Mivel az összeírásban tulajdonképpeni határnév nincs, a két magyar és hat román tanú nevét nem közlöm.

Récekeresztúr helynévtérképe

A 39. és 40. szám táján keresendő az eltűnt középkori Ambrus(telke) helye

A falu határa 3441 kat. hold

suluj egy kis Irtovány az erdő között (k.). – A Kecseháta és Kalocsa felé való Forduloban: La Poducz in Gura Vejlilor (sz.). Szubt Ples in Fundu Glodulilor (sz.)... fejjül az odal és erdő szomszédi. In Fundu Glodulilor (k.). La Poducz (k.). In vale de Mnyiszlak la Poducz (k.) egy felől... az erdő szomszédi. La Pojana-Veressáje egy kis Irtovány az erdő és Betski rész kaszálo között (k.) [Hodor lev]. – 1807: Felső fordulo: Lápojóná verisori Lá Vorzástyiny (sz., k.). – Alsó forduló: La Zepogye luj André [MNy. XXVIII, 252 és kny. ETF. 50 sz. 13]. – 1813: Doszu Ambreusuluj (e.) [Br. Szentkereszthy lt.]. – 1827: In Fátza Mókuluj (e.). In vallya nyin (!) nyilsok (!) in fátze (e.). In Fatza Csunzilor (e.) [Uo.]. – 1834: a Falunak közepiben a verőfényes résziben az Uttának felső Során... egy felől a Reformata Ecclesia (telek). – a Felső Forduloban: Lá Ploptyistyin (sz.). In vallyá gyékétré(l) Szátt (sz.). Lá pereu Meguri... egy felől (szomszédja)... az Utt (sz.). In fundu glodulilor (sz.). Lá fundu véji fodori(sz.). Lá pereu meguri egy felől (szomszédja ... az Árok (k.). – az also Forduloban: Lá pereu Zépogyi... egy felől az Utt (sz.). Lá gurá Zepogyi Nutzuluj (sz.). Lá gurá Zépogyi maj in Zsosz (sz.). Lá mará Botszonuluj... a patak Szomszédtsagiban (sz.). In prápágyis (sz.). Lá Mészetsinyí luj Farkas inprápágyis (! sz.). La kárpinyi retsi... erdő... Szomszédiban (sz.). In prápágyis körös körül... állodialis erdeje (k.). – In Finátze (k.) [Hodor lev.]. – 1914: Funacz. Magura. Mesztecsin. Ploptyistyin. Pojana lunga. Recsile. Zepogyile [Telekkönyvi vázl.]¹ – 1942: 1. Žoseň (u.). 2. Podu luj D'iran (h.). Itt egy Ghiran nevű ember lakott. 3. Ulitsa Braňišť'i (u.). 4. Ošt'ezã (u.). 5. M'izlokaň (u.). 6. Suseň (u.). 7. D'alu beseriči (sz., te.). 8. Lutuř (sz.). 9. Pãru Ieskanuluj. Egy körtefa neve. 10. Braňišť'e (sz.). 11. Pojana lungã (sz.). 12. Tãu (sz.). 13. D'alu kurekišť'i (e.). 14. Bãjile Sasuluj (bánya). Az utótag egy Kordos Miklós nevű román ember csúfneve. Három Kardost mint nemes jogú birtokost említenek 1866-ban [Kádár V, 544]. 15. Plopt'išť' (sz.). 16. Fîntina luj Emil (kút). 17. Fîntînele (sz.). 18. Dîmbu luj Mõdõri (sz.). 19. Tãietura luj Uãšvaii (e.). Az utótag alighanem a múlt században e faluban birtokos Ocsvay család nevét õrizte meg [Kádár V, 544]. 20. Val'ea d'e kãtã sat (sz., k.). 21. Gura vãji (sz.). 22. Fundu vãji (sz., e.). 23. Pãduřea urbãriãlã (e.). 24. Lemnu M'ikuluj. Egy tölgyfa neve, mely a Mic Jánosé volt. 25. Tãietura între vãj: Tãietura d'între vãj (sz.). 26. D'alu Olařuluj (sz.). 27. Mãgura (sz.). 28. D'alu Mãguri (e.). 29. Pãduřea luj Bamfi (e.). E falunak már 1588-ban részbirtokosa volt egy Bánffy (Farkas), de

¹ Kádár V, 546–7 nyilván átírásban közöl középkori (1473, 1478) és újabbkori (1775, 1898) adatokat.

még 1820-ban is volt itt Bánffy-birtok [Kádár V, 541 kk.]. 30. Drumu Kălăci. A Kiskalocsára vezető út. 31. Fîntîna Măguri (kút). 32. Fînatsele d'in sus (k., e.). 33. D'alu Zgļeamu lui: D'alu Zgļeamănuļi (e.). 34. D'alu Lunči (k., e.). 35. Iertăoiuļi Fostău (k.). L. a 120. számú helynevet. 36. La Bulbuk (k.). Itt egy bugyborékoló kút volt. 37. D'alu Kokoşuļi (k.). 38. Ald'iutsa (l.). 39. Fîntîna Ambreuşuļi (kút). 40. Ambreuş: Ambreuşul unguresk (l.). 41. Dumbrava d'in sus (e.). 42. Dumbrava d'in žos (e.). 43. Fînatsele d'in žos (e., k., sz.). 44. Fatsa čunžilor (e.). 45. Iertăoiu Turkuļi (sz.). A Turku név egy Dascăl Gergely nevű ember csúfneve volt. 46. Sătań (k.). 47. Iertăoiu M'ikuluļi (k.). 48. Val'ęa d'e mižlok (sz.). 49. Kležiĭ a popi (e.). 50. Alak (e., k. sz.). 51. Fîntîna popi (kút). A görög-katolikus egyházé. 52. Kărafea popi (sz.). Egy Benedek nevű öreg pap itt szokott sétálni. 53. Pintsihér (sz.). 54. Podu văjilor (h.). 55. Tău T'eşt'ihătsi (k.). 56. Rîtu mori (k.). 57. Pt'etrar (sz.). 58. Őeszu (sz., k.). 59. Gura Glodurilor (sz.). 60. Pleşu (l.). 61. Gloduri (sz.). 62. Glodu Ielčuluļi. A tőszomszédos Völcsre vezető út neve. 63. Glodurile čele marĭ (l., sz.). 64. Glodurile čele mič (l., sz., e.). 65. Băračuĭna popi (sz.). 66. D'alu hulpi (l.). „Akolo o fost hult' (=róka)” – mondta a közlő. 67. Gropa hulpi (l., e.). Rókalyukas hely. 68. Košta lui Tămaş (l., e.). Már 1702-ben egyetlen nemesként említik Tamás Jánost. 1801-ben a Tamás-családnak két telke, 1809-ben Tamás Péternek ³/₁₂ telke van. 1837-ben itt birtokos egy Tamásné; 1866-ban a nemesjogú birtokosok között egy Tamás is van [Kádár V, 543–4]. Tămaş nevű román család ma is van a faluban. 69. Gura Ursoiĭ (sz., l.). 70. Ursoĭa (l., e.). 71. D'alu Ursoiĭ (e.). 72. Roĭba (l.). 73. D'alu Siskutsi (l.). 74. Siskută (l.). 75. Mestečĭn (sz.). Nyárfás erdő volt. 76. Rîtu Armanuluĭ (k., sz.). Az utótag egy ember gúnyneve volt. 77. Gropa (sz.). 78. Brańişt'a d'in sus (k.). 79. Brańişt'a d'in žos (k.). 80. Fîntîna Siskutsi (l., sz.). 81. Su koşt'ęje (l., sz.). 82. Dîmbu mori (sz.). 83. Stîna (l.). 84. Zăpod'a lui Ančel (sz.). 85. D'alu Roĭd'i (e.). 86. D'alu Buti (l.). 87. Poĭeńitsa (sz., l.). 88. Su braz (sz.). 89. Zăpod'a lui Iakob. 90. Rîtu kruči (k., sz.). 91. D'alu Vasiliki (sz.). 92. Su D'alu Vasiliki (sz.). 93. Părau spoĭeli (á.). 94. Trekătore (sz.). 95. Podu trekători (h.). 96. Baĭe (sz.). 97. Zăpod'a Nutsuluĭ (sz., e.). 98. Fatsa Zăpod'i (e.). 99. Mōra d'in žos (sz.). Egy malom volt itt. 100. Gura Zăpod'elor (sz.). 101. Zăpod'a lui Indreĭaş (l., e.). 102. Košta Unguruļi (l.). 103. Trekătoreĭa žit'elor (l.). Itt járnak a marhák a legelőre. 104. Askunsă (e., l.). 105. Între hotară (sz.). 106. Dîmbu akăstăjilor (l.). 107. Prapad'iş (e., l., sz.). 108. Su mestečĭn (l., e.). 109. Loku lui Piktor (sz.). 110. Gura Prapad'işuluĭ (sz.). 111. Fîntîna Prapad'işuluĭ (sz.). 112. Gropa Markuluĭ (l., e.).

113. Tău Leurd'eñi (tó). 114. Fundu Leurd'eñi (l.). 115. Leurd'ana (sz., k., e.). 116. Fatsa Leurd'eñi (l., e.). 117. Dosu Leurd'eñi (k., e.). 118. Fîntîna în Leurd'ana (kút). 119. Fîntîna Leurd'eñi (kú). 120. Îertăoju lui Fostău (l.). Itt 1801-ben és 1820-ban Fosztó Pált birtokosként említik, sőt még 1837-ben a Fosztók a falu birtokos nemescsaládai között szerepelnek [vö. Kádár V, 543–4]. 121. Gropa N'egrešt'ilor (l.). Az utótagban egy Roman nevű család csúfneve van. 122. Rîtu Leurd'eñi (k.). 123. Su karpîn (sz., l.). 124. Reča m'ikă (l., k., e.). 125. Fundu Reči m'ič (l., e.). 126. Între Reč (k., sz.). 127. Borišt'a: Bourišt'e (sz., e.). 128. Reča čea mare (sz., k.). 129. Gîltan (k., e.). 130. Izvorele (sz.). 131. Rîtu molos (k.). 132. D'alu reči (sz.). 133. Su žiie (sz.). 134. D'alu lui Iuon (e.). A Pop Jánosé volt. 135. Rîtu Reči (k.). 136. Fîntîna Reči (kút). 137. Zăpod'a la žiie (sz.). 138. Îertăoju lui Völ (k.). Az utótag volt zsidó tulajdonosának a nevét őrizte meg. 139. Fîntîna su d'al (kút). 140. Păskărije (két tó). 141. Părau Reči (á.). 142. Urzikar (k.). 143. Dosu Ambreuşului (l.). 144. Fatsa Ambreuşului (l.). 145. Tufoj (e.). 146. Drumu T'ešt'ihătsi (e.) [Gergely Béla gyűjt.]¹

*Rigóteleke

Ez a település önállóan említett birtokként csak a XIV. században, 1320-ban és 1331-ben fordul elő, első említéskor *Rigotheleke* alakban. Külön életére nézve több adatunk nincs [vö. Kádár V, 560]. 1639-ben azonban Magyarköblös határában egy *Rigótelek* és egy *Rigótelek homloka* alakú helynév fordul elő. Mivel ez az eltűnt település első említéskor olyan birtokok társaságában szerepel, melyeknek helyét legnagyobb valószínűséggel Magyarköblös határán kell keresnünk, az 1639-ben említett magyarköblösi *Rigótelke* határrész-név is feltehetőleg ennek az ismeretlen időpontban és körülmények között elpusztult vagy elnéptelenedett XIV. századi településnek emlékét tartotta fenn. Később azonban a magyarköblösi helynévadatok közt nem akadhatni nyomára.²

SZENTKATOLNADORNA

1320: *Scenkatherina* [Kádár VI, 357]. 1395/1548: poss. *Zent'hkatonna* (!) [Dl. 27441/EM.]. 1401: *quasdam terrarum particulas Mykes et Sarospathak vocatas in comitatu Doboka existentes ad possessio-*

¹ Közlő: Pop Péter (40) román nemzetiségű.

² 1643-ban Dobokán is említenek egy *Rigószeg* nevű helyet, de erre az azonosítás alkalmával aligha gondolhatunk.

nem *Zenthkatharen*¹ pertinentes item in pertinentia Zobthelky [Dl. 27475/EM.]. 1523: *Zenthkathalya* [Dl. 27267/EM.]. 1709: az Also forduloban *Szentkatolnai* Völgj(en) [Bf. I.].² 1714: *Sz. Katolna* [JósHb. Fasc. IV. No. 1]. 1736: Doboka vár(me)gyének Felső Processusában lévő *Sz. Katolnai Praediumban* [Gr. Mikó lt. Reg. III. Fasc. XXXI.]. 1747: *Sz. Katolna* [Bf. I.]. 1761: Szotelki Határon *Szt. Katolna praediumban* [Uo.]. 1767: *Sz. Katolna n(evezetű) Praedium* [Gr. Mikó lt. Conscr. Bonorum C. J. Rhédei 640].³ 1775: „Ezen Falu (t. i. Szótelke) határán – vallják a tanúk – Pántzél Cseh felel való részebe vagyon a Dobai jusson egy *Szent Katolna* nevezetű *praedium*, melybe két házhelyek pusztájába lévén szántóknak minden esztendőben tilalmasba tartatván...” [A kvári ref. koll. lt. Sombory gyűjt.]. 1781: a’ *Szent Katolnai Praediumban...* a’ Régi Falu helyen (k.) [Gr. Mikó lt. Reg. III. Fasc. XIX. 127]. 1782: A *Szent Katolnai Praedium* [i. h. 128]. 1783: *Sz. Katolnai Praedium* [Lészai lt. F. V. 12]. 1787: *Szt katolnai Pusztá Praedium* [Gr. Mikó lt. Reg. III. Fasc. XIX. 137]. 1798: *Pusztá Sz. Katolna* [I. h. Fasc. XXXI.]. 1808: *Katalina* [Lipszky].⁴ 1831: *Szent Katolna ~ Keteliná* [ConsTrans]. 1837: *Szent Katolna...* Ma pusztá... Tartozik Szótelkéhez. (Szótelke) Határán terjed el a’ *Szent Katalini pusztá* [H dor. Doboka megye esm. 544, 562–3]. 1839: *Szent-Katolna ~ Ketelina: Katalina, ein Prädium in Pántzeltsheher Bezirk* [Lenk]. 1877: *Szent-Katolna-Dorna ~ Ketelina* [ErdHnt.]. 1909: *Szentkatolnadorna ~ Cătălina (Sfântăcătălina-Dorna)* [MoldTog.]. 1921: *Szentkatolnadorna ~ Cătălinadorna* [MartIstr.]. 1942: *Szentkatolna: Szentkatolnadorna ~ Katalina: Kătălina* [Gergely Béla gyűjt.].

1747: Kurmatura (sz.). Pe Vontsik (sz., k.). Pe Doszu Vontsikuluj (sz.). Szub Bults (sz.). Dorna (k.). In Plopty (k.). In Gura Fori (k.) [Bf. I.]. – 1761: Felső forduló: in Kákova la mér (sz.). La Pogyin cse le Batrynye (sz.). la Gura bezeduluj (sz.). Feritse (k.). Serba (sz.). in Vale Unguruluj in Páska (sz.). in Vale Unguruluj La Keliny (sz.). La Gura Nyaguluj (sz.). La Gemelie (k.). in Zepogyia (sz.). Dsurkoj (sz.). gyela podu Csiresuluj (sz.) [Bf. I.]. – 1767: La Forá. In Puszte ungye foszt szatu... (k.) Pe Gropa Szpinyilor (k.) Nap Keletről a (Valea) Szpinyilor (p.), Nap Nyugatról (szomszédja a)... *Sz. Katolna n. Praediumhoz tartozó Erdő* [Gr. Mikó lt. Conscr. Bonorum C. J. Rhédei 640]. – 1775: Az also Forduloba: Lá Kurmeture (sz.). Lá Gurá Untsu-

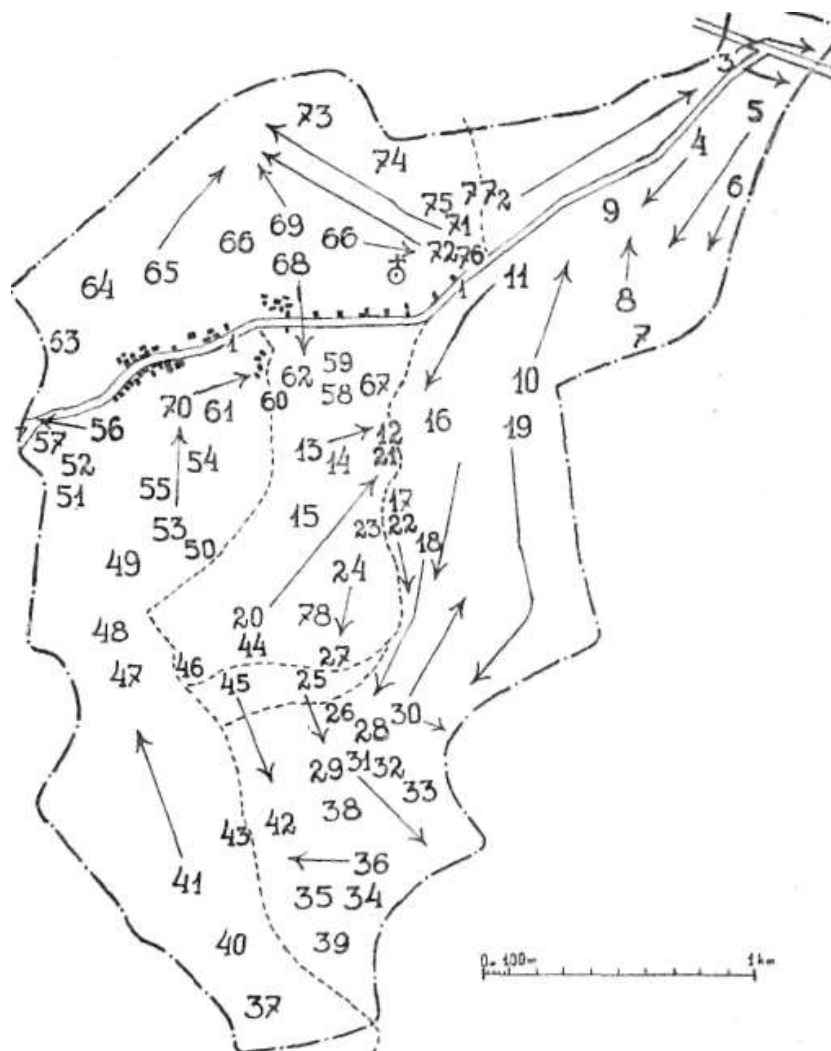
¹ Ugyanez oklevél Dl. 27476/EM jelzet alatt lévő másodlatában e helységnév *Zenthkatharin* alakban fordul elő.

² L. még előbb, Páncélcseh helynevei között.

³ Ekkor Szótelkéhez tartozónak mondják.

⁴ A forrás nem jelzi *pagus*nak, de más községhez tartozónak sem.

guluj (sz.). In Dosu Untsoguluj (! sz.). In Untsug (sz.). Pe Kasztye (sz.).¹ – In Gurá Fori (k.). In Ontsug (k.). In Gurá Ontsuguluj (k.). Lá Bults (k.). Dupe Bults (k.). lá Beszerike Iratvány (k.) [A kvári ref. koll. lt. Sombory gyűjt.]. – 1781: a' Szent Katólnai Praediumban lévő égy darab kászallo..., melly Far nevezetű helyben. –

Szentkatolnadorna helynévtérképe

Határa 1065 kat hold.

ezen Praediumban a' Régi [Falu] helylyen (k.). Lá Spiny nevű helyben (k.) [Gr. Mikó lt. Reg. III. Fasc. XIX. 127]. – 1782: A Szent Katolnai Praediumban: In Kale Keselinyi (sz.). In Kurmetura (sz.) [I. h. 128].² – 1942: 1. Drumu mare: Ulitsa mare (u.). 2. Dumbrava: Dîmbrava (sz.). 3. Gura Kătăliîni (sz.). 4. Gura Fori (k., 1.). 5. Fora (k., 1.). 6. Dosu Fori (sz.). 7. Fundu Făžetseluluj (e., 1.). 8.

¹ Megjegyzésként ez olvasható : „Ennek végibe Iratvány.”

² Néhány helynevet részben nyilván átírt alakban 1441-ből, 1788- és 1898-ból Kádár VI, 365 is közöl.

Făžetsel (e., l., sz.). 9. Gura Făžetselului (k.). 10. Klăjile: Dosu klăjilor (sz.). 11. Rît (k., sz.). 12. Drumu pusti (út). 13. Luškutsa (sz.). 14. Păraș Luškutsi (á.). 15. Fatsa Luškutsi (sz.). 16. Rîtu Rădăii (k.). 17. Pusta. A szájhagyomány szerint óriások falva volt itt. 18. Dîmbu beseriči (k., sz.). A szájhagyomány szerint itt volt az óriások kolostora. Ebben élt egy Katalin nevű apáca; a falu róla kapta nevét. Egyszer két fiú kirabolta a kolostort, a templom javait (bunele) elrejtette egy ezen a dombon lévő kútba, de nem tudni, hogy hol. 19. Fatsa (sz., l.). 20. Gropa Gustiîni (e., k., sz.). A telekkönyvi térképen Grapa cu spini alakban szerepel. 21. Gura gropt’i Gustiîni (k., sz.). 22. Prundafu (l., tkl.). Homokos szakadás van itt. 23. Dîmbu Bud’anului (e., k.). Egy Burjánosóbuda (újabbán: Bodonkút) községből való emberé volt. 24. Gropa Hidačului (e., sz.). 25. Plopt’ (sz., e.). 26. Tău la plopt’ (tó). 27. Drumu la Dorna. A magyarfodorházi határban lévő Dorna nevű határrészbe vezető út. 28. Barku Id’anului (k., e.). 29. Meri (e.). 30. Bulč (sz., házhelyek). 31. D’elok (e., sz.). 32. Ieruga (l., e.). 33. Gropa lui Bodor (sz.). 34. Žilipurile (l., e.). 35. D’ord’e d’in Gropa (sz., e., település). Az ott élő Lujärdean Györgyről neveztek el. 36. Fatsa Dorîni (l.). 37. Gropa Tsälului (l.). 38. D’alu Dorîni (l.). 39. Fatsa lui Șimon (l.). Egy Felecan Simon nevű emberről neveztek el. 40. Dosutsurî (l.). 41. Gropt’ile (l., e.). 42. Gropa Fagului (l.). 43. Puskășeșt’ (sz., k.). A falusiak szerint egy Felecan nevű család lakott itt; ennek a mellékneve Puskás volt, mert a családfő gyakran puskával járt. 44. Kurmătura Čepi (e., l.). 45. Čapa (e., sz.). 46. Fatsa la Bakău (l., e.). 47. Dosu la Bakău (sz.). 48. N’ergeș (sz.). 49. La șants (sz.). 50. D’al (l., sz.). 51. Pod’ereu (sz.). 52. Bark: Dîmbu Bărkañilor (sz., e.). 53. Tăieturile lui Mendêr (sz.). Volt zsidó tulajdonosáról neveztek el. 54. Pojana (k.). 55. Păraiele (sz., e.). 56. Ieruga (sz.). 57. Grăd’ina lui Borbi (sz.). 58. Gropeñi (sz., l.). 59. Buna (k.). Itt kút volt. 60. Șikator (út). Itt járnak ki a marhák a legelőre. 61. Dosu Mărkuleșt’ilor (sz.). 62. Dîmbu Bărkutsulai (sz.). 63. Kopt’ea lui D’ord’e d’in Ieruga (sz.). Jelenlegi tulajdonosa nevével alakult helynév. 64. Rărișt’e (sz., e.). 65. Gropa Kañt’i (sz.). Az utótag gúnynév. 66. Kopt’ea (sz.). 67. Su bark (k.). 68. Ierugutsa (k.). 69. Gropa Kukului (sz.). Az utótag csúfnév. 70. Șes (sz.). 71. Uănčig (sz.). 72. Dosu Uănčigului (sz.). 73. Fundu Uănčigului (sz.). 74. Kičera (e.). 75. Fatsa Uănčigului (sz.). 76. Gura Uănčigului (k.). 77. Kărafeș galbenă (út). Sárgás színű út. 78. După d’al (sz.) [Gergely Béla gyűjt.]¹

¹ Közlő: Török Simon (24) és Adalinean Gábor (31), mindkettő román nemzetiségű. – Az első közlő családneve helyesen nyilván Turcu.

SZÓTELKE

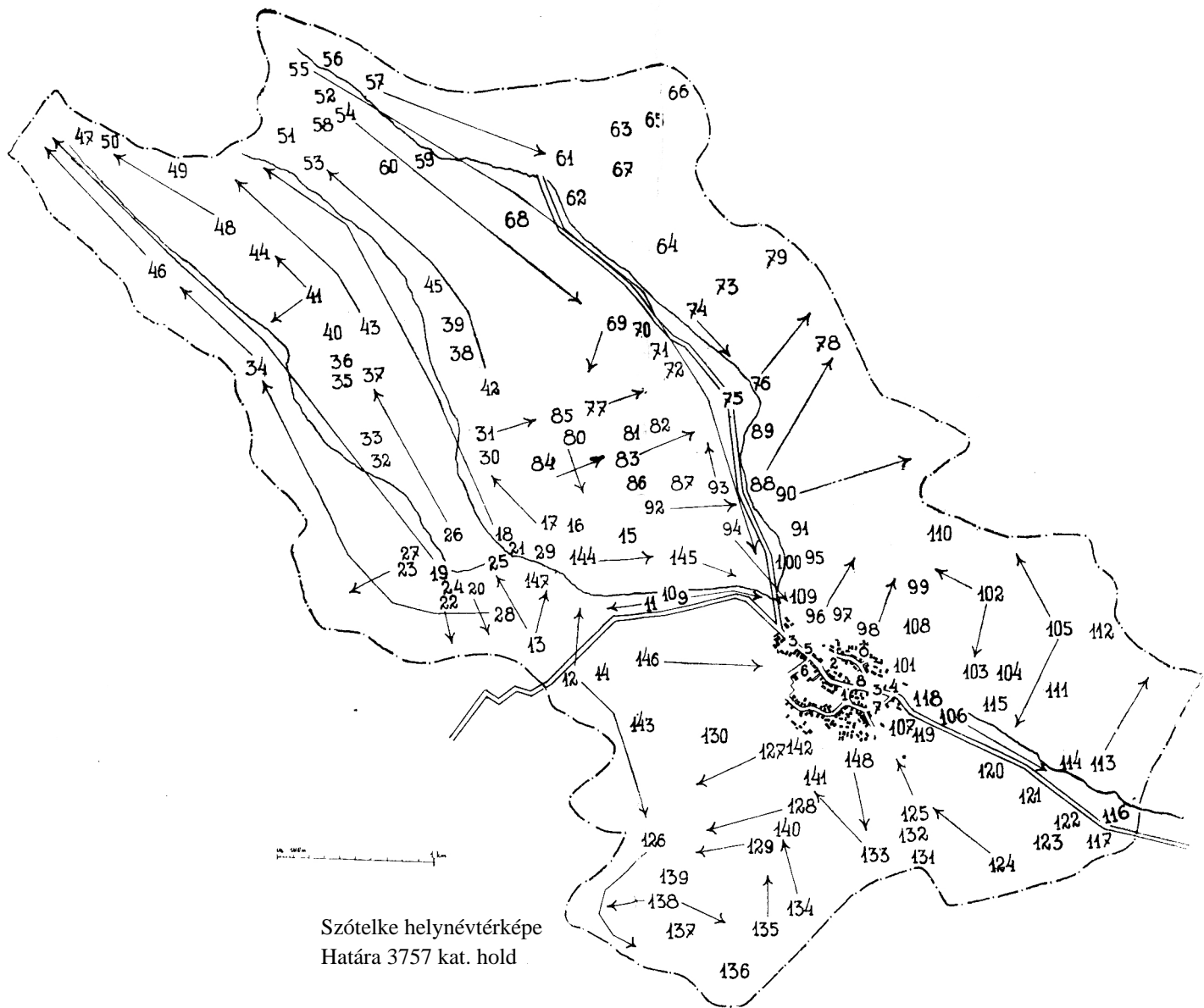
1320: *Zolthteleke* [Kádár VI, 471]. 1395/1548: poss. *Soltelke* [DI. 27441/EM.]. 1399: poss. *Zoltellek* [DI. 27445/EM.]. 1408: poss. *Zoptelke* [DI. 28137/EM.]. 1401: quasdum terrarum particulas Mykes et Sarospathak vocatas in comitatu Doboka existentes ad possessionem Zenthkatharen (!) pertinentes item in pertinentia *Zobthelky* [DI. 27475–6/EM.]. 1523: poss. *Zothelke* [DI. 27267/EM.]. 1808: *Szótelek* ~ *Szótyelek* [Lipszky]. 1831: *Szotelke* ~ *Szo Tyilék* [ConsTrans.]. 1837: *Szótelke* ~ *Szotyelek* [Hodor, Doboka megye esm. 543]. 1839: *Szótelke* ~ *Szótyelik* [Lenk]. 1877: *Szótelke* ~ *Szotyelik* [ErdHnt.]. 1909: *Szótelek* ~ *Sotelec* [MoldTog.]. 1921: *Szótelek* ~ *Sotelek*: *Sotelec* [MartIstr.]. 1942: *Szótélke* *Sot'elek*: *Sät'elek* [Gergely Béla gyűjt.].

1752: Tsirés. Puturosza [Bf. I.]. – 1775: A Felső Forduloba: In Válya Kelétsi lá Sérbá (sz.). Azon innét (t. i. az előbbi helyen) pestye Jugá (sz.). Gyin Pojenutze in szusz (sz.). La Kornu Paruluj (sz.). Lá Imputzita Iratvány (sz.). In Kaková lá mérj (sz.). Pe Szelistye (sz.). In Gurá Kákovi Iratvány (sz.). La Szereture (k.). In Gurá Szelistyi (k.). In Valya Urguruluj (! k.). Szub fruntye Vásuluj Iratvány (k.). – Az also Forduloba: In Podu Nyaguj (sz.). In Zepogye máre (sz.). In Gurgoly (sz.). In Lungyis (sz.). Lá Zepogyá re (sz.). In Ptyiskornyitze a' Falu mellett (sz.). Lá Ptyikuz (k.). Intre hotare lá Ariny (k.). Pe Sidalye (k.). Lá Beszerike (sz.). In Gurá Szatuluj (sz.) [A kvári ref. koll. lt. Somborz gyűjt.]. 1782: Alső Fordulo: In Zepogyie Mare in szusz (sz., k.). La Hrube (sz.). In Gura Szavuluj (sz.). La Kerare Iszpaszuluj (sz.). La Mer (sz.). La Kinyepistye (sz.). – Felső Fordulo: In Gurá Kákovi (sz.). In Kaková Lá Mér (sz.). In Vále Keletsi Lá Per (sz.). In Kakova (sz.). Pe Vale Keletsi (sz.). in Fruntye Avasuluj la Kapatij (sz.) [Gr. Mikó lt. Reg. III. Fasc. XIX. 128]. – 1789: in Calcatura Superiori: Voj Sztrimptori (sz.). In Fundu Kákovi La Csorgo (sz.). In Gura Kákovi in Resor (sz.). In Fundu Sondoi (sz.). La Juga (? sz.).¹ La Gura Csoroki (sz.). In Drogoilla (sz.). Kunyi-pista (sz.). In Sztrimptori (k.). La Fundu Voji Ungurulor (k.). Intre Fatsetye (k.). La Ungyuluj (k.). In Luntsore (k.). – In Calcatura inferiori: In Nyaguja (k.). In Prilogye (k.). In Rogosz La Arin (k.). In Kataline Gure Fori (k.). In Csig (k.). In Puszte járé la Katarina (k.). In Bults (k.). In Dorna La Katalina (k.). In Kitsire (k.). La Hurube (k.). Dela Gura Nyagu (sz.). La Méritz (sz.) In Zapogya Maré (sz.). In Katolna Gura Vontsokuluj (sz.). La Kalare Katalin (sz.). La Hulpe (sz.). In Meru (sz.). La Kalé Rosi (sz.). Kinyipta (sz.) [OL. Erd. Fisc.

¹ Kétes olvasat; *Inga* és *Inge* alakban is olvasható. L. azonban az 1775- és 1825-i adatok között a *Peszte lugá* helynevet.

XII. Fase. 15]. – 1824: A' Kalotsa felöl valo Forduloban: Lá Mér (sz.). Lá Gurá Sérbi (sz.). Lá Perou (sz.) In Fundu Loki (sz.). La Gurá Szkunszunál (sz.). – Pántzélcseh felöl valo Ford(uló): Lá Mér (sz.). Lá Lususty (sz.). In Nyegura (sz.). Lá Jodu (?) Gyáluluj (sz.). Lá Gurá Biri (k.). In Fundu Kákovinál (sz.) [TT.]. – 1825: A so vagy Pántzél Cseh felöl valo Ford(uló): La Zsurkoj (sz.). In Zepogye Marie (! sz.). In podu Nyágoi (! sz.). Lá Kápu Szátuluj (sz.). Dupe Grávás (sz.). In Gurá Szlávuluj (sz.). Lá Zepogyore (sz.). Ritu gyin sosz (k.). In Pereu Szlávuluj (k.). Lá Hulube (k.). In Gurá Nyágoi (k.). – A Felső Forduloban: In Szelistye (sz.). In Trávás Lá Fentina Popi (sz.). Lá Sérbá (sz.). In Vályá Unguruluj (sz.). Lá Imputzitá (sz.). Lá Kápu Szátuluj (sz.). Lá Szereture (sz.). Intre Vélly patak köz (sz.). Lá Mérj (sz.). Lá Podu Csiresilor (sz.). Peszte Jugá (sz.). In Doszu Szélistyi (sz.). In Vályá Kelétsi (sz.). In Pizskornytze (sz.). Lá Csirés (k.). In Vályá Unguruluj (k.). Lá Szelistye (k.). Lá Fentiná Popi. – Lá Zepogye lunge ku fátzá Szlávuluj (e.). Lá Vályá Unguruluj (e.) [Bf. I. Bánffy F. conscr.].¹ – 1912: Dragoile: Dragoibe. Dumbrava. Facza. Hidacs. Troás. Valea Kalacsi [Telekkönyvi vázl.] – 1942: 1. Ulitsa školi. Az az utca, ahol az állami iskola van. 2. Ulitsa beserichi: Ulitsa la kãoãçiie. A templomhoz vezető utca; itt régen egy kovácműhely is volt. 3. Ulitsa mare: Drumu tsári (u.). 4. Podu la Mitrea (h.). 5. Podu la popa (h.). Itt lakik a görög-katolikus pap. 6. Ulitsa la Piskornitsa (u.). 7. Ulitsa la Bents: Ulitsa Bentsuluj (u.). E helynév utótagjában egy itt lakott öregember nevét örzi. 8. Ulitsa la Praiz (u.). Az utolsó tag a Vajda-család gúnyneve volt. 9. Intre văi (sz.). 10. Fintina çireşuluj (kút). 11. Çireş (sz.). 12. D'alu la Hagău (e., sz.). 13. D'alu lui Tămaş (k., e.). Tămaş nevű román család ma is van a faluban. 14. Gropa puşuluj (e.). 15. D'alu Şondroji (e.). 16. Fatsa gropt'i (l.). 17. Bărtoi (e., l.). 18. Kakova (e., k., sz.). 19. Val'ea Unguruluj (e., k., sz., l.). Állítólag onnan vette nevét, hogy 1849-ben itt táboroztak a magyarok. Ilyen táborozásról azonban Kádár VI, 471–83 nem emlékezik meg. 20. Gropa Mişki (sz.). Az utótag (Mişka) Vajda Pál mellékneve. 21. Gura Kakovi (sz.). 22. Hazlău (sz.). 23. Gropa popeşilor (sz.). Régebben popeşnoknak neveztek azokat, akik nem teljesítettek katonai szolgálatot. 24. Împuţsite (sz.). 25. Budulău (kút). 26. Gruju (sz.). 27. Strîntoři (k., sz.). 28. Dosurî (sz., e.). 29. Gura Bărtoiułuj (sz., k.). 30. Pauk (sz., e.). 31. Sălişt'e (sz., e., l.). 32. Gropa Banuluj (k., e.). Egy Török nevű román ember csúfneve Ban volt. 33. Gropa lui Zahariie (sz.). Dascăl Zakariásé volt. 34. Labu lui Mender (sz.). Egy Mender nevű zsidóé volt. 35. Askunsă (k., e.). 36. Iertăoju Harapuluj

¹ Néhány helynévadatot Kádár VI, 482 is közöl 1788, 1864 és 1898-ból.

(k.). 37. Pod'ín (sz.). 38. Gropa lui Tămaș (k., e.). Tămaș nevű román család ma is van a faluban. 39. Pripor (k.). 40. Tăurî (sz.). Néhány tavacska van benne. 41. Prilože (sz., k.). 42. Fatsa Kakovi (e.). 43. Dosu Kakovi (e.). 44. Paška (e.). 45. Pripor (k.). Két ilyen nevű kaszáló van egymás mellett.¹ 46. Dosu Văji Ungurilor (e.). 47. Gropa tăușului (k.). 48. Fatsa Paški (e.). 49. Fundu la kruče (e.). Az itt lévő keresztről nevezték el. 50. D'alu la Gropa tăușului (k.). 51. Fundu Kakovi (sz., l.). 52. Fățetu Morafului (e.). A Stan-család mellékneve a Morariu volt. 53. Fatsa Trăoșului (l.). 54. Dosu Trăoșului (l.) 55. Val'ea Kălăci (k., e.). 56. Fățetu lui Broskoj (e.). Az utolsó tag a Trifan-család gúnyneve. 57. Fatsa Herepeči (e.). 58. Fîntîna îm Fundu Kakovi (kút). 59. Țertăoju Turkului (k.). A Turcu a Vajda-család gúnyneve. 60. Țertăoju lui Țoșp (k.). A Moldovan Józsefé volt. 61. Gropa kajilor (e.). 62. Gropa lui Ilije (k.). Egy Török Illés nevű román emberé volt. 63. Kurmătura (k., e.). 64. Fățetu popi (k., e.). 65. Gropa Rădăjanului (k.). A Radaian-családé. 66. D'alu Măguri (e.). 67. D'alu Hăgăoanului (e.). 68. Țertăoju lui Borbi (k.). 69. Țertăoju Ańi (l.). Egy Mic Anna nevű asszonyról kapta nevét. A Mik-család 1866-ban a nemesi jogú birtokosok között említetik [Kádar VI, 480]. 70. Între fățet'e (l.). 71. Țertăoju Brăharului (l.). 69. Țertăoju Mokului. A Mocu a Pop nevű román család gúnyneve. Leuka (k.). 74. Fatsa Leuki (e.). 75. Fîntîna lui Ivan (kút). 76. Bezded (e.). 77. D'el'nits (e.). 78. D'alu Bezdedului (e.). 79. D'alu Leuki (e.). 80. Orbăriș'te (e.). Urbéreseké volt. 81. Țertăoju Fijii (k.). A Fijia a Pap nevű román család gúnyneve. 82. Țeruga Purekului (k.). A Purek egy Török² nevű román ember gúnyneve. 83. Părău Șerd'i (k.). 84. D'alu Paukului (e.). 85. D'alu Săliș'ti (e.). 86. Țertăoju Ripęni (k.). A Ripeń egy Török³ nevű román ember gúnyneve. 87. Țertăoju lui Dănilă (k.). Egy Câmpean nevű román ember mellékneve : Dănilă. 88. Kal'ea lui Blaž (e.). 89. Pripor (k.). 90. Fęriča (sz., k., e.). 91. D'alu Fęriče (e.). 92. Țuga (sz.). 93. Șerba (sz.). 94. Fîntîna popi (sz., k., kút). A 25-ezres katonai térképen rossz helyen van ez a név. 95. Fatsa Tsîgańilor (e.). Régen cigányok laktak itt. 96. Čorot'ija (e., k., sz.). 97. Drăgoiila (sz.). 98. Rădaia (l.). 99. Țertăoju lui Dănilă (l.). 100. Gropa Hîrbonului (sz.). 101. Krîsta (sz.). 102. D'alu skrofelor (l.). 103. Paga (sz.). 104. D'alu Pagi (l.). 105. N'agoje (l.). 106. Rîtu d'in žos (sz., k.). 107. După beserika (k., sz.). Itt régen templom volt. 108. La Žiie : D'alu Beriș'tanului (sz., e.).

¹ Gergely a két kaszáló megkülönböztető nevét nem jegyezte fel. L. még alább a 91. számot is.

²⁻³ Gergely itt és előbb is alighanem a román *Turc* nevet, természetesen helytelenül, magyaros alakban írhatta, illetőleg fordíthatta le.

Az utótag egy Pap nevű román család mellékneve. 109. Čurdărel (sz.). 110. Kležiia (e.). A görög-katolikus egyházé. 111. Zăpod'a (l., sz.). 112. D'alu Monuluĭ (l.). 113. Žurkoĭ (l., sz.). 114. Čoroĭ (kút). 115. Podu N'agoĭi (sz.). 116. Între hotară (sz.). 117. Gura Kataliņi (sz.). 118. Val'ea la Čoroĭ (p.). 119. Pleša (sz.). 120. Lunžiš (sz.). 121. Ispas (sz.). 122. Gămălije (sz.). 123. D'alu Gămăliji (sz.). 124. Dîmbrava (sz.). 125. Sîmba (sz.). 126. Fets (e.). 127. Fatsa Slavuluĭ (sz.). 128. Dosu Slavuluĭ (sz.). 129. D'alu Slavuluĭ (sz.). 130. Dîmbu Šuri (e.). 131. D'alu Dîmbrăži : D'alu Sîmbi (sz.). 132. Zăpod'a (e., k.). 133. Măru (sz.). 134. Lupoĭa (l.). 135. Saņi (k.). 136. Găiĭiņile (l., e.). 137. Gropa luĭ Bodor (sz., l.). 138. Hrubele (sz., e.). 139. Pădufeņa školi : Zdrăntsaska (e.). 140. Gura Lupoĭi (sz.). 141. Gura măruluĭ (sz.). 142. Zăpod'ora (sz.). 143. Lupt'išt'e (e.). Farkasvermek voltak itt. 144. Fatsa Šondroĭi (sz.). 145. Fruņt'a Oașuluĭ (sz.). 146. Piskor-ńitsa (sz.). 147. Dîmbu luĭ Męnder (sz.). Egy Mender nevű zsidóé volt. 148. Hidač [Gergely Béla gyűjt.]¹

*Tibatelke

1320-ban *Tybatelke* alakban a Sombor-nemzetség birtokaként említik. Mint külön említett település még csak egyszer, 1331-ben fordul elő [Kádár VI, 551]. Kádár szerint 1689-ben ilyen nevű hely mint Magyarköblös egyik határrésze említettetik [uo. és IV, 469-70]. Ő azonban a hivatkozott helyen ilyen helynevet nem közöl, s így ezt az állítást nem tudom ellenőrizni. Annyi azonban biztos, hogy a magyarköblösi határon még 1754-ben is említenek egy *Tiba pataka* nevű helyet, az 1942. évi helyszíni gyűjtés alkalmával pedig egy *Tyiba* ~ *T'iba* alakú helynév is előkerült [L. még fennebb Magyarköblös helynevei között]. Mindez valószínűvé teszi Kádárnak az egykori Tibatelke elhelyezésére vonatkozó vélekedését.

VÖLCS

1307: poss. *Wlch* [Dl. 28066/EM.]. 1419: *Welchy* [Kádár VII, 131]. 1427: poss. *Velch* [Dl. 28799/EM.]. 1452: *Weulch* [Kádár, i. h.]. 1561: *Wewlcz* [uo.]. 1577: *Veolchy* [uo.]. 1591: *Veolcz* [uo.]. 1759: *Völts* [Hodor lev.]. 1808: *Völcs* ~ *Böltz* ~ *Velcs* [Lipszky]. 1831: *Völts* ~ *Jéltsu* [ConsTrans.]. 1834: *Völts* [Hodor lev.]. 1837: *Völcs* ~ *Felcsu* (!) [Hodor, Doboka megye esm. 555]. 1839: *Vööłts* : *Völtz* : *Völts* ~ *Belz* ~ *Felcs* : *Felcsu* [Lenk]. 1877: *Völcs* ~ *Jelcsu* [ErdHnt.]. 1909, 1921: *Völcs* ~ *Ielciu* [MoldTog. – MartIstr.]. 1942: *Völcs* ~ *Ielč* [Gergely Béla gyűjt.].

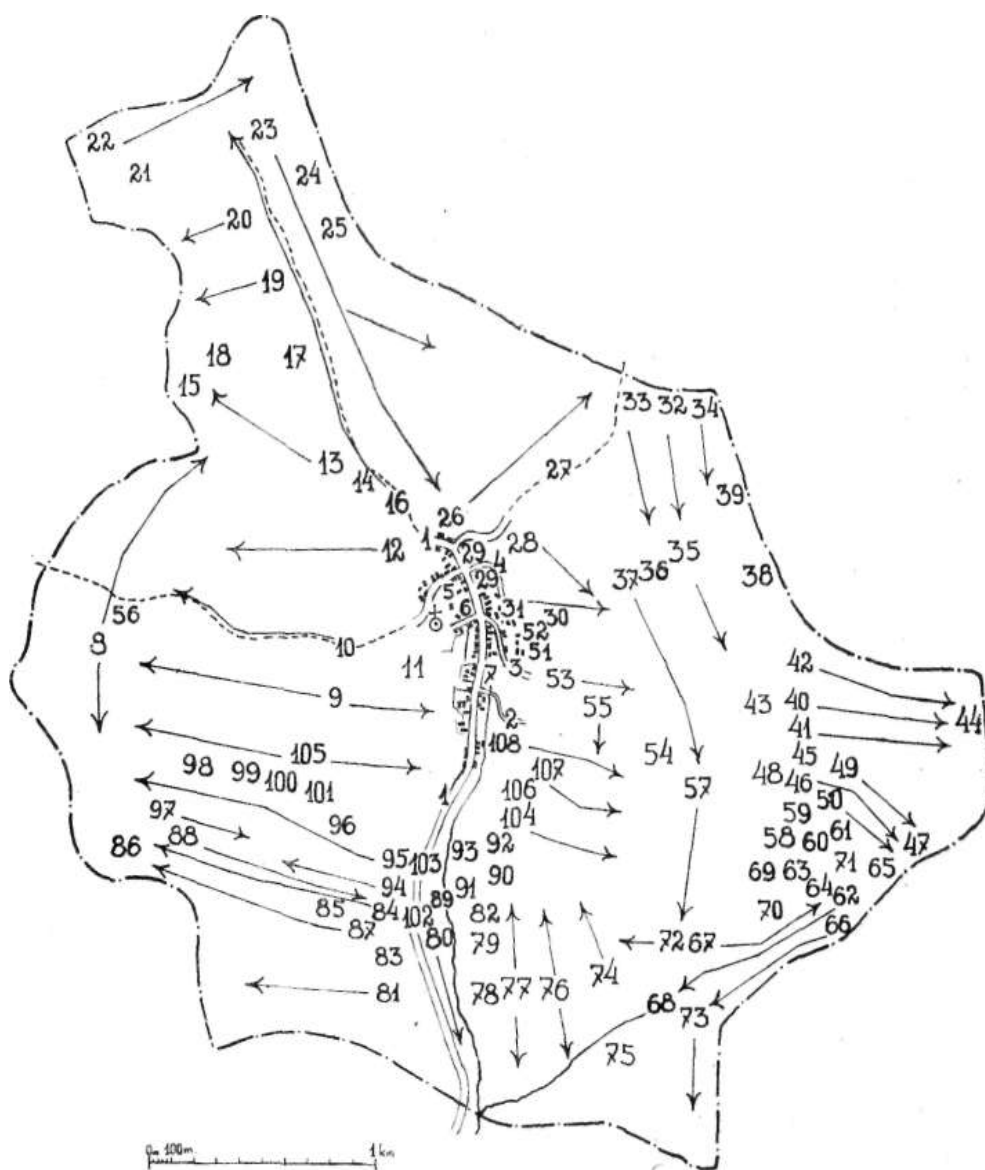
¹ Közlő: Chiș János (66) román nemzetiségű.

1427: rivulus Velchpatak. loco veskertvel ad quoddam Berch silvosum Kerthvelberke vocatum [Dl. 28799/EM.]. – 1759: A Panczél Csehi vagy is also Forduloban: La Beszerike fejjül a Templo- mon (z.). In Sztirku (sz.). In Vála Kriszturuluj (sz.). In Kerbunár alol a Panczeltsehre járo ország uttya ... vic(ínitásában) (sz.). In Luse (sz.). In Dosz la fontine (sz.). In Styubéj (sz., k.). – A Felső avagy Ketskehata felől valo fordulora: In Szekér (sz.). La Kale Domnilor (sz.)... fejjül az Erdő szomszédi. In Bujka (? sz.). Szub Arnyicza (sz.). In Fácza Kriszturuluj (sz.). In Tsunts in Mesztetsin egy darab Irto- vány (k.)... fejjül az Erdő szomszédi. – a Sipoczel nevű helyen fejjül egy darab szánto és parlag föld,... vic(inussa)... alol a Falu Réttye [Hodor lev.]. – 1834: a Falunak Észak felől valo résziben, Szomszéd... más felől az Mező és az Csorgora járo Nagy Uttza (telek). – In Kornu Tetz (?) Szekerilor... ritkás, Tölgyes Cseres Erdő (e). In doszu Szekerilor... Bükkös... erdő (e.). In Rotundu... Mely Cseres (e.). Ugyan ott (t. i. In Rotundu) alább az Iratványokon aloll Lá Po- jáná Vrársi... Csere Szomszédi... Más felől a Mező (e.). In doszu Styubéjuluj... ez Bükkös, Tölgyös (e.). In fundu Kerbunaruluj... Tölgyes és Csere erdő (e.). In Kérbunár in fátze egy felől a Keresz- turi Határ... ezen erdő egészen Csere (e.). In Troas... Tölgyes Cse- res, Bükkös (e). In Pojén egy felől... a mező... Csere, Nyárfá Bük- kös aproság Cseplesz erdő (e.). – az Felső Forduloban: In vallyá Krisz- toruluj (sz.). In virvu Csunzsilor (egy felől szomszédja) a Kereszturi Határ (sz.). Ugyan ott (t. i. In virvu Csunzsilor) alább intre Mészté- tsin (sz.). Lá Kerára Tyestyéhétzi (sz.). Linge ritu Csunzsilor (sz.) In Tárnitze (sz.). In ritu Sipotzéluluj (k.). Szupt Tárnitze (k., sz.). Lá gurá Csokányilor (sz.). Lá gurá Csokányilor máj in Szusz (sz.). In Csunzs (sz.). Lá Csunzs in gyál (sz.). Szupt Tárnitze... erdő... Szom- szédtségáb(an) (k.). Lá gurá Csokányilor in kaszté... erdő közt (k.). Pészte vallye gye kétré Csunzs (sz.). Szupt Tárnitzé az Patak, és az Uttnak Szomszédtségiban (k.). Gyé kétré Csunzs... az patak kő- zött (k.). Lá Jértovajé (k.). Gyé kétré Csokány Czérmurélyé gye kétré vallye, egy felől a Szomszédgya... a patak (k.). – az also For- duloban : In Sztirku (sz.). In vallyá Krisztoruluj tséll gyin Szusz (sz.). In vallyá Krisztoruluj tsél gyin Zsosz egy felől az árok (sz.). In Ko- moritze (sz.). In Kasztá Kérbunáruluj (sz.). Intré hotare... egy felől az Utt (sz.). In Svertzú (sz.). In fundu Nyégruluj (sz.). Lá gurá Nyé- gruluj (k.). Lá fintina frézilli (k.). In fundu véji Krisztoruluj az erdő... között (k.). Lá gurá Zenosi (k.). In Pojáná in Kerbunár ... kőrös kő- rül Szomszédgya az erdő (k.). Lá Urzikár (k.). In fundu Zépotyi... az erdő kőrös körül (k.). Intre kirligáta (k.). Lá gurá in kirligáta (k.). Máj in Szusz In Sztirku (sz.). In vallyá Krisztoruluj (sz.). In Komo-

ritze egy felől az Utt (sz.). In Nyégru (sz.). In pojáne in kérbunár minden felől az erdők (k.). In gurá Nyégruluj in rit (k.). In Nyegru Máj in Szusz (k.). Dupé gyál in Kirligátá (k.). Máj in Szusz intre Kirligetzé (k.). Lá ruséj (k.). In Kerbunár intre hotáre (sz.). Lá Fintiná Fréztilli (k.). – Az Hegymegett Forduloban: In fundu Styubéjuluj (sz.). Ugyan ott (t. i. In fundu Styubéjuluj) alább Pe grapá Styubéjuluj (sz.). In Székér pingé (!) rit (sz.). In Székér máj in szusz (sz.). In Székér pe kaszte (sz.). In dosz lá kérére (sz.). Lá ritu Tauruluj (sz., k.). Lá Kurméturá fázsilor (sz.). In fundu Székerilor (k.). Ugyan ott (t. i. In fundu Székerilor) in gurá Székélilor (! k.). In gura retunduluj (k.). In ritu Tîrguluj (k.). Lá Csobenkutze Szomszédgya az erdő (k.). Lá gárdu tzárinji (k.). In dosz pingé (!) drum (sz.). Máj in szusz in dosz (sz.). Lá Kurméturé (sz.). In dosz lá Fogedeu (sz.). In Székér (sz.). In Székér máj in Szusz (sz.). In Styubéj (sz.). Lá gárdu Czárinji (sz.). Lá gurá Székerilor (k.). In Tîrgu (k.). Dupe gyál lá fogedeu (sz.). In Székér (k.) [Uo.]¹ – 1942: 1. Ošt'eză. Az alsó és a felső faluvég neve. 2. Ulitsa Bõki (u.). A Bõka egy Suciú Vazul nevű ember gúnyneve volt. L. még alább az 54. számú helynevet. 3. Uli sa la Opriše (u.). E helynév utolsó tagja egy Chira Sándor nevű ember mellékneve. 4. Ulitsa la Šipot (u.). 5. Ulitsa pã pãrau (u.). 6. Ulitsa la beserika (u.). 7. Drumu prin sat(u.). 8. Trãoș (sz., e.). 9. Lolă (sz.). 10. Fatsa Loli (sz.). 11. Pustă (sz.). 12. Kerpińi (sz.). 13. Val'ea Krisztoruluj d'in sus (sz., k., e.). 14. Gura Vãji Krisztoruluj (k.). 15. Fundu Vãji Krisztoruluj (e.). 16. Val'ea d'in sus (sz., e.). 17. Šipotsel (sz.). 18. Čunž (sz.). 19. Kãrafea T'ešt'ihãtsi (út). 20. Plešu(sz.). 21. Pojeń (e., k.). 22. Kapu kîmpuluj (k.,sz., e.). 23. Tarńitsa (sz., e.). 24. Gropa Bečuluj. A Beč egy Ţible János nevű ember gúnyneve volt. 25. Gropa Blidãrešt' (k., e.). Ez és a 27. számú Tálosfalva ~ Blidãrești községgel határos. 26. Čokańe (sz.). 27. Kãrafea la Blidãrešt' (k., e.). 28. Baĭku (sz., l.). 29. Rîtu Berišt'i (k.). 30. Došt'ior (e. sz.). 31. Šipot (l., e.). 32. Tîrgu (k., e.). 33. Dosu Tîrguluj (sz.). 34. Fatsa Tîrguluj (sz.). 35. Kal'ea domńilor (sz.). 36. Rîtu taurilor (k.). 37. Dosu d'in sus (l., sz.). 38. Pod'inok (e.). 39. Kurmãtura Budușuluj (e.). A tőszomszédos Bujdos felé esik. 40. Suma (k.). 41. Dosu Sumi (e., k.). 42. Fatsa Sumi (e, sz.) 43. Gura Sumi (k.). 44. Fundu Sumi (e.). 45. Fruńt'a sãkãrilor (sz.). 46. Sãkãri (sz., k.). 47. Fundu Sãkãrilor (sz., k.). 48. Gura Sãkãrilor (sz., k.). 49. Fatsa Sãkãrilor (k., e.). 50. Dosu Sãkãrilor (k., e.). 51. Čubãnkutsa (e.). 52. Žijë (sz.). 53. Opriša (sz., l.).

¹ Néhány adatot Kádár VII, 136 is közöl 1427-ből és 1898-ból. – Az 1912-ből való telekkönyvi vázlatokon magyarra fordított nevek szerepelnek, s így ezeket nem közlöm.

54. Kurmătura Bõki (sz.). Az utótag egy Suciú Vazul nevű ember gúnyneve. L. még fentebb a 2. szám alatti helynevet is. 55. Tsigăni (sz., k.). 56. Iertăoïu (k.). 57. Dosu d'in žos (sz.). 58. Gura Rătunduluj (k.). 59. Fruñt'a Rătunduluj (k.). 60. Rătundu (k.). 61. Fundu Ră-

Völcs helynévtérképe
Határa 1917 kat. hold

tunduluj (k., e.). 62. Št'ubej (k., e.). 63. Kornu Rătunduluj (k.). 64. Rătundu čel m'ik (k.). 65. Fundu Št'ubejului (sz.). 66. Dosu Št'ubejului (sz., k., e.). 67. Fatsa Št'ubejului (sz., e.). 68. Gura Št'ubejului (sz., k.). 69. Ponor (kút). 70. Čurgău (kút). 71. Pojana Vrăži (e.). 72. Răzore (sz.). 73. Kîrligata čea m'ikă (k.). 74. Fruñt'a ră-

zorelor (l.). 75. Kîrligata ea mare (k., sz.). 76. Lužeri ei marĩ (sz.). 77. Lužeri ei m'ic (sz.). 78. Kapu d'alului (sz.). 79. Zăpod'a ea m'ikă (sz.). 80. Între hotară (sz., k.). 81. Koda Kărbunarului (sz., e.). 82. Zăpod'a ea mare (sz.). 83. Kležiia popi (sz.). 84. Kărbunar (e., sz., k.). 85. Fintina Kărbunarului (kút). 86. Fundu Kărbunarului (e., k.). 87. Dosu Kărbunarului (k., e.). 88. Fatsa Kărbunarului (e., sz.). 89. Gura Kărbunarului (sz., k.). 90. Sferts (sz.). 91. Gura Sfertsului (k.). 92. Fruıt'a mori (sz.). Malom volt itten. 93. Ritu mori (k.). 94. Komoritsa (sz.). 95. Val'ea Kristorului d'in žos (sz., e., k.). 96. Fintina d'im Val'ea Kristorului (e.). 97. Dosu Văii Kristorului (e.). 98. Žanođa ea mare (l., e.). 99. Žanođa ea m'ikă (e., l.). 100. Grođa Păškuleni (e., l.). Az utótag egy Podar nevű ember gúnyneve volt. 101. Kornu Stirkului (l.). 102. Podu Kărbunarului (l.). 103. Podu Văii Kristorului (h.). 104. Frătsila (sz.). 105. Stirku (sz.). 106. N'egru (sz.). 107. Fruıt'a kopăcelului (sz.). 108. Kopăcelu (sz., k.) [Gergely Béla gyűjt.]¹

SZABÓ T. ATTILA

† GERGELY BÉLA

¹ Közlő: Tiple Demeter (55) román nemzetiségű.